

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA SŁUPSKA 2009 - 2015

stanowiący uaktualnioną formę
Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska
uchwalonego w dniu 28 września 2005 roku

Słupsk, marzec 2010

SPIIS TREŚCI

WSTĘP	4
ROZDZIAŁ 1	7
STRESZCZENIE	
ROZDZIAŁ 2	10
AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA MIASTA	
2.1. Podstawowe informacje	
2.2. Sfera mieszkaniowa i społeczne aspekty mieszkalnictwa	
2.3. Infrastruktura techniczna	
2.4. Sfera społeczna	
2.5. Gospodarka	
2.6. Zagospodarowanie przestrzenne	
2.7. Analiza SWOT miasta Słupska	
ROZDZIAŁ 3	41
ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	
3.1. Delimitacja obszarów w ujęciu przestrzennym i uzasadnienie wyboru	
3.1.1. Definicja delimitacji	
3.1.2. Kryteria wyboru	
3.1.3. Delimitacja obszarów problemowych	
3.2. Kryteria charakteryzujące obszar zdegradowany objęty programem rewitalizacji	
3.2.1. Obszar I	
3.2.2. Obszar II	
ROZDZIAŁ 4	49
CHARAKTERYSTYKA ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW	
4.1. Opis obszaru I	
4.1.1. Zidentyfikowanie istniejących problemów	
4.2. Opis obszaru II	
4.2.1. Zidentyfikowanie istniejących problemów	
ROZDZIAŁ 5	59
PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2007-2015 NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM	
5.1. Zadania przestrzenne	
5.2. Zadania społeczne	

ROZDZIAŁ 6	91
OCZEKIWANE WSKAŹNIKI PRODUKTU, REZULTATU I ODDZIAŁYWANIA	
ROZDZIAŁ 7	
PLAN FINANSOWY PROGRAMU REWITALIZACJI NA LATA 2009 – 2015	92
ROZDZIAŁ 8	96
INSTRUMENTY WDRAŻANIA PROGRAMU I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	
8.1. System wdrażania Programu Rewitalizacji	
8.2. System monitorowania Programu Rewitalizacji	
8.3. Ewaluacja Programu Rewitalizacji	
8.4. Public relations Programu Rewitalizacji	
8.5. Sposoby inicjowania współpracy z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi	
ZAŁĄCZNIK NR 1	
NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO MIASTA	
ZAŁĄCZNIK NR 2	
WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO	

WSTĘP

Pojęciem rewitalizacji określa się najczęściej grupę działań skupionych na zdegradowanych obszarach zurbanizowanych. Celem tych działań jest znalezienie dla nich nowego zastosowania lub przywrócenie ich pierwotnego stanu i funkcji po to, by obiekty znajdujące się na obszarze rewitalizacji i całe obszary uzyskały nowe wartości funkcjonalne, gospodarcze i społeczne.

Rewitalizacja dotyczyć będzie wyodrębnionych obszarów Miasta Słupska, które w wyniku przemian gospodarczych, społecznych, ekonomicznych utraciły częściowo swoje pierwotne funkcje i przeznaczenie. Dlatego Program Rewitalizacji należy traktować jako kompleksowy program działań obejmujących remonty, modernizację zabudowy i przestrzeni publicznych, rewitalizację zabytków, w powiązaniu z wprowadzeniem zmian gospodarczych i społecznych na danym obszarze.

„Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009–2015” jest aktualizacją dokumentu opracowanego w 2005 r.

Za ideą aktualizacji przemawiały zgłoszone przez mieszkańców Miasta wnioski dotyczące aktualizacji, nie tylko zadań, ale także wyłonienia nowych obszarów problemowych.

Za koniecznością zmian przemawiał także fakt, iż dotychczasowy dokument dostosowany był do okresu programowania Unii Europejskiej w latach 2004–2006, nie spełniał natomiast wymogów „Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013”.

Władze Miasta Słupska podjęły decyzję o uaktualnieniu dokumentu. Prace rozpoczęto w październiku 2007 roku.

Działania podjęte przez władze Miasta spotkały się z zainteresowaniem mieszkańców. Prace nad dokumentem były otwarte i szeroko konsultowane. Najważniejsze założenia programu rewitalizacji, takie jak delimitacja obszarów problemowych, czy określenie celów były opracowywane wspólnie z mieszkańcami, na otwartych spotkaniach konsultacyjnych. Mieszkańcy Miasta zostali poddani badaniom ankietowym, w których to wyrazili opinie o problemach Miasta, zagrożeniach, głównych obszarach problemowych, na których ich zdaniem należałoby się skupić. Badania ankietowe poprzedzone były prezentacją multimedialną dotyczącą między innymi struktury planowania rozwoju lokalnego, idei rewitalizacji, procedury przygotowania programu rewitalizacji, obszarów problemowych, planu finansowego realizacji rewitalizacji. W czasie konsultacji zostały uruchomione punkty informacyjno – doradcze w celu przeprowadzenia indywidualnych konsultacji beneficjentów końcowych Programu Rewitalizacji. Zostały również przeprowadzone warsztaty metodyczne dla członków Rady Programowej Rewitalizacji, dyrektorów Wydziałów Urzędu Miasta Słupska oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Wskazano dwa obszary problemowe:

- I. **Obszar problemowy: Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego,**
- II. **Obszar problemowy: Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa.**

Wybór tych obszarów doprecyzowano poprzez:

- analizę problemów w sferze materialnej i społecznej występujących na terenie Miasta Słupska dokonaną przez zespół opracowujący program rewitalizacji (przedstawioną w rozdziale 4). Analizowane kryteria spełniają zapisy ujęte w art. 47. działania w zakresie mieszkalnictwa, rozporządzenie **KOMISJI (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia**

2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

- porównania wskaźników cywilizacyjnych dotyczących obszarów rewitalizowanych Miasta Słupska w odniesieniu do regionu i kraju (przedstawionych w załączniku nr 2),
- wizji lokalnych i oceny stanu technicznego budynków, infrastruktury technicznej i społecznej,
- wyników badań ankietowych (przedstawionych w załączniku nr 2),
- wniosków zgłaszanych przez beneficjentów końcowych programu Miasta Słupska.

U podstaw prac nad dokumentem stała analiza definicji określających termin **rewitalizacja**. Zgodnie z definicją **rewitalizacja** to kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd terytorialny (głównie lokalny) w celu wyprowadzenia tego obszaru ze **stanu kryzysowego**, poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne.

Upraszczając tę definicję, rewitalizacja to działania, czy też kompleks działań prowadzonych na zdegradowanych obszarach Miasta. Działania te powinny mieć na celu rozwiązanie wszelkich kryzysów na tych obszarach poprzez znalezienie dla nich nowych funkcji, zastosowania lub przywrócenia ich pierwotnego stanu i funkcji.

CEL REWITALIZACJI

Celem programu rewitalizacji jest: **„Ożywienie społeczne i gospodarcze miast, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego terenów zdegradowanych – przemysłowych czy miejskich”** poprzez:

- działania inspirujące rozwój nowych funkcji obszarów rewitalizowanych,
- przywrócenie terenom zdegradowanym utraconych funkcji społeczno – gospodarczych,
- odnowę zdegradowanych obszarów miast i dzielnic mieszkaniowych w miastach (zwłaszcza zabytkowych),
- zagospodarowanie obiektów i terenów przemysłowych, przez zmianę dotychczasowych funkcji na gospodarcze, społeczne, edukacyjne, zdrowotne, rekreacyjne i turystyczne.

Szczególną uwagę należy zwrócić na:

- zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących miejsca pracy poprzez budowę i przebudowę infrastruktury (dróg, budynków, parkingów, rynków), aby dostosować się do działalności i potrzeb nowych przedsiębiorstw, przy równoczesnej trosce o ochronę stanu środowiska naturalnego warunkującego zrównoważony rozwój gospodarczo – społeczny,
- współpracę różnych środowisk i instytucji na rzecz rozwiązywania problemów społecznych na danym obszarze, poprawy bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości,
- aktywizację organizacji kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych dla rozwoju czy usprawnienia ich działalności poprzez remont lub przebudowę obiektów pełniących funkcje zaplecza turystycznego lub kulturalnego.

ASPEKTY REWITALIZACJI

I. ASPEKT PRZESTRZENNO – URBANISTYCZNY

- działania dotyczące rozwoju infrastruktury technicznej,
- działania dotyczące rozwoju transportu,
- działania dotyczące restrukturyzacji przemysłu,
- działania dotyczące remontów i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych,
- działania dotyczące budowy nowych mieszkań,
- działania dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej,
- zabezpieczenie puli mieszkań rotacyjnych i zamiennych.

II. ASPEKT EKONOMICZNY

- działania dotyczące wspierania przedsiębiorczości,
- działania dotyczące rozwoju turystyki bądź innych sektorów gospodarki lokalnej,
- działania dotyczące uruchamiania finansowanych mechanizmów wsparcia (np. lokalny fundusz poręczeń),
- inne działania wynikające z programów pomocowych dotyczące rozwoju MSP.

III. ASPEKT SPOŁECZNY

- działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,
- działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu,
- działania dotyczące walki z patologiami społecznymi,
- działania dotyczące tworzenia równych szans,
- działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia,
- działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezdomności,
- działania na rzecz uatrakcyjnienia ośrodków i centrów kultury dla dzieci i młodzieży,
- działania dotyczące przekwaterowywania mieszkańców rewitalizowanych terenów,
- działania dotyczące uruchamiania systemów grantów dla organizacji pozarządowych.

Biorąc te wszystkie uwarunkowania pod uwagę należy stwierdzić, iż rewitalizacja powinna charakteryzować się:

- kompleksowością, czyli całościowym, kompletnym spojrzeniem na obszar problemowy, na którym podejmowane są zintegrowane działania w sferze infrastrukturalnej, gospodarczej, społecznej i środowiskowej,
- koordynacją działań, czyli takim zarządzaniem procesem, jego etapami, aby prowadzony był zgodnie z ustalonym procesem wdrażania i realizacji programu rewitalizacji,
- wieloletniością; stopień skomplikowania procesu rewitalizacji, konieczność podjęcia wielu działań oraz ich kosztochłonność zmusza do rozłożenia wysiłków na wiele lat (w zależności od obszaru rewitalizacji i jego degradacji).

Efektom tych założeń jest opracowany „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015”.

ROZDZIAŁ 1

STRESZCZENIE

„Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015” jest dokumentem łączącym działania o charakterze technicznym z programami ożywienia gospodarczego i przedsięwzięciami na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Podstawą do opracowania Programu Rewitalizacji oraz przeprowadzenia delimitacji były kryteria określone w art. 47 działania w zakresie mieszkalnictwa, rozporządzenie **KOMISJI (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.**

Komisja Europejska w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia 1828/2006 określiła kryteria, w oparciu o które będą definiowane obszary objęte interwencją w zakresie mieszkalnictwa.

Inwestycje w zakresie mieszkalnictwa mogą być realizowane wyłącznie na wyznaczonych (wyodrębnionych) obszarach wsparcia spełniających łącznie co najmniej trzy z poniższych kryteriów:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
- porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.¹

Wszystkie z wybranych w ramach delimitacji obszarów problemowych rewitalizacji Miasta Słupska spełniają co najmniej trzy z powyższych kryteriów, a co za tym idzie warunki określone w cytowanym artykule.

„Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015” jest jednym ze strategicznych dokumentów rozwojowych Miasta Słupska. Czas jego realizacji został określony na lata 2009-2015.

Szacunkowa wartość zaplanowanych zadań inwestycyjnych i społecznych w latach 2009-2015 wynosi 491 895 525,98 PLN.

---

¹ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r.

Institucją wdrażającą i nadzorującą program rewitalizacji jest **Urząd Miejski w Słupsku**.

W ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015” określone zostały **cele** dotyczące sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej:

- Tworzenie warunków lokalnych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.
- Rozwój działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym mającej za zadanie podniesienie kwalifikacji mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz podjęcie działań na rzecz wzrostu zatrudnienia.
- Poprawa estetyki przestrzeni miejskiej.
- Renowacja budynków, w tym: obiektów infrastruktury społecznej i technicznej oraz budynków o wartości architektonicznej, o znaczeniu historycznym oraz zabudowie pustych przestrzeni miejskich w harmonii z otoczeniem.
- Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki miejsc publicznych.
- Budowa i remont publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych połączonych z działalnością gospodarczą.

Realizacja osiągnięcia celów rewitalizacji będzie następowała wskutek następujących **działań**:

- sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- poprawę gospodarki mieszkaniowym zasobem komunalnym,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Miasta,
- rozwój infrastruktury rekreacyjno – turystycznej będącej ważnym elementem gospodarki Miasta,
- tworzenie sprawnego i bezpiecznego systemu komunikacji Miasta,
- skuteczną ochroną Miasta przed powodzią,
- poprawa stanu czystości wód powierzchniowych, szczególnie wód rzeki Słupi,
- kompleksowa gospodarka odpadami,
- zwiększenie liczby miejsc pracy,
- optymalna oferta usług świadczonych przez instytucje oświatowe,
- podniesienie świadomości ekologicznej,
- ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i zmniejszenie emisji hałasu,
- poprawa zieleni w mieście,
- dobra jakość wód podziemnych,
- zwiększenie świadomości społecznej w zakresie wartości zdrowia,
- wdrożenie systemu informacyjnego e-Miasto,
- ochronę dziedzictwa kulturowego,
- wdrażanie systemu bezpiecznego Miasta,
- zabezpieczenie godnego życia najuboższym grupom społecznym.

ROZDZIAŁ 2

AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA MIASTA

2.1. Podstawowe informacje

Słupsk jest ważnym centrum gospodarczym, kulturalnym, naukowym i turystycznym w regionie Pomorza Środkowego. Miasto o ok. 95 tys. mieszkańców zajmuje powierzchnię 43 km kw. (wliczając w to 17 km kw. gruntów ornych i w przybliżeniu 5 km kw. lasów).

Miasto usytuowane jest na Pobrzeżu Słowińskim, na Równinie Słupskiej. Jego wschodnia część łączy się z Wysoczyzną Damnicką. Słupsk zbudowano po obydwu brzegach rzeki Słupi, 18 km od Morza Bałtyckiego na 54°28' długości północnej i 17°02' szerokości wschodniej,

Nazwa miasta pochodzi od nazwy rzeki. Etymologicznie wiąże się ze słowem "słup", które wskazuje powiązane z wieżą lub elementem budynku obronnego wybudowanego na brzegu rzeki. Inna teoria głosi, że domostwa, ze względu na podmokły teren wznoszono na słupach.

W języku kaszubskim miasto nosiło nazwę Stolpsk, które zostało przyjęte przez Niemców i przetransformowane na Stolp.

Herbem Słupska jest czerwony gryf ze złotym dziobem i pazurami, unoszący się ponad trzema falistymi błękitnymi liniami na białym (lub srebrnym) tle. Gryf był herbem Książąt Zachodniopomorskich, trzy błękitne fale symbolizują zaś dawne koryta rzeki Słupi.

Słupsk jest ważnym węzłem komunikacyjnym i transportowym w Regionie Pomorza Środkowego. Spotykają się w nim linie kolejowe ze Szczecina do Gdańska, a także drogi z Poznania przez Miastko i Piłę oraz z Bydgoszczy i Torunia przez Bytów i Chojnice. Miasto ma również dobre połączenie autobusowe z miejscowościami turystycznymi Morza Bałtyckiego (Usta, Rowy, Łeba, Dąbówo), a także tymi położonymi na Wysoczyźnie Polanowskiej i Pojezierzu Bytowskim.

Słupsk uznawany jest za przemysłowe centrum Pomorza Środkowego, znajduje się tu Słupska Specjalna Strefa Ekonomiczna, w której działa wiele zakładów produkcyjnych, a zatrudnienie znajduje ok. 1500 osób. W Słupsku swoją największą w Europie Fabrykę Autobusów ulokowała SCANIA, tu działa inna fabryka autobusów "Kapena - Cacciamali", spółki giełdowe Plast - box i Gino Rossi oraz wiele innych znaczących zakładów przemysłowych, przede wszystkim w branży obuwniczej (np. NORD), dzięki czemu nasze miasto nazywane jest "zagłębiem obuwniczym". W ostatnim czasie, uznając, że Słupsk ma duży potencjał nabywczy, potężne pieniądze inwestują tu zachodnie korporacje i konsorcja finansowe: Polimeni International, Echo Investment oraz Mayland Real Estate, które za ponad 320 mln zł łącznie budują swoje centra handlowo - rozrywkowe. Razem zatrudnią blisko 2000 osób. Ważne jest, że w ostatnich latach stopa bezrobocia w Słupku sukcesywnie spada.

Słupsk jest ważnym centrum edukacji i nauki w regionie Pomorza Środkowego. Znajduje się tu Akademia Pomorska, Wyższa Hanzeatycka Szkoła Zarządzania, a także wiele filii uczelni z innych miast. Mamy też kilkadziesiąt szkół ponadgimnazjalnych, w tym szkół z oddziałami dwujęzycznymi i techników, przedszkoli, w tym przedszkole dwujęzyczne.

Słupskie stowarzyszenia, takie jak Słupskie Towarzystwo Historyczne, Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku Słupskie Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne "Pobrzeże" mają swój wkład w badania historyczne i popularyzowanie wiedzy o regionie. Poza badaniami naukowymi, stowarzyszenia te zajmują się również publikacjami na temat regionu, umieszczanymi w "Bibliotece Słupskiej". Swoje wydawnictwo - "Biblioteczkę Słupskiego Niedźwiadka Szczęścia", której wydawane

pozycje traktują wyłącznie o sprawach miasta i regionu, ma także Biuro Promocji i Integracji Europejskiej Urzędu Miejskiego.

Słupsk jest także ośrodkiem kulturalnym, znajdują się tu: Muzeum Pomorza Środkowego, Polska Filharmonia "Sinfonia Baltica" oraz przywrócony w 2004, po 13 latach nieobecności, zawodowy Nowy Teatr, który sięga po śmiały i ambitny repertuar. Podczas organizowanego przez Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne międzynarodowego „Festiwalu Pianistyki Polskiej” na estradzie występują reprezentanci ekipy narodowej kolejnych Konkursów im. Fryderyka Chopina. Warto tutaj wymienić także inne przedsięwzięcia kulturalne o zasięgu krajowym: „Konfrontacje Sztuki Kobiecej”, festiwal „Schaefferiada” i Festiwal Kultury Wschodu „Mundus Orientalis”. Ośrodek Teatralny "Rondo" realizuje szerokie spektrum działań teatralnych i okołoteatralnych, w tym wielkie widowiska plenerowe dla kilku tysięcy osób czy „Finał Turnieju Jednego Aktora Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego”. Teatr Lalki "Tęcza", oprócz swojej statutowej działalności artystycznej i edukacyjnej jest również organizatorem Międzynarodowych Festiwali Teatrów Lalkowych Krajów Unii Europejskiej. Słupski Ośrodek Kultury to festiwale i konkursy muzyczne, takie jak m.in. „Jesienny Przeciąg Gitarowy” czy „Słupska Scena HIP HOP”. Prężnie działa Młodzieżowe Centrum Kultury – organizator i producent prestiżowych projektów artystycznych m.in. ogólnopolskiego festiwalu młodych talentów „Niemen Non Stop” i współorganizator międzynarodowego „Komeda Jazz Festival”, którego organizatorem jest Stowarzyszenie im. K. Komedy. Aktywną działalność prowadzi też kino MCK „Rejs” oraz Młodzieżowy Klub Filmowy i Dyskusyjny Klub Filmowy „Projekcja”, Bałtycka Galeria Sztuki Współczesnej z Galerią "Kameralną" i Basztą Czarownic. Ponadto w mieście działa prywatna Galeria "Bursztynowa" a Miejska Biblioteka Publiczna ze swoimi 8 filiami obsługuje codziennie ponad 1000 czytelników oraz prowadzi digitalizację swoich zbiorów.

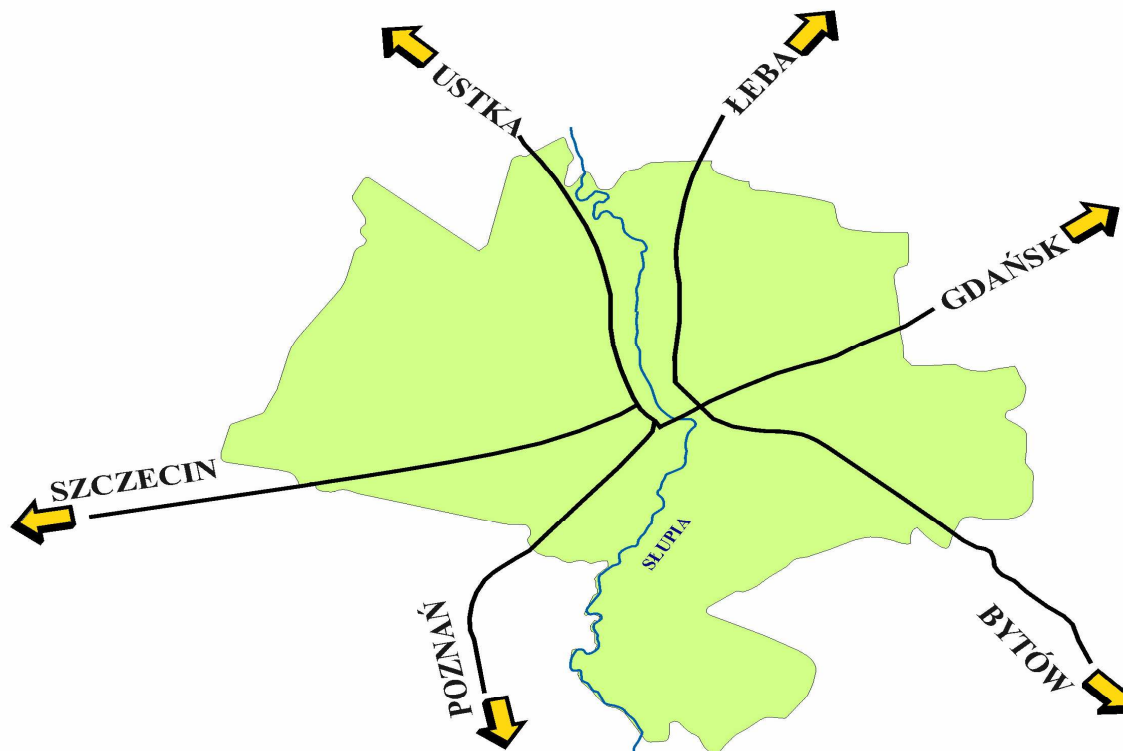
Miasto jest również znane ze swoich klubów sportowych: przed laty pięściarze "Czarnych" Słupsk zdobywali medale mistrzostw Polski oraz medale olimpijskie, Mistrziami Polski były też siatkarki "Czarnych", w ekstraklasie były szczypiornistki "Słupi" Słupsk (obecnie I liga) oraz badmintonistki "Piasta B" Słupsk.

W pobliżu znanych kurortów Morza Bałtyckiego, jak Ustka, Rowy, Jarosławiec i Łeba, a także mniejszych ośrodkach turystycznych oferujących zakwaterowanie w pensjonatach w okresie letnim, 19 ścieżek turystycznych, dla ludzi lubiących spacerować i bliski kontakt z naturą, lasy zajmujące 40% powierzchni regionu, park "Dolina Słupi" oraz Słowiński Park Narodowy - rezerwat biosfery UNESCO.

W ostatnich latach rozwijana jest idea Dwumiaستا pomiędzy Słupskiem a Ustką - jedyna koncepcja tego typu w Europie. Łącząc walory turystyczne Ustki oraz potencjał Słupska jako centrum gospodarczo-kulturalnego tworzymy wyjątkowy zespół miejski, przyczyniając się do wzrostu dobrobytu mieszkańców obu miast oraz rozwoju współpracy gospodarczej społecznej, kulturalnej i naukowej.

Słupsk ma wielki potencjał turystyczny, gospodarczy i ludzki. Warto tu nie tylko przyjechać i oglądać. Tutaj warto żyć, z jednej strony w dużym mieście, a z drugiej - jakby z dala od zatłoczenia, w ciszy i spokoju.

Rys.2.1. Mapa Słupska

Źródło: Urząd Miejski w Słupsku

2.2. Sfera mieszkaniowa i społeczne aspekty mieszkalnictwa

Budownictwo mieszkaniowe jest jednym z zadań własnych Miasta. Sfera ta wielu przypadkach pozostaje kluczem do sukcesu programów rewitalizacji.

Tab.2.2. Zasoby mieszkaniowe w mieście Słupsk w porównaniu do województwa w 2007 r.

Wyszczególnienie	Województwo Pomorskie	Miasto Słupsk
Mieszkania	739 016	36 365
Izby	2 745 282	127 758
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	50 623 100	2 122 700
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	68,5	58,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 osobę (m ²)	22,9	21,8

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Zarówno przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, jak i przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę w mieście Słupsku jest niższa od wartości liczonych dla województwa, co jest zjawiskiem negatywnym.

Tab.2.3. Zasoby mieszkaniowe wg form własności w Słupsku w 2007 r.

Wyszczególnienie	Miasto Słupsk	Struktura (%)
Mieszkania komunalne	8 538	23,48
Mieszkania spółdzielcze	11 847	32,58
Mieszkania zakładów pracy	702	1,93
Mieszkania Towarzystwa Budownictwa Społecznego	349	0,96
Mieszkania osób fizycznych	14 910	41,00
Zasoby pozostałych podmiotów	19	0,05
Mieszkania ogółem	36 365	100

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Z powyższej tabeli wynika, iż w Słupsku najwięcej jest lokali należących do osób prywatnych, ale spory odsetek zajmują również mieszkania należące do spółdzielni mieszkaniowych oraz mieszkania komunalne.

Poniższa tabela prezentuje stan techniczny zasobów mieszkaniowych:

Tab.2.4. Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań w 2007 r.

Wyszczególnienie	Województwo Pomorskie	Miasto Słupsk
wodociąg	99,7	99,8
łazienka	94,3	92,8
centralne ogrzewanie	86,0	83,2

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Z danych wynika, że prawie wszystkie mieszkania w Słupsku wyposażone są w instalację wodociągową i łazienki. 16,8 % mieszkań nie posiada centralnego ogrzewania.

Stan techniczny zasobów komunalnych Słupska wraz z ich infrastrukturą jest zły. Około 90 % budynków pochodzi sprzed 1950 r. Ma to wpływ na ich standard.

Niski stan techniczny zasobów jest powszechnie krytykowany. Poziom czynszów nie stanowił i aktualnie nadal nie stanowi wystarczającego źródła pokrycia potrzeb remontowo-modernizacyjnych. Problemy te utrzymują się mimo przyjęcia do realizacji przez samorząd w 1999 r. stosunkowo czytelnego modelu gospodarowania zasobami komunalnymi („Strategia mieszkaniowa...”). Próba dalszego rozwiązywania tego problemu są przyjęte uchwałą Rady Miejskiej zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego miasta. Poprawie gospodarowania zasobami komunalnymi służyć będą stworzone zasady i możliwości zamiany zasobów mieszkaniowych przez mieszkańców w przypadku zmiany ich sytuacji materialnej. Ideę tą może wspomóc jednak tylko budowa tanich mieszkań komunalnych w ilości zbliżonej do popytu, które posiadać będą pełną infrastrukturę socjalną (c.w., c.o., w.c.) i budowane będą z zamiarem jak najniższych bieżących kosztów ich eksploatacji (izolacja ścian, systemy grzewcze, itp.). Wiele z lokali należących obecnie do zasobów komunalnych znajduje się w budynkach zlokalizowanych w centrum miasta. Większość z nich wykazuje znaczny stopień zaniedbań remontowych, przy czym - część budynków posiada duże walory architektoniczne (w tym budynki wpisane do rejestru i do ewidencji zabytków). W ramach planowanej poprawy gospodarowania posiadanymi zasobami komunalnymi należy wykorzystać atrakcyjną lokalizację tych zasobów oraz posiadane przez nie walory architektoniczne, celem ożywienia gospodarczego poprzez jak najefektywniejsze ich zagospodarowanie na funkcje mieszkaniowe lub lokale użytkowe. Utrzymanie polityki zdecydowanego podnoszenia standardu zasobów komunalnych położonych w centralnej (reprezentacyjnej) części Miasta, wiązałoby się jednak z koniecznością podniesienia w tym rejonie miasta bazowej stawki czynszu regulowanego.

2.3. Infrastruktura techniczna

Przestrzeń miejska jest dobrem publicznym, a troska o ład przestrzenny jest obowiązkiem organów samorządu terytorialnego. Przestrzeń miejska to ważny element strategiczny i nie może wymykać się spod kontroli. Tym bardziej, że dość ograniczony obszar miasta wymusza bardzo przemyślane zagospodarowywanie jego przestrzeni synchronizujące różne funkcje użytkowe, w tym:

- a) przemysłową i rekreacyjno - turystyczną oraz
- b) mieszkalną - przyjazną człowiekowi i uwzględniającą jego potrzeby życiowe.

Planowanie przestrzeni powinno uwzględniać istniejące uwarunkowania, z jednoczesnym przestrzeganiem zasady nie konfliktowania jej użytkowników.

Miasto oferuje dostęp do wszystkich mediów technicznych.

Tab.2.5. Liczba użytkowników, długość sieci i dynamika przyłączeń w Słupsku

Sieć	1990 r.		2007 r.	
	liczba użytkowników	długość (km)	liczba użytkowników	długość (km)
Wodociągowa	3 389 (połączenia do budynków)	202,9	97 500	261,2
Kanalizacja	2 753 (połączenia do budynków)	127,7	97 500	176,3
Drogowa	15 682 (dane za 1994 r.)	123 (dane z 1992 r.)	42 612	143,2
Gazowa	29 398	118,6	31 357	207,9
Elektryczna	42 912	767	46 990	494,1
Telefoniczna	18 050 abonentów	80	27 056 abonentów	360

Źródło: Urząd Miejski Słupsk

Przez centrum Miasta przebiegają dwie drogi znaczące dla istniejącego układu komunikacji krajowej:

- 1) droga krajowa nr 6 obsługująca ruch kołowy na trasie Szczecin -Gdańsk (z dalszą komunikacją w kierunku wschodnioeuropejskich państw nadbałtyckich),
- 2) droga krajowa nr 21 obsługująca ruch kołowy na trasie Ustka -Piła.

Powoduje to dodatkową koncentrację ruchu na głównych ulicach miasta i przyczynia się do systematycznego zwiększania uciążliwości związanych z ruchem pojazdów tj. pogorszenia bezpieczeństwa i degradacji środowiska miejskiego (emisja spalin, hałasu, drgań). Problem ten wymaga wdrożenia rozwiązań, które pozwolą zarówno na optymalne dla miasta ukierunkowanie transportu wewnątrz miejskiego jak i wyłączenie z bezpośredniego centrum powyższego tranzytowego ruchu pojazdów. Jednocześnie niezbędnym elementem pozwalającym na ograniczenie ruchu samochodowego w komunikacji wewnątrz miejskiej jest rozbudowa istniejącego systemu komunikacji publicznej poprzez zwiększenie jej dostępności i poprawę jakości podróżowania. Pożądane jest w związku z tym tworzenie także nowych (nie tylko autobusowych) sieci systemu komunikacji publicznej wraz z niezbędną infrastrukturą służącą obsłudze podróżujących (węzły przesiadkowe, miejsca oczekiwania podróżnych, strefy parkingowe, inne).

Słupsk posiada rozbudowaną sieć dróg. Długość poszczególnych rodzajów dróg wynosi:

- drogi krajowe – 11,9 km,
- drogi wojewódzkie – 11,6 km,
- drogi powiatowe – 13,3 km,
- drogi gminne – 106,4 km.

Stan nawierzchni tych dróg wymaga częściowego remontu.

Zaopatrzenie w wodę

Źródła zaopatrzenia w wodę w Słupsku:

- ujęcie komunalne - wody powierzchniowe – brak,
- ujęcie komunalne - wody podziemne - 100 %,
- studnie indywidualne – brak,
- ujęcia przemysłowe - wody podziemne - brak danych,
- ujęcia przemysłowe - wody powierzchniowe - brak danych.

Zużycie wody średnio (m³/mieszkańca/rok 2007) – 39,6.

Stopień zwodociągowania w mieście (stan na dzień 31.12.2007 r.) - ilość mieszkańców korzystających z wodociągu do ilości mieszkańców ogółem - 100 %.

Jakość wody pitnej (% wody spełniającej normy) w zakresie:

- III. parametrów fizykochemicznych - 100 %,
- IV. parametrów bakteriologicznych - 100 %.

W przypadku wysokiego stanu wód -pochodzenia roztopowego lub opadowego- niesionych przez rzekę Stupię, istnieje zagrożenie zalewania najniższej położonych ulic miasta. Przy podniesionych stanach wód w rzece Stupi, następuje tzw. cofka wód rzeki z wylotów kanalizacji deszczowej do kolektorów kanalizacyjnych, powodując zalewanie nisko położonych ulic i podpiwniczniń istniejącej zabudowy. Zagrożenia powodziowe mogą przysporzyć kolejnych strat materialnych, jakie ostatnio odnotowano w związku z intensywnymi opadami atmosferycznymi w lipcu 2001 r. Stan ten wymusza konieczność podejmowania przez samorząd wszelkich działań zmierzających do utworzenia infrastruktury przyjmującej wysokie stany rzeki (poldery zalewowe, zbiorniki retencyjne, inne).

W mieście występuje system kanalizacji mieszanej: kanały sanitarne, deszczowe i ogólnospławne. Kanalizacja ogólnospławna znajduje się na ok. 1/3 ulic Miasta, zwiększając zrzuć ścieków do oczyszczalni i podnosząc koszty funkcjonowania oczyszczalni miejskiej. W przypadku wysokiego stanu opadów atmosferycznych kanalizacja ogólnospławna nie jest w stanie przyjąć wszystkich wód opadowych stwarzając zagrożenie powodziowe. W szczególności dotyczy to ulic położonych w śródmieściu. Uzasadnione i niezbędne jest w związku z tym, prowadzenie planowanego i systematycznego rozdzielania istniejącej w mieście kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną. Rozdział pozwoli na bezpośrednie odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do rzeki Stupi (z jednoczesną budową na wylotach kanalizacji deszczowej, stacji podczyszczania wyposażonych w osadniki i separatory).

Ogrzewanie, zasilanie w energię, stan zanieczyszczenia powietrza (1 - najważniejsze - 6 najmniej znaczące), główne sposoby ogrzewania domów:

- ciepło z miejskiej sieci ok. 66 % zasobów mieszkaniowych (1),
- gaz z sieci 30,7 % korzysta z gazu sieciowego (2),
- indywidualne piece węglowe (3),
- olej opałowy 3 budynki (4),
- gaz z butli - brak danych,
- piece na drewno lub inny rodzaj biomasy – brak,
- inne odnawialne źródła energii: pompy ciepła – brak,
- kolektory słoneczne – brak.

System ciepłowniczy

Oparty jest o dwie kotłownie rejonowe oraz sieć ciepłą dwuprzewodową wysokoparametrową. Kotłownie rejonowe uzupełnione są kotłowniami lokalnymi i osiedlowymi oraz indywidualnymi źródłami ciepła (zwłaszcza w zabudowie jednorodzinnej). Łączna moc kotłowni rejonowych wynosi 231,1 MW. Są to kotłownie węglowe. Łączna moc kotłowni lokalnych wynosi 0,733 MW. W ponad 99% mocy zainstalowanej istnieje możliwość wzajemnej współpracy pomiędzy źródłami.

Energia elektryczna

Słupsk zasilany jest w energię elektryczną liniami przesyłowymi napowietrznymi 110 kV z sieci PSE S.A., z elektrowni szczytowo-pompowej Żydowo oraz poprzez węzeł systemowy Słupsk 400/110 kV/kV kablem podmorskim ze Skandynawii.

Gaz ziemny zużywany jest na następujące cele: ogrzewanie pomieszczeń, podgrzewanie wody, jako jedno z mediów w procesach technologicznych, przygotowywanie posiłków (usługi, gospodarstwa domowe). W Słupsku stopień gazyfikacji jest stosunkowo wysoki, przy jednoczesnym stosunkowo dobrym stanie technicznym infrastruktury systemu gazowniczego. Mimo to nadal jest zbyt niska podaż gazu w stosunku do potrzeb, co wynika ze zbyt małej wydajności gazu z dotychczasowych źródeł. Planuje się możliwość zwiększenia zasilania miasta gazem ze źródeł dodatkowych (dane: „Założenia do planu zaopatrzenia miasta Słupsk w ciepło, energię i paliwa gazowe”). Pożądane zwiększenie w mieście podaży gazu, pozwoli m.in. na dalszą modernizację systemów grzewczych (eliminacja niskiej emisji), a w konsekwencji ochronę czystości powietrza. Stwarzanie warunków do rozwoju w mieście infrastruktury systemu gazowniczego, to kolejny ważny dla Słupska kierunek działań.

2.4. Sfera społeczna

Poziom zatrudnienia, poziom bezrobocia, wykształcenie mieszkańców

Bezrobotni zarejestrowani i oferty pracy w 2007 r. Stan w dniu 31.XII.2007 r.

Bezrobotni zarejestrowani ogółem – 3 832 osób (w liczbach ogółem):

- kobiety – 2 397 osób,
- bez prawa do zasiłku – 3 150 osób,
- dotychczas nie pracujący – 433 osób,
- zarejestrowani w okresie 12 m-cy od ukończenia nauki – 136 osób.

Stopa bezrobocia rejestrowanego – 9,1 %.

Bezrobotni zarejestrowani według wieku w 2007 r., stan w dniu 31.XII.2007 r.:

- poniżej 25 lat: 546 osób.
- 25 – 34 lat: 1 064 osób.
- 35 – 44 lat: 652 osób.
- 45 – 54 lat: 1 147 osoby.
- 55 lat i więcej: 423 osoby.

Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia w 2007 r., stan w dniu 31.XII.2007 r.:

- wyższe 413 osób,
- średnie zawodowe 873 osoby,
- średnie ogólnokształcące 489 osób,
- zasadnicze zawodowe 1 027 osób,
- gimnazjalne i niższe 1 030 osoby.

Tab.2.6. Bezrobocie na terenie Województwa, Powiatu i Miasta Słupska w latach 2005-2007

Stan na dzień	Wyszczególnienie	Województwo	Powiat	Miasto Słupsk
31.12.2005	Liczba bezrobotnych	159 900	11 549	8 823
	Stopa bezrobocia	19,2	33,5	19,7
31.12.2006	Liczba bezrobotnych	125 951	9 319	5 807
	Stopa bezrobocia	15,3	28,4	13,5
31.12.2007	Liczba bezrobotnych	86 904	6 786	3 832
	Stopa bezrobocia	10,7	21,5	9,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Gdańsku (www.stat.gov.pl)

Z powyższych danych wynika, że liczba osób bezrobotnych w mieście spada, oraz że bezrobocie w Słupsku jest niższe, niż w powiecie, co jest zjawiskiem pozytywnym. Spowodowane jest to wzrostem gospodarczym w kraju, jak również emigracją ludności za granicę.

W Słupsku liczba pracujących wynosi 27 671 osób (stan na dzień 31.12.2007 r.). Na lokalnym rynku pracy występuje zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników, posiadających konkretny wyuczony zawód. Największe zapotrzebowanie na pracowników wystąpiło w branżach takich jak handel, obróbka metali, budownictwo i gastronomia.

Struktura demograficzna i społeczna, trendy

Ludność w 2007 r. (miasta na prawach powiatu, stan na 31.12.2007):

- ogółem – 97 410 osób,
- mężczyźni – 45 420 osób,
- kobiety – 52 008 osób,
- ilość mieszkańców na 1 km² – 2 257, 7 osób,
- ilość kobiet na 100 mężczyzn – 114 osób².

Ruch naturalny ludności w 2007 r.

- małżeństwa 630 (liczby bezwzględne),
- urodzenia żywe 867 osób (liczby bezwzględne),
- zgony ogółem: 967 osoby, w tym niemowląt 6 (liczby bezwzględne),
- przyrost naturalny (-100 liczby bezwzględne),
- małżeństwa (na 1000 mieszkańców) 6, 5,
- urodzenia żywe (na 1000 mieszkańców) 8, 9,
- zgony ogółem (na 1000 mieszkańców) 9, 2,
- przyrost naturalny -0, 3.

Według prognozy demograficznej GUS nastąpi spadek liczby mieszkańców do roku 2015 w stosunku do liczby mieszkańców miasta w 2005 r.

Tab.2.7. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Słupsku

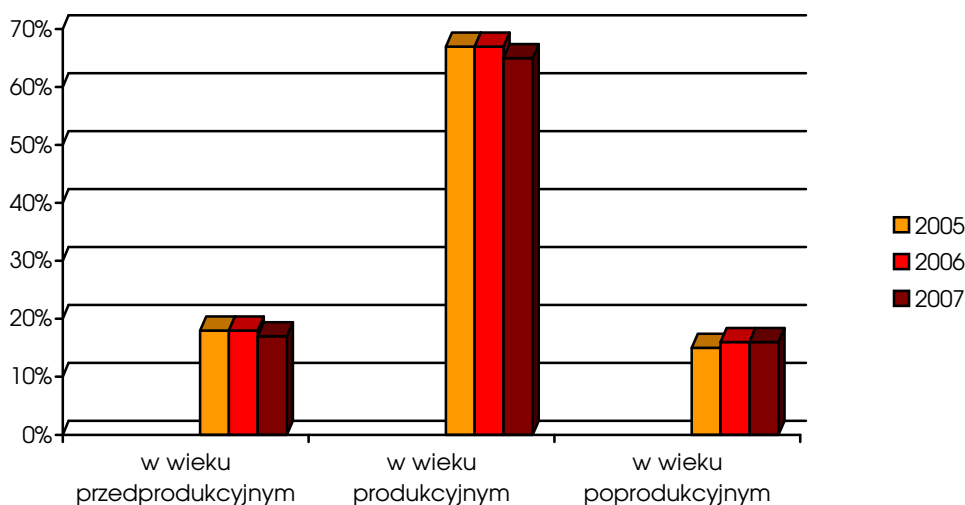
Rok	Kobiety			Mężczyźni		
	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2005	8 702	33 210	10 121	9 212	32 776	4 674
2006	8 407	32 967	10 544	8 889	32 533	4 752
2007	6 161	32 543	10 941	8 628	32 340	4 806

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Gdańsku

² Na podstawie danych uzyskanych od Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego (liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy).

Dane liczbowe z tabeli nr 2.7 dotyczące Słupska zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Ludność według wieku w Słupsku w latach 2005-2007

Rys.2.8. Ludność według wieku w Słupsku w latach 2005-2007

Powyższy wykres ilustruje starzenie się społeczeństwa Słupska, czyli spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

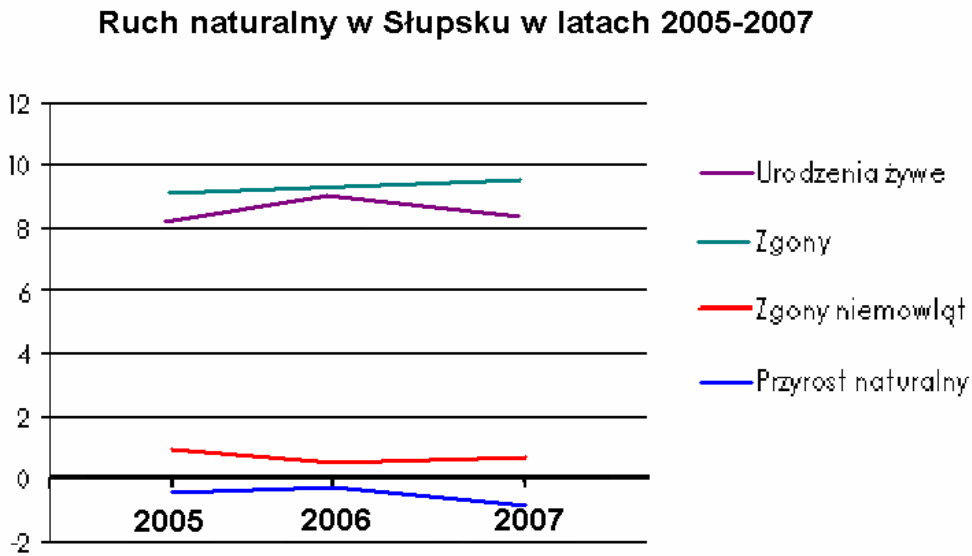
Tab.2.8. Ruch naturalny w Słupsku

Rok	Urodzenia żywe	Zgony ogółem	Zgony niemowląt	Przyrost naturalny
2005	839	917	8	-78
2006	882	946	5	-64
2007	867	967	6	-100

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Poniższy wykres przedstawia ruch naturalny na 1000 mieszkańców w latach 2005-2007, tzn. urodzenia żywe na 1000 mieszkańców, zgony na 1000 mieszkańców itd.

Rys. 2.9. Ruch naturalny w Słupsku na 1000 mieszkańców.

Źródło: Bank Danych Regionalnych, opracowanie własne.

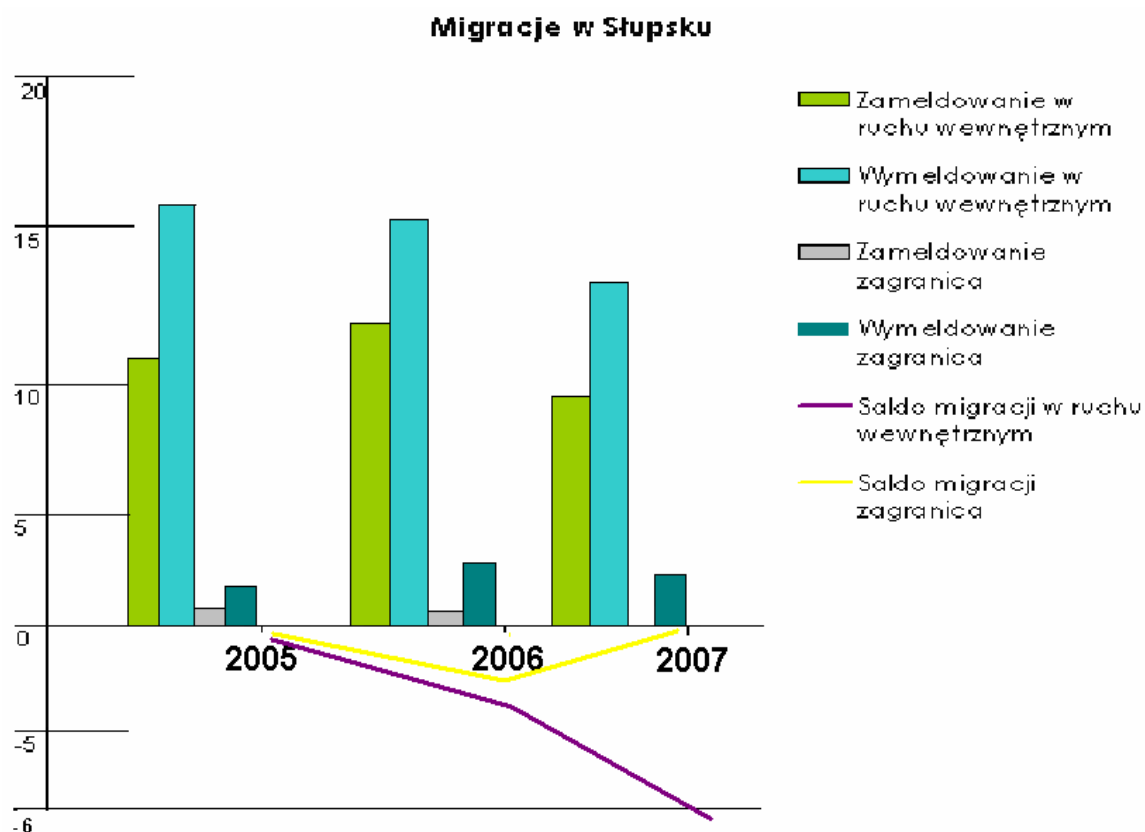
W ciągu trzech lat można zauważyć trend wzrostowy liczby zgonów, a przyrost naturalny przez okres ostatnich trzech lat osiągnął wartości ujemne.

Tab.2.9. Migracje wewnętrzne i zagraniczne w Słupsku w latach 2005-2007

Rok	Zameldowania		Wymeldowania		Saldo migracji	
	w ruchu wewnętrznym	zagranica	w ruchu wewnętrznym	zagranica	w ruchu wewnętrznym	zagranica
2005	1 066	18	1 173	88	-107	-70
2006	1 204	32	1 508	228	-304	-196
2007	876	-	1 440	99	-630	-66

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Rys.2.12. Migracje w Słupsku na 1000 mieszkańców.

Źródło: Bank Danych Regionalnych, opracowanie własne

Od 2005 r. zanotowano w ruchu wewnętrznym i zagranicznym więcej wymeldowań, niż zameldowań, a zatem saldo migracji w badanym okresie czasu jest ujemne. Szczególnie wyraźny jest wzrost wymeldowań w 2006 r. spowodowany wyjazdami za granicę w związku z migracją zarobkową.

Określenie grup społecznych wymagających wsparcia

W 2006 r. pomocą społeczną w mieście w formie świadczeń pieniężnych i usług objęto 5743 rodziny, co stanowi 11625 osób, natomiast liczba osób w powiecie słupskim objętych świadczeniem wynosiła 10100 osób. Główne powody uzasadniające udzielenie wsparcia to:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i nieletnich,
- bezdomność,
- długotrwała choroba,
- alkoholizm i narkomania,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- klęski żywiołowe lub ekologiczna.

Wzrastające rozmiary patologii społecznej dotyczą zarówno osób dorosłych jak również dzieci oraz młodzieży, mającej dodatkowo trudności w wieku rozwojowym z przyjmowaniem odpowiedzialnych postaw społecznych. Integralna profilaktyka i prewencja określona w proponowanych w strategii kierunkach działań zakłada współdziałanie różnych środowisk

na rzecz przeciwdziałania zjawiskom patologicznym. Szczególne znaczenie w niedopuszczaniu do marginalizacji grup społecznych mieszkańców ma aktywne współuczestnictwo stowarzyszeń i nieformalnych grup społeczności lokalnych. W związku z czym samorząd winien inicjować powstawanie takich stowarzyszeń oraz wspomagać ich funkcjonowanie. Zubożenie mieszkańców miasta wiąże się ze wzrostem problemów rodzinnych i patologiami społecznymi (uzależnienie od alkoholu, środków psychoaktywnych; przemoc w rodzinie). Wprawdzie mężczyźni stanowią większość uzależnionych od alkoholu, to w ostatnich latach zjawisko alkoholizmu nasiliło się w grupie kobiet. Sytuacja ta może ulec dalszemu pogłębieniu jeśli uwzględni się fakt, że liczba kobiet pracujących w stosunku do kobiet ogółem jest w Słupsku niższa niż w miastach porównywalnych. Kobiety są mniej chętnie zatrudniane przez pracodawców z uwagi na panującą opinię, że są mniej dyspozycyjnym pracownikami i mniej niż mężczyźni angażują się w pracę. Szansą na poprawę tej sytuacji jest szkolenie kobiet celem uzyskania większej niezależności zawodowej (własna działalność gospodarcza).

Aktywizacja zawodowa grup społecznych, którym grozi marginalizacja społeczna i ekonomiczna wiąże się nieodderwanie z działaniami na rzecz ożywienia gospodarczego oraz łączeniem tych działań z zadaniami skierowanymi na ochronę obiektów stanowiących wartość kulturową i historyczną. Dotyczy to zwłaszcza zadań z zakresu rozbudowy reprezentacyjnych terenów śródmieścia stanowiących wizytówkę miasta oraz nadania zdegradowanym obiektom nowych funkcji społeczno – gospodarczych.

W mieście z problemem niepełnosprawności boryka się 13144 osób, zaś w powiecie słupskim 11033 osób, z tego 1741 osób, to klienci Ośrodków Pomocy Społecznej. W Słupsku i powiecie słupskim obserwuje się znaczący wzrost zainteresowania proponowanymi formami rehabilitacji społecznej.

Struktura organizacji pozarządowych

Podstawą rozwoju otwartego i demokratycznego społeczeństwa jest zaangażowanie obywateli w rozwiązywanie problemów ich lokalnych wspólnot. Obywatele zorganizowani w formie fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji pozarządowych są jednym z podstawowych czynników realizacji zadań publicznych samorządu terytorialnego.

Aktywna działalność organizacji pozarządowych wspiera grupy, które nie radzą sobie w codziennym życiu, otwiera społeczeństwo na tych, którzy z różnych przyczyn mogą czuć się wykluczeni. Obecnie Unia Europejska preferuje projekty, które powstają dla zaspokajania potrzeb wynikających z konieczności rozwiązywania problemów społecznych. Za projekty te odpowiada sektor publiczny często przy aktywnym udziale organizacji pozarządowych, w oparciu o zaangażowanych liderów i działaczy tych organizacji, jak i przy udziale grup wyznaniowych wielokrotnie wyręczających sektor publiczny w opiece społecznej i rozwiązywaniu problemów społecznych.

W 2006 r. W Słupsku funkcjonowało 60 instytucji funkcjonujących w sferze pomocy społecznej. Są to m.in.:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
  1. Dzienny Dom Pomocy Społecznej,
  2. Środowiskowy Dom Samopomocy,
  3. Dom Pomocy Społecznej,
  4. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy,
  5. Osiem świetlic środowiskowych,
  6. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
  7. Ogrzewalnia,
  8. Noclegownia,
  9. Schroniska dla bezdomnych,

10. Dom Interwencji Kryzysowej,
11. trzy mieszkania chronione,
12. dwa warsztaty terapii zajęciowej,
13. Hospicjum,
14. Klub Integracji społecznej,
15. Powiatowy Urząd Pracy.

System oświaty Słupska opiera się na licznie funkcjonujących placówkach z zakresu wychowania przedszkolnego, szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego, ponadgimnazjalnego i specjalnego. Sieć publicznych szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Miejską Słupsk przedstawia się następująco:

1. dwadzieścia przedszkoli miejskich, w tym jedno integracyjne (nr 8) oraz dwa z oddziałami dwujęzycznymi,
2. jedenaście szkół podstawowych, w tym cztery z oddziałami integracyjnymi oraz 1 szkoła dla dorosłych (Środkowe Centrum Kształcenia Ustawicznego),
3. siedem gimnazjów, w tym jedno z oddziałem integracyjnym oraz 1 gimnazjum specjalne (Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy),
4. dziewięć liceów ogólnokształcących, w tym jedno z oddziałami dwujęzycznymi i jedno – z integracyjnymi,
5. cztery licea ogólnokształcące dla dorosłych: dwa licea uzupełniające po zasadniczej szkole zawodowej, dwa po szkole podstawowej i gimnazjum,
6. cztery licea uzupełniające dla młodzieży,
7. pięć liceów profilowanych dla młodzieży,
8. pięć techników dla młodzieży,
9. siedem zasadniczych szkół zawodowych, w tym 1 szkoła dla dorosłych (ŚCKU) oraz 1 szkoła specjalna w SOSW,
10. sześć techników uzupełniających na podbudowie zasadniczych szkół zawodowych: (2 dla młodzieży, 4 dla dorosłych),
11. Środkowopomorskie Centrum Kształcenia Ustawicznego im. T. Kotarbińskiego,
12. Centrum Kształcenia Praktycznego,
13. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. UNICEF,
14. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
15. Młodzieżowy Dom Kultury,
16. Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego.

Ponadto w Słupsku funkcjonują szkoły prowadzone przez inne organy, tj.:

1. Zespół Szkół Agrotechnicznych – prowadzony przez Powiat Słupski,
2. Wojewódzki Zespół Szkół Policealnych – prowadzony przez Urząd Marszałkowski Woj. Pom.,
3. Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia – prowadzona przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W okresie 2005-2008 tendencja spadkowa liczby uczniów kształtuje się następująco:

- w szkołach podstawowych spadek o 500 uczniów,
- w gimnazjach spadek o 680 uczniów.

W kolejnych latach przewiduje się dalszy spadek liczby uczniów ogółem. Szczegółowe dane dotyczące obiektów oświatowych na terenie Miasta Słupska przedstawia poniższa tabela.

Tab. 2.10. Obiekty oświatowe na terenie Miasta Słupska.

Wyszczególnienie	Szkoły	Pomieszczenia	Oddziały	Uczniowie
Przedszkola				
2005	20	-	95	2 337
2006	20	-	92	2 433
2007	22	-	97	2 421
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży				
2005/2006	12	282	260	5 772
2006/2007	12	277	250	5 536
2007/2008	12	373	244	5 272
Gimnazja dla dzieci i młodzieży				
2005/2006	11	182	169	3 997
2006/2007	11	176	155	3 639
2007/2008	11	195	143	3 317
Ponadgimnazjalne szkoły specjalne przygotowujące do pracy				
2005/2006	1	-	3	22
2006/2007	1	-	4	24
2007/2008	1	-	6	36
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży				
2005/2006	7	-	48	1 087
2006/2007	8	-	50	1 092
2007/2008	9	-	53	1 166
Licea ogólnokształcące dla młodzieży				
2005/2006	15	130	121	3 471
2006/2007	15	189	120	3 368
2007/2008	13	184	115	3 211

Wyszczególnienie	Szkoły	Pomieszczenia	Oddziały	Uczniowie
Licea profilowane dla młodzieży				
2005/2006	7	-	29	746
2006/2007	8	-	24	598
2007/2008	7	-	18	420
Technika dla młodzieży				
2005/2006	9	-	72	1 927
2006/2007	9	-	83	2 132
2007/2008	9	-	96	2 308
Technika uzupełniająca dla młodzieży				
2005/2006	1	-	2	40
2006/2007	2	-	4	83
2007/2008	3	-	4	57
Szkoły policealne				
2005/2006	20	-	87	1 615
2006/2007	22	-	105	1 883
2007/2008	21	-	109	1 867
Szkoły dla dorosłych				
2005/2006	26	-	101	2 224
2006/2007	30	-	96	2 034
2007/2008	28	-	86	1 770

Źródło: Urząd Statystyczny w Gdańsku.

Szczególne miejsce w miejskiej sieci szkół i placówek zajmują szkoły zawodowe w siedmiu zespołach:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Noblistów Polskich,
2. Zespół Szkół Budowlanych i Ogólnokształcących im. Inżynierów Polskich,
3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 im. Tadeusza Tańskiego,
4. Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych, ul. Szymanowskiego 5,
5. Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica, ul. Partyzantów 24,
6. Środkowopomorskie Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Tadeusza Kotarbińskiego

7. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. UNICEF, (oferta dla młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych w Szkole Podstawowej, Gimnazjum, Zasadniczej Szkole Zawodowej i Szkole Przesposabiającej do Pracy).

Kształcenie zawodowe wspomagane jest przez placówkę specjalistyczną pod nazwą Centrum Kształcenia Praktycznego, które powstało 1 stycznia 1996 r. Centrum Kształcenia Praktycznego jest nowoczesną placówką zajmującą się:

- organizacją zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dla młodzieży szkół zawodowych Słupska i regionu – w branżach: mechanicznej, gastronomiczno-hotelarskiej, drzewnej a od 1 września 2007 r. także budowlanej,
- organizacją egzaminów z nauki zawodu i potwierdzających kwalifikacje zawodowe,
- pozaszkolnymi formami dokształcania i doskonalenia dorosłych i młodzieży,
- doskonaleniem zawodowym i dokształcaniem nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych i praktycznej nauki zawodu.

Centrum Kształcenia Praktycznego bierze czynny udział jako kontraktor i partner w programach unijnych – Leonardo da Vinci, Fundacji Edukacyjnej 4 – H, Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej – wykorzystując swoją nowoczesną i dobrze wyposażoną bazę szkoleniową oraz rozbudowane zaplecze gastronomiczno-hotelarskie. Placówka dysponuje 180 miejscami noclegowymi i 40 miejscami hotelowymi oraz dwoma ośrodkami wypoczynkowymi w Rowach – ze 140 miejscami noclegowymi. W Rowach prowadzona jest działalność w zakresie wypoczynku dorosłych oraz akcji letniej dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych patologiami społecznymi. Pracownie Gastronomiczno-Hotelarskie świadczą również usługi dla ludności.

Ofertę na słupskim rynku oświatowym poszerza Środkowopomorskie Centrum Kształcenia Ustawicznego, które posiada w swojej strukturze wszystkie typy szkół dla dorosłych: od szkoły podstawowej do szkoły policealnej oraz Ośrodek Dokształcania i Doskonalenia Zawodowego, który realizuje pozaszkolne formy dokształcania jako najkrótsze metody zdobywania kwalifikacji zawodowych. Centrum, skupiając wszystkie typy szkół dla dorosłych, zapewni miejsca wszystkim dorosłym słuchaczom, którzy będą chcieli uczyć się w szkołach publicznych.

Konstruując corocznie plan naboru do klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych, Wydział Oświaty – we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną - przeprowadza badanie aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów klas trzecich gimnazjów i stara się uwzględnić preferencje edukacyjne absolwentów gimnazjów, które nie zawsze zgodne są z oczekiwaniami rodziców, pracodawców i potrzebami rynku pracy. Zdecydowanie przeważa odsetek gimnazjalistów, którzy chcieliby uczyć się w liceach ogólnokształcących, natomiast obecny rynek pracy potrzebuje wykwalifikowanych robotników i wykwalifikowanych pracowników w zawodach nierobotniczych. Aby zwiększyć zainteresowanie kształceniem zawodowym, konieczna jest zmiana świadomości rodziców i uczniów, zwrócenie ich uwagi na potrzeby rynku pracy i możliwości zatrudnienia po ukończeniu szkoły.

Aby dostosować ofertę edukacyjną do potrzeb lokalnego rynku pracy konieczna jest współpraca wszystkich zainteresowanych instytucji; corocznie w Wydziale Oświaty Urzędu Miejskiego w Słupsku analizuje się prognozy popytu na pracę i rankingi zawodów poszukiwanych na rynku pracy; nowe kierunki kształcenia uzgadniane są z Powiatowym Urzędem Pracy i Powiatową Radą Zatrudnienia w Słupsku.

Na terenie Miasta Słupska główną siedzibę mają trzy uczelnie wyższe – publiczna Akademia Pomorska i niepubliczne: Wyższa Hanzeatycka Szkoła Zarządzania oraz Wyższa Szkoła Biznesu Wiejskiego.

Akademia Pomorska jest największą i najstarszą uczelnią wyższą w Słupsku, która wyszła z ram kształcenia pedagogicznego i na wielu kierunkach rozpoczęła kształcenie w nowych

zawodach, m.in. pielęgniarstwie i turystyce na potrzeby obsługi ruchu turystycznego. Stan liczbowy Akademii w roku akademickim 2008/2009 wynosił:

- kadra naukowo-dydaktyczna: 277 pracowników,
- ogólna liczba studentów stacjonarnych: 3 343,
- ogólna liczba studentów niestacjonarnych: 2 245.

Akademia kształci studentów na trzech wydziałach:

- Filologiczno-Historyczny,
- Matematyczno-Przyrodniczy,
- Edukacyjno-Filozoficzny.

Wyższa Hanzeatycka Szkoła Zarządzania kształci studentów na Wydziale Marketingu i Zarządzania, na kierunkach Zarządzanie oraz Finanse i rachunkowość. Ponadto uczelnia umożliwia naukę na 2-letnich uzupełniających Studiach Magisterskich Uniwersytetu Szczecińskiego (Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego w punkcie wykładowym w Słupsku). Stan liczbowy w roku akademickim 2008/2009 wynosił:

- kadra naukowo-dydaktyczna: 25 pracowników,
- ogólna liczba studentów stacjonarnych: 107,
- ogólna liczba studentów niestacjonarnych: 1 096.

Wyższa Szkoła Inżynierii Gospodarki oferuje natomiast kształcenie na następujących kierunkach:

- Zarządzanie i marketing,
- Gospodarka przestrzenna.

Stan liczbowy w roku akademickim 2008/2009 wynosił:

- kadra naukowo-dydaktyczna: 14 pracowników,
- ogólna liczba studentów stacjonarnych: 7,
- ogólna liczba studentów niestacjonarnych: 214.

2.5. Gospodarka

Tab.2.12. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych w Słupsku

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.
SEKTOR PUBLICZNY podmioty gospodarki narodowej ogółem	960	980	1 029
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	158	160	151
przedsiębiorstwa państwowe	3	3	1
spółki handlowe	29	28	28
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	0

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	3	2	2
SEKTOR PRYWATNY			
podmioty gospodarki narodowej ogółem	12 925	12 798	12 701
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	10 442	10 223	10 068
spółki handlowe	696	739	796
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	136	146	150
spółdzielnie	47	48	44
fundacje	17	18	281
stowarzyszenia i organizacje społeczne	246	252	
Ogółem	13 885	13 778	13 730

Źródło: Bank danych Regionalnych

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można stwierdzić wzrost liczby podmiotów gospodarczych w sektorze publicznym i spadek w sektorze prywatnym.

W 1997 r. na terenach miasta Słupska oraz sąsiadującej gminy Słupsk utworzono Słuską Specjalną Strefę Ekonomiczną o powierzchni ok. 376 ha. Obecnie SSSE zajmuje ok. 168 ha. Organem zarządzającym Strefą jest Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Zadaniem Agencji jest pełnienie wszystkich niezbędnych funkcji związanych z promocją i rozwojem Strefy oraz zapewnienie inwestorom wszechstronnej pomocy. Najchętniej inwestują firmy z branży: metalowej, motoryzacyjnej, budowlanej i tworzyw sztucznych, ale nie brakuje również firm zaliczających się do tradycyjnych branż gospodarczych regionu słupskiego, jak chociażby przetwórstwo rybne. Tereny w znakomitej części są uzbrojone w media techniczne. Przedsiębiorcy działający na terenie SSSE korzystają z pomocy publicznej w formie zwolnień z podatku dochodowego z tytułu realizacji nowych inwestycji.

Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Słupsku zainicjowała również działania, które mają doprowadzić do powstania Słupskiego Inkubatora Technologicznego (SIT). SIT jest inicjatywą, która ma zapewnić początkującym przedsiębiorcom pomoc w uruchomieniu i prowadzeniu firmy oferującej produkt lub usługę powstałą w wyniku wdrożenia nowej technologii.

Przy tworzeniu inkubatora PARR S.A. współpracuje z:

- Miastem Słupskiem,
- Słuską Izbą Przemysłowo-Handlową,
- oraz dwiema uczelniami wyższymi działającymi w Słupsku, tj. Wyższą Hanzeatycką Szkołą Zarządzania i Pomorską Akademią Pedagogiczną.

Zarządzającym inkubatorem została Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Wstępna wizja Słupskiego Inkubatora Technologicznego:

Inkubator ma powstać na terenie Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (budowa od postaw). Według wstępnych ustaleń w inkubatorze mają być rozwijane branże związane z: technologiami informatycznymi oraz wykorzystaniem fizyki w przemyśle. Dopuszczamy możliwość wprowadzenia do inkubatora innych branż w zależności od potrzeb rynku i przedsiębiorców. Inkubator będzie oferował powierzchnię biurową dla nowo powstałych

firm wraz z obsługą administracyjną, salę szkoleniową, konferencyjną i wystawienniczą oraz laboratoria wyposażone dla potrzeb rozwijanych branż.

Słupsk to duże skupisko podmiotów gospodarczych. W Słupsku działa ok. 14 tys. podmiotów, wśród których znajdują się firmy o europejskiej renomie:

- BAJCAR - produkcja okien i drzwi,
- Gino Rossi S.A. - produkcja obuwia,
- KAPENA S.A. - produkcja i naprawa autobusów,
- Laminopol Sp. z o.o. - produkcja wyrobów laminatowych,
- Przetwórstwo Rybne „Łosoś” - produkcja konserw rybnych,
- M&S Pomorska Fabryka Okien Sp. z o.o. - produkcja okien i drzwi,
- PLAST-BOX S.A. - przetwórstwo tworzyw sztucznych,
- Scania Production Słupsk S.A. - produkcja autobusów,
- STAKO S.J. - produkcja zbiorników ciśnieniowych na gaz,
- Stanpol Sp. z o.o. - przetwórstwo rybne.

Najważniejsi inwestorzy zagraniczni w Słupsku:

- Cacciamali - produkcja autobusów (kapitał włoski),
- Faser Plast AG - przetwórstwo tworzyw sztucznych (kapitał szwajcarski),
- Fiskars - produkcja narzędzi (kapitał amerykański),
- Gino Rossi - produkcja obuwia (kapitał włoski),
- Jardin International Holding B.V. - przetwórstwo tworzyw sztucznych (kapitał holenderski),
- Newell Rubbermaid - przetwórstwo tworzyw sztucznych (kapitał amerykański),
- Plast Team - przetwórstwo tworzyw sztucznych (kapitał duński),
- Scania - produkcja autobusów (kapitał szwedzki),
- Sydkraft - wytwarzanie energii cieplnej (kapitał szwedzki).

Struktura podstawowych branż gospodarki znajdujących się na terenie miasta, trendy

Słupsk ma charakter przemysłowo-turystyczny. O gospodarczym wizerunku miasta decydują w głównej mierze uwarunkowania geograficzno-klimatyczne i tradycja.

Miasto Słupsk należy do powiatu słupskiego, który jest atrakcyjnym turystycznie regionem nadmorskim oraz obszarem o niespotykanych osobliwościach przyrodniczych, bogatej własnej kulturze i wielu jeszcze nierozwiązanych tajemnicach historii.

W powiecie słupskim największe oddziaływanie na rynek posiada handel detaliczny (około 11% zatrudnionych). Kolejne branże o największym zatrudnieniu to produkcja artykułów spożywczych, rolnictwo, a także hotele i restauracje. Łącznie wymienione sektory obejmują 30,5 % pracujących w powiecie.

W Słupsku dominuje zatrudnienie w handlu detalicznym, hurtowym, usługach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, a także w budownictwie. Sektory te łącznie skupiają 33 % lokalnych zasobów pracy.

Do najważniejszych branż gospodarczych w Słupsku zalicza się:

- branża obuwnicza,
- przetwórstwo tworzyw sztucznych,
- przemysł motoryzacyjny,
- stolarka okienna i drzwiowa,
- przemysł maszynowy.

Ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach, trendy

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw dominuje na lokalnym rynku pracy powiatu słupskiego i miasta Słupsk, będąc jednocześnie motorem gospodarki lokalnej wpływającym na jej konkurencyjność. Poniższa tabela wskazuje na strukturę przedsiębiorstw pod kątem wielkości zatrudnienia oraz na procentowy udział poszczególnych firm funkcjonujących na terenie miasta i powiatu.

Tab.2.13. Podmioty według wielkości (liczba pracujących) w powiecie słupskim i Słupsku w 2007 roku

Jednostka administracyjna	Liczba podmiotów				
	ogółem	do 9	10-49	50-249	powyżej 250 osób
Województwo ogółem	23 2806	22 1264	9 515	1770	257
Powiat słupski	8 130	7 731	219	56	8
Miasto Słupsk	13 730	13 214	388	114	14

Źródło: www.stat.gov.pl

Tab.2.14. Podmioty według wielkości oraz sektorów w województwie pomorskim, powiecie słupskim i Słupsku w 2007 roku

Wyszczególnienie	Województwo pomorskie	Powiat Słupski	Miasto Słupsk
Sektor publiczny			
ogółem	9 964	326	1 029
do 9	7 144	187	897
10-49	2 080	114	69
50-249	621	23	57
250 i więcej	119	2	6
Sektor prywatny			
ogółem	22 2842	7 804	12 701
do 9	21 4120	7 559	12 317
10-49	7 435	201	319
50-249	1 149	39	57
250 i więcej	138	5	8
W tym osoby fizyczne (sektor prywatny)			
ogółem	17 2046	6 188	10 068
do 9	16 9267	6 110	9 944
10-49	2 608	71	111
50-249	165	7	12
250 i więcej	6	-	1

Źródło: www.stat.gov.pl

W Słupsku odnotowuje się wyższy udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na własny rachunek w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem sektora prywatnego. W gospodarce narodowej, także liczebnie, dominują nieduże firmy zatrudniające do 9 osób.

Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą kształtuje się na poziomie ok. 11 000:

- budownictwo - 897 osób,

- handel i naprawy - 3292 osób,
- hotele i restauracje - 519 osób,
- transport, gospodarka magazynowa i łączność - 949 osób,
- pośrednictwo finansowe - 617 osób,
- obsługa nieruchomości i firm - 1610 osób,
- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała - 464 osób.

Identyfikacja problemów na obszarze rewitalizacji

1. Niski udział podmiotów sektora prywatnego w liczbie podmiotów gospodarczych ogółem.
2. Niski udział spółek prawa handlowego oraz spółek z udziałem kapitału obcego w liczbie podmiotów gospodarczych ogółem.
3. Duża liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowana przez osoby fizyczne (prowadzące działalność gospodarczą z reguły w oparciu o stosunkowo niski potencjał rozwojowy; niska stabilizacja funkcjonowania podmiotów).
4. Niski udział pracujących w sektorze przemysłowym oraz prywatnym w stosunku do osób pracujących ogółem.
5. Niski poziom inwestycji.
6. Istotnie obniżona w ostatnich latach kondycja finansowa i potencjał rozwoju znaczących dla Słupska podmiotów gospodarczych (dotychczas tradycyjnych liderów) w sektorze podmiotów przemysłowym.
7. Niewystarczająca oferta usług edukacyjnych dostosowana do rzeczywistych potrzeb rynku pracy.
8. Bariera finansowa (bezrobocie) w podnoszeniu kwalifikacji i przekwalifikowywaniu się zawodowym mieszkańcom do potrzeb rynkowych.
9. Brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej oraz atrakcyjnej całorocznej oferty wypoczynkowo- rekreacyjnej.
10. Niedostateczny marketing atutów gospodarczych Słupska.
11. Brak aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta warunkujących stabilne (długookresowe) i optymalne z uwagi na istniejące uwarunkowania oraz pożądane kierunki rozwoju, planowanie dalszego rozwoju miasta (w tym także warunkujących prowadzenie przedsięwzięć inwestycyjnych i skuteczne pozyskiwanie środków pomocowych).
12. Koncentracja ruchu na głównych ulicach, w tym także ruchu tranzytowego, powodującego pogorszenie bezpieczeństwa i degradację środowiska miejskiego (emisja spalin, hałasu, drgań).
13. Jeden obciążony system komunikacji publicznej (linie autobusowe).
14. Niebezpieczeństwo powodziowe dla niżej położonej części miasta.
15. Zły stan techniczny komunalnych zasobów mieszkaniowych.
16. Brak współzależności między wysokością czynszów a niezbędnymi nakładami, jakie winne być poniesione na remonty i modernizację.
17. Niska podaż gazu w stosunku do potrzeb.
18. Zły stan lokalowy służby zdrowia oraz niewystarczające wyposażenie instytucji służby zdrowia w specjalistyczną aparaturę techniczną.
19. Odptyw z miasta ludzi o wysokich kwalifikacjach do dużych aglomeracji.
20. Dalsze spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego.
21. Odptyw za granicę ludzi o najwyższych kwalifikacjach.
22. Postępujące rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa.
23. Brak ujęcia Słupska w planach budowy autostrad w Polsce.
24. Dewastacja środowiska naturalnego w przypadku braku środków finansowych na jego ochronę.

2.6. Zagospodarowanie przestrzenne

Granice stref ochrony konserwatorskiej

Układ urbanistyczny starego miasta powstał w XIV w. i posiada cechy miasta kolonizacyjnego (kwadratowy rynek i ortogonalna sieć ulic). Zarówno istniejące w granicach murów miejskich, jak i realizowane na zewnątrz zespoły zabudowy pieczętowały i eksponowały istniejące obiekty historyczne, wszelkie budynki i elementy dziedzictwa kulturowego, decydujące o uroku i niepowtarzalnym klimacie przestrzennym miasta.

Obecnie istniejące zasoby dziedzictwa kulturowego w mieście obejmują historycznie ukształtowany układ urbanistyczny, jak i bogaty rejestr zabytków architektury i sztuki.

Grupy i zespoły obiektów zabytkowych dzielą się na:

1. budownictwo obronne i sakralne,
2. budownictwo użyteczności publicznej, mieszkalnictwo, usługi,
3. budownictwo przemysłowe, obiekty inżynierskie i komunikacyjne,
4. parki, cmentarze, tereny zieleni, sportu i rekreacji,
5. zabytkowe założenia urbanistyczne.

Zabytki na terenie miasta:

- Ratusz miejski (Plac Zwycięstwa 3),
- Kościół Mariacki (ul. Nowobramska),
- Poddominikański kościół św. Jacka (ul. Dominikańska 5-9),
- Zamek Książąt Pomorskich (ul. Dominikańska 5-9),
- Młyn Zamkowy (ul. Dominikańska 5-9),
- Nowa Brama (Plac Zwycięstwa 12),
- Spichlerz Richtera (Rynek Rybacki, ul. Dominikańska 5-9),
- Brama Młyńska (Rynek Rybacki, ul. Dominikańska 5-9),
- Baszta Czarownic (ul. F. Nullo 13),
- Starostwo Powiatowe (ul. Szarych Szeregów 14),
- Miejska Biblioteka Publiczna (ul. Grodzka 3),
- Kaplica szpitalna św. Jerzego (plac bł. B. Kostkowskiego),
- Poczta główna (ul. Łukasiewicza 3),
- Apteka Dworska (Stary Rynek 5),
- Kamienica mieszczańska (Stary Rynek 4),
- Kamienice przy ulicy Wojska Polskiego.

Uwarunkowania ochrony środowiska

Ekologia to znaczący element w przyjętej zasadzie zrównoważonego rozwoju miasta. Samorząd miasta prowadzi politykę przestrzenną, gwarantującą zachowanie osnowy ekologicznej miasta w powiązaniu z ekosystemami terenów podmiejskich. Celem tego działania jest m.in. utworzenie spójnego kompleksu ekologicznego zapewniającego ciągłość między obszarami chronionymi tj. od Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” poprzez korytarz ekologiczny doliny rzeki Słupi, po ujście do Morza Bałtyckiego, włączając obszary pobraża na wschód i zachód od Ustki, w tym Słowiński Park Narodowy. Realizując ten cel, samorząd

Słupska jest inicjatorem lokalnych działań proekologicznych, współzałożycielem Związku Miast i Gmin Dorzecza Rzeki Słupi i Łupawy.

Z uwagi na położenie Słupska w regionie turystyczno-uzdrowiskowym, zadania ochrony środowiska mają szczególne znaczenie zarówno z uwagi na ochronę zdrowia mieszkańców jak i funkcjonowanie gospodarki miasta i regionu, w którym turystyka zajmuje znaczące miejsce.

W ostatnich latach stan czystości powietrza uległ w Słupsku poprawie. Jednak w niektórych rejonach miasta stężenia zanieczyszczeń pozostają na niezmiennym poziomie lub wręcz wzrastają nie przekraczając jednak norm dopuszczalnych. Dotyczy to przede wszystkim rejonów głównych ciągów komunikacyjnych. Komunikacja samochodowa jest również źródłem emisji hałasu, który od lat utrzymuje się na wysokim poziomie przekraczając normy dopuszczalne na niektórych z ulic.

Ocena fizyko-chemiczna wód rzeki Słupi odpowiada II klasie czystości, lecz niezadowalający jest jej stan sanitarny – wartości miana coli typu fekalnego przekraczają normy dopuszczalne dla II klasy czystości wód. Jakość wód pogarsza się z biegiem rzeki przyjmując w jej dolnym odcinku wartości przekraczające normy dopuszczalne. Aktualnie oczyszczalnia w Słupsku przyjmuje część ścieków komunalnych z sieci kanalizacyjnych gmin.

Średnia wartość wskaźnika porównywalnych 45-ciu miast polskich dotyczącego liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię w stosunku do liczby mieszkańców ogółem, jest znacznie niższa od wartości tego wskaźnika obliczonego dla Słupska. Potwierdza to prowadzoną od wielu lat przez słupski samorząd politykę ochrony zasobów naturalnych, którą władze miasta realizują poprzez zadania inwestycyjne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (zbudowano nowoczesną oczyszczalnię z kompostownią osadów; obecnie podjęto kroki do dalszej rozbudowy sieci wodnokanalizacyjnej).

Słupsk korzysta z kilku ujęć wody pitnej zlokalizowanych na terenie miasta oraz w Głobinie koło Słupska. Ujęcia wody pitnej na terenie Słupska zlokalizowane są także na terenach stosunkowo silnie zurbanizowanych. W związku z czym oraz z uwagi na rangę, jaką dla miasta ma dobra jakość wody pitnej, strategiczne znacznie dla Słupska ma prowadzenie stałego monitoringu wszystkich ujęć, ze szczególnym uwzględnieniem ujęć zlokalizowanych w mieście.

W związku ze wzrostem ilości wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym oraz odpadów niebezpiecznych w sektorze gospodarczym, a także z uwagi na wymogi prawne z zakresu ochrony środowiska, od lat w Słupsku kontynuowane są i rozszerzane – zarówno przez samorząd lokalny jak i przez przedsiębiorców – działania z zakresu gospodarowania odpadami obejmujące zbieranie i transport oraz ich odzysk i unieszkodliwianie.

Wysypisko w Bierkowie przyjmuje ok. 300 tys. m³ odpadów rocznie z rejonu obecnie dziewięciu gmin liczących łącznie ok. 170 tys. mieszkańców. Wysypisko ma stosunkowo dobre wyposażenie infrastrukturalne pozwalające także na wykorzystywanie energii odzyskanej z biogazu powstającego na składowisku odpadów. Przed słupskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. stoi jednak kolejny etap w zakresie dalszej rozbudowy infrastruktury wysypiska, celem wydłużenia okresu jego funkcjonowania. Jest to możliwe z uwagi na istniejącą nadal rezerwę obszaru przeznaczonego na wysypisko. Prowadzone dotychczas działania mające na celu kompleksowe uregulowanie gospodarki odpadami w regionie, pozwalają systematycznie likwidować dzikie wysypiska, które nadal niestety mają miejsca w przydrożnych rowach lub lasach.

W Słupsku jest znacznie mniej terenów zieleni ogólnodostępnej i lasów w stosunku do terenów zabudowanych. Tym większego znaczenia nabiera odpowiednia gospodarka i wykorzystanie posiadanych terenów zielonych – tj. zielonych płuc miasta.

Jedną z form ochrony przyrody występującą na terenie miasta są pomniki przyrody. Ochroną pomnikową objęto 284 drzewa, w tym 43 uznane przez Wojewodę i 241 uznanych przez Radę Gminy.

Własność gruntów i budynków

Nieruchomości występujące na terenie miasta są własnością osób prywatnych, jednostek samorządu terytorialnego, Skarbu Państwa oraz innych podmiotów.

Tab.2.15. Struktura własności nieruchomości w Słupsku

Właściciel	Powierzchnia	Udział w powierzchni
	w ha	w %
Gmina Miejska Słupsk	2 105	48,8%
Skarb Państwa	1 294	30,0%
Grunty Prywatne	870	20,2%
Inne (w tym Jednostki Samorządu Terytorialnego)	46	1,1%
SUMA	4 315	100,0%

Źródło: Urząd Miejski w Słupsku

Zagospodarowanie terenu w Słupsku.

Tereny zabudowane: 8,63 km² - 20 %, w tym tereny:

- mieszkaniowe 4,09 km²,
- przemysłowe 2,49 km²,
- inne 2,05 km².

Lasy 5,76 km² - 13,35 %, w tym:

- lasy państwowe - 3,83 km²,
- lasy prywatne - - ,
- lasy komunalne - 1,93 km².

Użytki rolne -19,05 km² - 44,15 %.

Nieuzytki - 0,55 km² - 1,27 %.

Wody - 0,28 km² - 0,65 %.

Inne - 8,91 km² - 20,65 %.

Suma: 43,15 km², w tym w miastach - stolicach powiatów wielkość terenów zieleni urządzonej 141 ha.

Komunikacja

Mobilność mieszkańców (w %) odbywane podróże dziennie:

- samochodem 30%,
- autobusem 50%,
- pociągiem 5%,
- rowerem 5%,
- pieszo 10%.

Komunikacja samochodowa

Przez Słupsk przebiegają cztery ważne z punktu widzenia układu komunikacji krajowej i wojewódzkiej drogi:

- droga krajowa nr 6 Kołbaskowo – Słupsk – Łęgowo, która stanowi połączenie północno-zachodnich regionów Polski i umożliwia komunikację w kierunku państw nadbałtyckich (część Via Hanseatica),
- droga krajowa nr 21 Miastko – Słupsk,
- droga krajowa nr 210 Unichowo – Słupsk – Ustka, która stanowi przedłużenie drogi krajowej nr 21 i jest ważnym ogniwem w zacieśnianiu współpracy w ramach Dwumiaستا Słupsk – Ustka,
- droga wojewódzka nr 213 relacji Słupsk – Celbowo.

Ilość samochodów w mieście systematycznie wzrasta:

Tab.2.16. Liczba pojazdów w Słupsku w danym roku

Rok	Razem	Pojazdy osobowe	Pojazdy ciężarowe	Pojazdy pozostałe
2005	37 251	25 915	5 863	5 473
2006	39 279	27 606	5 907	5 766
2007	42 612	29 886	6 421	6 305

Źródło: Wydział Komunikacji Urzędu Miejskiego w Słupsku

Tab.2.17. Natężenie ruchu pojazdów na trzech najbardziej ruchliwych ulicach Słupska w 2005 r.

Nazwa drogi/ulicy	Ilość pojazdów/dobę	Ilość pojazdów/godzinę
ul. Szczecińska	35 000	3 010
ul. Zamkowa	28 720	2 470
ul. Tuwima/ ul. Deotymy	29 535	2 540
ul. Tuwima (4 pasy)	28 140	2 420

Źródło: Urząd Miejski w Słupsku

Istotny problem funkcjonowania centrum miasta (jak w wielu dużych miastach Polski) stanowi parkowanie samochodów. W obszarze śródmieścia znajduje się około 2300 miejsc postojowych dla samochodów osobowych, z tego około 40% wszystkich miejsc parkingowych znajduje się na parkingach wydzielonych, 16% stanowią miejsca postojowe w zatokach postojowych, około 30% to miejsca do parkowania wzdłuż krawężników, około 14% - inne miejsca. Największe parkingi wydzielone, usytuowane są przy centrach handlowych oraz przy dworcu kolejowym. Istniejące parkingi w czasie otwarcia placówek handlowo-usługowych są intensywnie wykorzystywane, przy czym jednocześnie są wykorzystywane przez mieszkańców (około 15 tys. osób w Śródmieściu), dla których ogólnodostępne miejsca postojowe stanowią często podstawowe miejsce parkowania długookresowego. Z tego m.in. powodu deficyt miejsc parkingowych zmniejszono poprzez wprowadzenie strefy płatnego parkowania.

W skład sieci dróg w granicach administracyjnych miasta wchodzi:

- drogi krajowe – 11,9 km,
- drogi wojewódzkie – 11,6 km,
- drogi powiatowe – 13,3km,
- drogi gminne – 106,4 km.

Siecią dróg miejskich od czerwca 2003 r. zarządza Zarząd Dróg Miejskich.

Transport publiczny obsługiwany jest przez Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. wykonujący usługi transportu publicznego komunikacji autobusowej.

Uciążliwości związane z komunikacją drogową: spaliny, hałas.

Komunikacja rowerowa

Przez miasto przechodzi planowana Regionalna Trasa Rowerowa „Dolina Stupi” o przebiegu Ustka – Słupsk – Park Krajobrazowy „Dolina Stupi” – Bytów. Łączy się ona z europejskim systemem ścieżek rowerowych przebiegającym wzdłuż wybrzeża Bałtyku. Wewnątrz Miejski system ścieżek rowerowych jest słabo rozbudowany – w granicach administracyjnych miasta znajduje się około 21 km ścieżek. Ścieżki są rozproszone. Nie ma warunków do bezpiecznej jazdy rowerem w mieście.

Komunikacja kolejowa

Wprowadzona w XIX w. linia kolejowa o przebiegu północ – południe dzieli miasto na dwie części bez pośredniego połączenia pomiędzy nimi w części śródmiejskiej. Występuje brak połączenia pieszego pomiędzy ulicami Kołtątaja i Sobieskiego. Przez miasto przebiegają następujące linie kolejowe:

- zelektryfikowana, pierwszorzędna Stargard Szczeciński – Gdańsk,
- drugorzędna, jednotorowa Ustka – Piła – zelektryfikowana na odcinku Słupsk – Ustka. Dla tej linii zakładana jest dalsza elektryfikacja w kierunku Szczecinka.

Znaczną część przejazdów na powyższych liniach stanowią pociągi dowożące mieszkańców okolic Słupska do pracy i szkół.

Komunikacja lotnicza:

Do początku lat 80-tych miasto Słupsk było obsługiwane przez komunikację lotniczą z lotniska w Redzikowie (cywilno – wojskowe położone 4 km od centrum miasta). Jednak połączenie to zostało zlikwidowane z przyczyn ekonomicznych. Jego brak jest wyraźnie odczuwalny, zarówno w zakresie przewozów dla biznesu, jak i społeczności lokalnej. Umieszczenie elementów tarczy na terenie lotniska w Redzikowie pociąga za sobą przekreślenie planów reaktywacji tego obiektu do celów cywilnych, o co od lat zbiegają władze samorządowe Miasta Słupska, Powiatu Słupskiego oraz Gminy Słupsk. Zasadność tych starań potwierdza „Studium strategicznego rozwoju sieci lotnisk na terenie województwa pomorskiego do roku 2025” opracowane przez Pricewaterhouse Coopers na zlecenie Zarządu Województwa Pomorskiego w maju 2008 r. „Studium...” podkreśla atrakcyjność lotniska w Redzikowie oraz zaleca podjęcie dalszych analiz w celu „rozważenia możliwości stymulowania komercyjnego ruchu pasażerskiego mogącego służyć rozwojowi gospodarczemu tej części województwa i niwelowaniu jej peryferyjności”.

Reaktywacja lotniska jest niemożliwa, gdyż 20 sierpnia 2008 r. rząd Polski podpisał porozumienie w sprawie lokalizacji elementów „tarczy antyrakietowej” w Redzikowie (w miejscu dawnego lotniska). Według analityków z USA zgoda na budowę tarczy oznacza dla tej części Polski nowe inwestycje o wartości 2 miliardów dolarów łącznie w ciągu dziesięciu lat.

2.7. Analiza SWOT dla Słupska

Tab.2.18. Analiza SWOT sfery mieszkaniowej

Mocne strony	Szanse
<ul style="list-style-type: none"> - gospodarka mieszkaniowa wydzielona z innych dziedzin gospodarki komunalnej, układ taki charakteryzuje się wyższą efektywnością działania, - większość zasobów mieszkaniowych w Słupsku są to zasoby wybudowane po 1950 r. 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie dostępności terenu pod inwestycje, - relatywnie wysokie wpływy z czynszów za lokale użytkowe, - akceptacja wprowadzonych programów i zmian w systemie zarządzania i administrowania zasobami mieszkaniowymi
Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca ilość lokali socjalnych i mieszkalnych, (w tym przystosowanych dla osób niepełnosprawnych), - niewystarczający poziom nakładów remontowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - deficyt mieszkań, - niestabilność prawa państwowego i miejscowego w dziedzinach dotyczących polityki mieszkaniowej państwa i miasta,

- postępująca dekapitalizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych,	
---	--

Tab.2.19. Analiza SWOT infrastruktury technicznej

Mocne strony	Szanse
<ul style="list-style-type: none"> - inwestycje infrastrukturalne prowadzone przez samorząd – modernizacje sieci dróg, - system zaopatrzenia w wodę, gaz i energię cieplną, - nowoczesna oczyszczalnia ścieków z kompostownią osadów ściekowych, - nowoczesne składowisko odpadów, 	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwanie środków finansowych z programów pomocowych, w tym z Unii Europejskiej, - rozwój infrastruktury środowiskowej odpowiadającej potrzebom rodzin, - rozbudowa sieci dróg,
Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - infrastruktura techniczna i stan dróg w obszarach proinwestycyjnych, - brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej oraz atrakcyjnej całorocznej oferty wypoczynkowo- rekreacyjnej, - słaba komunikacja wewnętrzna pomiędzy osiedlami, - nadmierne obciążenie układu drogowego w śródmieściu, - niewystarczająca liczba ciągów komunikacyjnych przeznaczonych dla ruchu rowerowego, - niewystarczający dostęp do nowoczesnych technologii informatycznych, - brak dostatecznego rozdzielenia na kanalizację sanitarną i deszczową, 	<ul style="list-style-type: none"> - koncentracja ruchu na głównych ulicach, w tym także ruchu tranzytowego, powodującego pogorszenie bezpieczeństwa i degradację środowiska miejskiego (emisja spalin, hałas, drgań), - niska podaż gazu w stosunku do potrzeb, - brak ujęcia Słupska w planach budowy autostrad,

Tab.2.20. Analiza SWOT sfery społecznej

Mocne strony	Szanse
<ul style="list-style-type: none"> - rozwinięte szkolnictwo, 1. umiejętne dysponowanie posiadanymi środkami na przeciwdziałanie bezrobociu, - umiejętne wykorzystanie zewnętrznych środków na walkę przeciw bezrobociu, 	<ul style="list-style-type: none"> - szkolnictwo otwarte na nowe kierunki rozwoju, - wzrost aktywności społeczeństwa, - tendencja wzrostowa w liczbie ofert pracy, - rozwój nowych form pomocy osobom wykluczonym społecznie,

<ul style="list-style-type: none"> - przedsiębiorczość mieszkańców w podejmowaniu działalności gospodarczej na własny rachunek, - organizacje pozarządowe działające w obszarze polityki społecznej, - zróżnicowany system instytucji pomocy społecznej oferującej szeroki zakres usług, - publiczne instytucje rynku pracy, - coraz wyższa świadomość społeczna o wadze podnoszenia kwalifikacji zawodowych, - wzrost świadomości społecznej związanej z potrzebami osób niepełnosprawnych, - programy na rzecz aktywizacji i zatrudnienia osób niepełnosprawnych, - istniejący system miejscowych norm prawnych, - świadomość konieczności modernizacji i gotowości do wprowadzenia innowacji w wielu dziedzinach edukacji, - bliskość dużych ośrodków edukacyjnych, w tym ośrodków akademickich w Trójmieście, - bogata oferta edukacyjna, - wysoki wskaźnik ludności z wykształceniem wyższym, 	<ul style="list-style-type: none"> - inwestowanie w rozwój zasobów ludzkich, - zwiększenie funduszy na rzecz osób niepełnosprawnych, - większa możliwość przemieszczania osób niepełnosprawnych (przystosowane środki transportu), - rozwój infrastruktury środowiskowej odpowiadającej potrzebom rodzin, - powstanie uniwersytetu, - rozwój nowych form aktywności osób w wieku 45+, - zwiększenie aktywności osób w wieku podeszłym
Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - młody wiek osób pozostających bez pracy, - niedoinwestowanie szkół, - duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych, - sezonowość rynku pracy, - migracje wykształconych kadr, - brak wystarczającej ilości atrakcyjnych perspektyw dla młodzieży kończącej naukę, - bariera finansowa w podnoszeniu kwalifikacji i przekwalifikowaniu się zawodowym mieszkańcom do potrzeb rynkowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - starzenie się społeczeństwa, - niekorzystna struktura bezrobocia, - mała aktywność bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, mała mobilność bezrobotnych na rynku pracy, - ograniczona liczba szkół zawodowych, zwiększona liczba liceów profilowanych, - migracja młodych ludzi, - odpływ za granicę ludzi o najwyższych kwalifikacjach, - postępujące rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa,

<ul style="list-style-type: none"> - duża liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, - niewystarczająca ilość środków pozyskiwanych przez organizacje pozarządowe działające w obszarze polityki społecznej, - bezdomność, - niskie kwalifikacje zawodowe osób długotrwale bezrobotnych, - brak skutecznej polityki zatrudnienia osób niepełnosprawnych, - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, - dezintegracja rodziny, - dziedziczenie niskiego statusu społecznego, - zbyt wolne tempo wprowadzania przyszłościowych technologii w obiektach edukacyjnych, - przestarzała baza i niska elastyczność szkolnictwa zawodowego, - niska aktywność społeczno-zawodowa osób w wieku podeszłym 	<ul style="list-style-type: none"> - przestępczość zorganizowana, - marginalizowanie problemów ubóstwa, - narastające zjawisko patologii, - niechęć i opór wobec zmian kwalifikacji, - deficytowa liczba miejsc w zakładach pracy dla realizacji staży i praktyk zawodowych, - jednostronne i uzależnione od koniunktury ukierunkowanie na wybrane kierunki edukacji, - brak udziału sektora prywatnego w działaniach ukierunkowanych na zdobywanie kwalifikacji i wiedzy, - wolne i niewspółmierne tempo wzrostu płac pracowników oświaty, - odpływ na wcześniejsze świadczenia emerytalne osób z dużym doświadczeniem zawodowym
--	--

Tab.2.21. Analiza SWOT gospodarki

Mocne strony	Szanse
<ul style="list-style-type: none"> - korzystne położenie Miasta, - inwestycje infrastrukturalne prowadzone przez samorząd, - rozwinięte szkolnictwo, - otwartość na zmiany, - umiejętne dysponowanie posiadanymi środkami na przeciwdziałanie bezrobociu, - umiejętne wykorzystanie zewnętrznych środków na walkę przeciw bezrobociu, - bliskość portów morskich, - instytucje wspierające MSP, - lokalizacja Słupska na terenie tranzytowej pomiędzy północno-zachodnią a północno-wschodnią Europą, - przedsiębiorczość mieszkańców w podejmowaniu działalności gospodarczej na własny rachunek, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój turystyki, - realizacja programów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, - rozwijający się sektor usługowy, - aktywizacja obszarów aktywnych społecznie –promocja samozatrudnienia, - zwiększenie terenów dla inwestycji, - inwestycje w Słupskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, - stabilne przepisy prawa, - pozyskiwanie środków finansowych z programów pomocowych, w tym z Unii Europejskiej, - współpraca z organizacjami pozarządowymi, - wzrost aktywności społeczeństwa, tendencja wzrostowa w liczbie ofert pracy, - nowe przepisy ułatwiające

<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonowanie Słupskiej Specjalnej Sfery Ekonomicznej, funkcjonowanie agend okołobiznesowych wspomagających rozwój przedsiębiorczości oraz organizacji zrzeszających przedsiębiorców, - walory turystyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, - dostęp do szerokiej gamy kredytów umożliwiających rozpoczęcie działalności gospodarczej, - kredyty inwestycyjne, - współpraca regionalna w różnych dziedzinach, - skuteczne wykorzystanie UE przewidzianych dla MSP, - otwarcie na rynki wschodnie, - rozwój współpracy zagranicznej, - inwestycje związane z lokalizacją w Redzikowie elementów „tarczy antyrakietowej” USA,
Słabe strony	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - sezonowość rynku pracy, - spadająca liczba przedsiębiorstw, - słaba oferta pracy dla kobiet, - młody wiek osób pozostających bez pracy, - zjawisko długotrwałego bezrobocia, - słaba informacja gospodarcza w zakresie rynków zbytu, potencjalnych kontrahentów, - niska zdolność do inwestowania, niewystarczające inwestycje w majątek firmy, - niski udział podmiotów sektora prywatnego w liczbie podmiotów gospodarczych ogółem, - bariera finansowa w podnoszeniu kwalifikacji i przekwalifikowaniu się zawodowym mieszkańców do potrzeb rynkowych, - brak terenów na potrzeby inwestycji strategicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - niekorzystna struktura bezrobocia, - niedostosowanie podaży kapitału ludzkiego do popytu występującego na rynku pracy, - niedostateczna informacja o rynku pracy dla młodzieży uczącej się, - mała aktywność bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, mała mobilność bezrobotnych na rynku pracy, - wysokie koszty zatrudnienia, - mała przejrzystość przepisów fiskalnych, - występowanie „szarej strefy”, - brak dostępu do nowoczesnych technologii, - liczne oferty pracy w krajach członkowskich UE,

Tab.2.22. Analiza SWOT zagospodarowania przestrzennego

Mocne strony	Szanse
<ul style="list-style-type: none"> - inwestycje infrastrukturalne prowadzone przez samorząd – modernizacja sieci dróg, - realizowanie kompleksowej ochrony środowiska (gospodarka odpadami, 	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwanie środków finansowych z programów pomocowych, w tym z Unii Europejskiej, - większa możliwość przemieszczania osób niepełnosprawnych

<p>gospodarka wodno-ściekowa, ochrona rzeki Słupi),</p> <ul style="list-style-type: none"> - nowoczesny system zagospodarowania odpadów w Bierkowie, - nowoczesna oczyszczalnia ścieków, z kompostownią osadów ściekowych, - wysoki wskaźnik objęcia terenu Miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, - funkcjonowanie jednostki organizacyjnej Miasta powołanej w celu opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 	<p>(przystosowane środki transportu),</p> <ul style="list-style-type: none"> - korzystna lokalizacja Słupska na trasie Via Hanseatica, - rozwój usług turystyczno-rekreacyjnych, - dostęp do komunikacji morskiej i rozwój ekonomiczny i gospodarczy regionu w ramach „Dwumiasta”, - zmiana funkcji terenów przemysłowych, - wzrost świadomości społeczeństwa o roli ochrony środowiska, - zwiększenie powierzchni Miasta,
<p>Słabe strony</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - jeden obciążony system komunikacji publicznej (linie autobusowe), - nadmierne obciążenie układu drogowego w Śródmieściu, - niedobór ciągów komunikacyjnych przeznaczonych dla ruchu pieszego, - brak dostatecznego rozdzielenia na kanalizację sanitarną i deszczową, - niewystarczająca infrastruktura turystyczna, - zły stan mieszkaniowych zasobów komunalnych, - zaniedbane obszary Miasta, wymagające rewitalizacji w zakresie modernizacji układu przestrzennego z jednoczesnym zastosowaniem rozwiązań technicznych umożliwiających zmniejszenie strat energii, uatrakcyjnienie transportu publicznego i ograniczenie zanieczyszczenia środowiska, - zbyt mała powierzchnia Miasta na cele rozwojowe, 	<ul style="list-style-type: none"> - trudności komunikacyjne, - bariery architektoniczne i urbanistyczne i nieuwzględnienie potrzeb niepełnosprawnych w nowych projektach, - niebezpieczeństwo powodziowe dla niższej położonej części Miasta, - sytuacja funduszy publicznych (w tym brak stabilizacji i czytelnej polityki gospodarczej państwa w zakresie finansowania infrastruktury technicznej, m. in. przebudowy i modernizacji układu drogowego), - zagrożenie czystości powietrza i hałasem w obszarze intensywnej zabudowy mieszkaniowej i układów komunikacyjnych centrum Miast

ROZDZIAŁ 3

ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

3.1. Delimitacja obszarów w ujęciu przestrzennym i uzasadnienie wyboru

3.1.1. Definicja delimitacji

Delimitacja (delimitation), to metoda podziału obszaru miasta i wyłonienia obszarów problemowych dla realizacji zadań inwestycyjnych i społecznych w latach 2007–2015, przeprowadzona na podstawie analizy dokumentów strategicznych miasta, województwa pomorskiego i kraju, oceny aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej miasta obejmującej sferę mieszkaniową, infrastrukturę techniczną, sferę społeczną, gospodarkę, zagospodarowanie przestrzenne, możliwości finansowych budżetu miasta i dostępnych funduszy zewnętrznych, w tym UE i EOG, a także przeprowadzonych konsultacji społecznych i badań wśród liderów opinii publicznej.

Delimitacja uwzględnia trzy aspekty:

- przestrzenno – urbanistyczny,
- ekonomiczny,
- społeczny.

3.1.2. Kryteria wyboru

I etap delimitacji

Kryteria dotyczące delimitacji zostały określone na podstawie Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Artykuł 45

Przepisy dodatkowe mające zastosowanie do instrumentów inżynierii finansowej innych niż fundusze powiernicze i fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

Instrumenty inżynierii finansowej inne niż fundusze powiernicze i fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich inwestują w przedsiębiorstwa, przede wszystkim MŚP. Takie inwestycje mogą być dokonywane tylko na etapie ich powstawania, wczesnej działalności (włącznie z kapitałem na rozruch) lub przy rozszerzaniu działalności tych przedsiębiorstw, i tylko w działania, które osoby zarządzające instrumentami inżynierii finansowej oceniają jako potencjalnie gospodarczo rentowne.

Nie inwestują one w przedsiębiorstwa, które znajdują się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw od dnia 10 października 2004.

Artykuł 46

Przepisy dodatkowe mające zastosowanie do funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

- W przypadku, gdy fundusze strukturalne finansują fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich, te drugie inwestują w partnerstwa publiczno-prywatne lub inne projekty objęte zintegrowanym planem zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Takie partnerstwa publiczno-prywatne lub inne projekty nie obejmują tworzenia i rozwoju instrumentów finansowych, takich jak kapitał podwyższonego ryzyka, fundusze pożyczkowe i gwarancyjne.
- Do celów ust. 1 fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich inwestują za pomocą kapitału własnego, pożyczek lub gwarancji.
- Projekty miejskie otrzymujące dofinansowanie z programu operacyjnego mogą być wspierane również przez fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich.
- Jeżeli fundusze strukturalne finansują fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich, te drugie nie mogą być wykorzystane do ponownego finansowania wydatków związanych z nabyciem własności lub udziału w już zakończonych projektach.

Artykuł 47

Działania w zakresie mieszkalnictwa.

1. Obszary objęte operacjami w zakresie mieszkalnictwa, o których mowa w art. 7 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 spełniają co najmniej trzy z następujących kryteriów, w tym dwa kryteria spośród tych wymienionych w lit. od a) do e):
  - a. wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
  - b. wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
  - c. wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;;
  - d. niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
  - e. porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego..³

---

³ Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r.

II etap delimitacji

Program rewitalizacji zaktualizowano przyjmując za podstawę wyniki badań ankietowych liderów opinii publicznej i konsultacji społecznych oraz „burzy mózgów” wśród pracowników Urzędu Miejskiego w Słupsku i autorów opracowujących program rewitalizacji.

Konsultacje społeczne

Przeprowadzono trzy serie spotkań konsultacyjnych z udziałem: radnych, reprezentantów organizacji pozarządowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych miasta, pracowników Urzędu Miejskiego w Słupsku oraz mieszkańców Słupska.

Ich celem było zidentyfikowanie celów i kierunków działań w poszczególnych przyjętych wstępnie obszarach problemowych. Podjęto pierwsze próby ustalenia planowanych zadań przestrzennych, gospodarczych i społecznych.

Pierwsze konsultacje społeczne odbyły się w dniach **13 i 14 listopada 2007 r.** Na spotkanie zostali zaproszeni:

- mieszkańcy miasta Słupska,
- władze miasta,
- pełnomocnik Prezydenta ds. Strategii
- Rada Programowa Rewitalizacji Miasta Słupska,
- pracownicy UM w Słupsku: przedstawiciele wydziałów zainteresowanych dokumentami,
- Radni Miejscy,
- jednostki organizacyjne miasta w tym, instytucje edukacji, kultury i sportu, spółki, komunalne,
- podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi użyteczności publicznej na podstawie umowy z jednostką samorządu terytorialnego pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy publicznej określonych w odrębnych przepisach,
- instytucje użyteczności publicznej (m.in. straż pożarna, policja, itp.),
- przedstawiciele instytucji non – profit działających na terenie miasta,
- przedstawiciele kościołów i związków wyznaniowych znajdujących się na terenie miasta.

W trakcie konsultacji zostały przeprowadzone badania ankietowe na temat opracowywanego programu rewitalizacji.

Drugie konsultacje społeczne trwały od **10 do 12 grudnia 2007 r.**

10.12.2007 r. odbyły się warsztaty metodyczne dla członków Rady Programowej Rewitalizacji, dyrektorów Wydziałów Urzędu Miasta Słupska oraz przedstawicieli Inicjatyw Obywatelskich.

Tematami warsztatów były między innymi:

- Założenia metodologiczne Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska 2007-2015.
- Metodyka wyboru kryteriów opisujących obszary kryzysowe w ujęciu problemowym i przestrzennym.
- Zdefiniowanie zadań inwestycyjnych i społecznych do wpisania do Programu Rewitalizacji
- Ostateczne określenie obszarów problemowych w ujęciu przestrzennym objętych Programem Rewitalizacji.

11.12.2007 r. odbyły się spotkania:

- z Radnymi, urzędnikami Urzędu Miejskiego Słupska, kierownikami jednostek organizacyjnych w celu omówienia wyników badań ankietowych i zebranych opinii i wniosków w trakcie I konsultacji społecznych,
- z beneficjentami końcowymi Programu Rewitalizacji w celu konsultacji zebranych zadań inwestycyjnych, społecznych i gospodarczych,
- z mieszkańcami miasta Słupska nt. „Dokumenty strategicznego rozwoju Słupska na lata 2007-2015; założenia, propozycje rozwiązań, oczekiwane opinie i wnioski mieszkańców”.

12.12.2007 r. oraz 20.02.2009 r. spotkanie z Radą Programową Rewitalizacji Miasta Słupska dotyczące planowanych zadań na obszarze rewitalizowanym.

Trzecie spotkanie konsultacyjne dotyczące projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015 odbyło się w dniu **6 marca 2009 r.** w Urzędzie Miejskim w Słupsku. W spotkaniu uczestniczyli Mieszkańcy Słupska, przedstawiciele organizacji pozarządowych, dyrektorzy wydziałów merytorycznych Urzędu Miejskiego oraz uczniowie i nauczyciele ze szkół znajdujących się na obszarze rewitalizowanym.

Łącznie w konsultacjach społecznych i badaniach ankietowych wzięło udział **317 osób**.

W efekcie przeprowadzonej delimitacji na obszarze objętym Programem Rewitalizacji ustalono 2 obszary problemowe:

- **Obszar problemowy: Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego,**
- **Obszar problemowy: Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa.**

W wyniku przeprowadzonych badań ankietowych (283 ankiety) oraz danych z Komendy Miejskiej Policji, Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej „Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej, Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku – na obszarze objętych rewitalizacją dokonano charakterystyki problemowej:

Przyjęto następującą zasadę, iż za kryterium występujące na danym obszarze uznano to kryterium, które uzyskało co najmniej 50% wskazań.

Obszar I

Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego

1. Charakterystyka obszaru problemowego

I obszar mieści się w obrębie ulic: Kołtątaja (Dworzec PKP), Wolności, Kopernika, Sienkiewicza, Łajming, Pl. Zwycięstwa, Deotymy.

Jest to teren historycznej zabudowy miejskiej w części objętej ochroną konserwatorską.

2. Zidentyfikowane problemy:

- Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia.

- Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia.
- Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń.
- Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej.
- Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Obszar II

Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa

1. Charakterystyka obszaru problemowego

Zasięg terytorialny w granicach ulic: Bałtyckiej, Morskiej, Grunwaldzkiej w kierunku Bierkowa.

Jest to teren zabudowy miejskiej, infrastruktury budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego (Słupska Specjalna Strefa Ekonomiczna).

2. Zidentyfikowane problemy:

- Niekorzystne trendy demograficzne.
- Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń.
- Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

3.2 Kryteria charakteryzujące obszar zdegradowany objęty programem rewitalizacji

3.2.1 Obszar I przeznaczony do rewitalizacji

Kryterium: Wysoki poziom ubóstwa

- Wskaźnik: Ilość osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności

Łącznie ze świadczeń w 2006 r. skorzystało 1 430 osób zamieszkujących na obszarze rewitalizowanym. Przy łącznej liczbie mieszkańców obszaru zdegradowanego wynoszącej 9 533 wartość wskaźnika wynosi: **150 os/1 tys. mieszkańców.** (miasto Słupsk 47)

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku

Kryterium: Wysoka poziom długotrwałego bezrobocia

- Wskaźnik: Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Osoby w wieku produkcyjnym wg GUS (zameldowanie na pobyt stały)
- mężczyźni (wiek od 01-01- 1942 do 31-12-1987) 2915 osób
- kobiety (wiek od 01-01-1947 do 31-12-1987) 3013 osób
- łącznie: 5928

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy liczba osób długotrwale bezrobotnych zameldowanych na obszarze rewitalizowanym w 2006 r. wyniosła 402 osoby.

Wobec powyższych danych stopa bezrobocia długotrwałego jest równa **6,8** (miasto Słupsk 2,3)

Kryterium: Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń

- Wskaźnik: Liczba zdarzeń przestępczych na 1 tys. ludności

Według informacji przekazanych przez Komendę Miejską Policji w Słupsku wynika, że w 2006 r. na zdegradowanym obszarze popełniono:
- 1205 przestępstw

Wartość omawianego wskaźnika wynosi: **126,4** (miasto Słupsk 62,7)

Kryterium: Niski wskaźnik prowadzonej działalności gospodarczej

- Wskaźnik: Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów w ewidencji działalności gospodarczej na 1000 mieszkańców

Na podstawie danych z dnia 2009 Wydziału Inwestycji Handlu i Usług wskaźnik wynosi: **165,5** (miasto Słupsk :111)

Kryterium: Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego

- Wskaźnik: Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 / do ogólnej liczby budynków (w %)

Na rewitalizowanym obszarze zlokalizowanych jest 256 budynków mieszkalnych, z których tylko jeden został wybudowany po 1989 r. Wartość omawianego wskaźnika wynosi **99,6**.

3.2.2 Obszar II przeznaczony do rewitalizacji

Kryterium: wysoki poziom ubóstwa

- Wskaźnik: Ilość osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności

Łącznie ze świadczeń w 2008 r. skorzystało 88 osób zamieszkujących na obszarze rewitalizowanym.

Przy łącznej liczbie mieszkańców obszaru zdegradowanego wynoszącej 414 – wartość wskaźnika wynosi **213os/1 tys. mieszkańców.**(miasto Słupsk 47)

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku

Kryterium: wysoki poziom długotrwałego bezrobocia

- Wskaźnik: udział długotrwałe bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Osoby w wieku produkcyjnym wg Wydziału spraw Obywatelskich

- mężczyźni 143
- kobiety 118
- łącznie 261

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy liczba osób długotrwałe bezrobotnych zameldowanych na obszarze rewitalizowanym na koniec stycznia 2009r. wynosiła 18.

Wobec powyższych danych stopa bezrobocia długotrwałego jest równa **6,9** (miasto Słupsk 2,3)

Kryterium: wysoki poziom przestępczości i wykroczeń

- Wskaźnik: Liczba zdarzeń przestępczych na 1 tys. ludności

Według informacji przekazanych przez Komendę Miejską policji w Słupsku wynika, że w 2008r. Na zdegradowanym obszarze popełniono 52 zdarzeń;

Wartość omawianego wskaźnika wynosi: **125,6** (miasto Słupsk 62,7)

Kryterium: Niski wskaźnik prowadzonej działalności gospodarczej

- Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów w ewidencji działalności gospodarczej na 1000 mieszkańców

Na podstawie danych z dnia 2009 Wydziału Inwestycji Handlu i Usług wskaźnik wynosi: **132** (miasto Słupsk: 111)

Kryterium: Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego

- Wskaźnik: Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 / do ogólnej liczby budynków (w %)

Na rewitalizowanym obszarze zlokalizowanych jest 43 budynków mieszkalnych, z których wszystkie zostały wybudowane przed 1989 r. Wartość omawianego wskaźnika wynosi 100,0.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

OBSZARY	KRYTERIA	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego	Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	SUMA
Obszar I: Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego	+	+	+		+	4	
Obszar II: Obszar Ciąg ulic Baltycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa	+	+	+		+	4	

ROZDZIAŁ 4

CHARAKTERYSTYKA ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW

4.1 Opis obszaru

OBSZAR I

Obszar obejmuje ulice: Wojska Polskiego, Kołtątaja, Wileńskiej, Żeromskiego, Mickiewicza, Reymonta, Wyspiańskiego, Solskiego, Krasieńskiego, Staszica, Niedziałkowskiego, Konopnickiej, Starzyńskiego, Tuwima, Deotymy, Wolności, Kopernika, Sienkiewicza i Anny Łajming. Poniżej zamieszczono ogólny opis rewitalizowanego obszaru, którego celem jest zaprezentowanie w możliwie jak najbardziej zupełny sposób sytuacji w nim panującej.

Sytuacja społeczna obszaru

Łącznie ilość osób zameldowanych na dzień 10 lutego 2009 r. na terenie obszaru rewitalizowanego wynosiła 9289, co stanowiło 9,8% ogólnej liczby mieszkańców Miasta. Ponad 64% mieszkańców obszaru zdegradowanego znajdowało się w omawianym okresie w wieku produkcyjnym, 21% w wieku przedprodukcyjnym, a 15% w wieku poprodukcyjnym.

Obszar zdegradowany, którego rewitalizacja jest celem przedsięwzięcia cechują przede wszystkim:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia – w 2006 r. ze świadczeń pomocy socjalnej skorzystało 1430 osób,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia – 430 osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń - na zdegradowanym obszarze w 2006 r. odnotowano 265 przestępstw i 940 wykroczeń. Ilość czynów karalnych popełnionych przez nieletnich wyniosła 186. Wśród zgłoszonych Policji czynów karalnych znalazły się m. in.:
  - pobicia z okaleczeniem – 28 przypadków,
  - rozboje – 134 przypadków,
  - gwałty – 1 przypadek,
  - przestępstwa związane z posiadaniem lub zażywaniem narkotyków – 54 przypadków, w tym 5 wśród nieletnich,
  - kradzieże 294 przypadków, w tym 194 kradzieży z włamaniem,
  - kradzież pojazdów – 9 przypadków,
  - prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu – 208 przypadków.
- niski poziom wydajności energetycznej budynków – z 256 budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze tylko 1 został wybudowany po 1989 r.

Zabudowa

Kamienice, w których zamieszkują mieszkańcy obszaru rewitalizowanego są w głównej mierze budynkami poniemieckimi wybudowanymi w latach 1900-1920. Przeciętna wielkość lokalu mieszkaniowego wynosi 60-80 m². Do wszystkich kamienic

doprowadzone zostały przyłącza gazowe. Budynki ogrzewane są energią ciepłą pochodząca z kilku źródeł (m.in. C.O., piece kaflowe). W chwili obecnej w kamienicach nie występują już toalety zlokalizowane na piętrach (korytarzach) budynków – wybrane pomieszczenia w mieszkaniach zostały przebudowane na sanitariaty. Kamienice objęte obszarem rewitalizacji zlokalizowane przy ul. Wojska Polskiego są w pełni podpiwniczone. Z kolei budynki z pozostałych ulic (ul. Niedziałkowskiego i ul. Krasieńskiego) posiadają jedynie częściowe podpiwniczenie, a istniejące piwnice nie spełniają norm odnoszących się do tego typu obiektów. Piwnice te są bardzo niskie i z tego względu korzystanie z nich przysparza mieszkańcom wiele trudności.

W strefie oddziaływania zlokalizowanych jest 256 budynków mieszkalnych w tym:

- w ewidencji konserwatorskiej 114 (w strefie objętej programem 14 obiektów),
- w rejestrze zabytków 6 budynków,
- wspólnoty mieszkaniowe stanowią 222 budynki,
- budynki ze 100 % udziałem Miasta Słupsk – 34 szt.

W budynkach jest 2706 lokali mieszkalnych, w tym 76 lokali socjalnych, lokali niesamodzielnych (współużytkowanie).

Ze względu na brak podpiwniczenia wszystkich budynków wybudowane zostały komórki lokatorskie usytuowane na podwórkach. W strefie oddziaływania znajduje się 18 budynków, których mieszkańcy nie posiadają piwnic.

Stu i ponad stuletnie budynki stanowią główną zabudowę ulic w zdegradowanym obszarze. Budynki wznoszono w sposób tradycyjny (ściany murowane z cegły, stropy drewniane, belki stropowe oparte na ścianach nośnych). Większość budynków posiada stropy ceramiczne piwnic, fundamenty ceglane lub kamienne więźba dachowa drewniana, pokrycie dachu – papa lub dachówka, klatki schodowe drewniane. Większość budynków krytych dachówką posiada zagospodarowane poddasza z przeznaczeniem na lokale mieszkalne. Adaptacja tych poddaszy miała miejsce w latach 1970 – 1990.

Zarządca budynków prowadzi gospodarkę remontowo – konserwacyjną nakierowaną na utrzymanie obiektów w stanie nie pogorszonym. Pomimo tego faktu materiały, z jakiego budynki zostały wzniesione, jak również ich planowana trwałość (żywołność) nie wytrzymują próby czasu, a stan obiektów jest niewystarczający. W szczególnie złym stanie znajdują się elewacje budynków, ściany piwniczne i fundamenty, konstrukcja więźby dachowej i kominy. Brak izolacji pionowej ścian, nieuporządkowana gospodarka wodno - ściekowa przy budynkach powodują postępującą degradację budynków szczególnie w ich przyziemnych partiach. Na dzień dzisiejszy większość elewacji wymaga gruntownego remontu. Odparzone luźne tynki należy zbić i wykonać nowe z zastosowaniem specjalistycznych zapraw szlamujących, wzmacniających i tynków antywysoleniowych. Część elewacji posiada bardzo bogate zdobienia architektoniczne (kroksztyny, bonie, pilastry i gzymsy). Elementy te w znacznym stopniu są wykruszone, nieczytelne, odparzone z licznymi brakami. Wzmożony ruch samochodowy powoduje, że nadproża okienne są częściowo popękane. Podczas remontu powinny one zostać wzmocnione elementami stalowymi.

Remontów wymaga również część dachów. W znacznym stopniu wyremontowano dachy gruntownie, jednakże pozostałe prace remontowe wymagają dużych nakładów finansowych. Drewniane konstrukcje więźb dachowych zaatakowane są przez szkodniki. Przy remontach dachów skupiono się na pokryciu, odeskowaniu czy wzmocnieniu krokwi. Nadal potrzebna jest wymiana i/lub konserwacja spróchniałych słupów, płatwi i innych elementów konstrukcyjnych.

Degradacji przez dziesiątki lat ulegały drewniane elementy klatek schodowych. „Wydeptane” stopnie, spróchniałe belki policzkowe wymagają wymiany. Wyeksploatowane kominy również wymagają przebudowy. Wznoszone budynki były projektowane na ogrzewanie tylko piecowe. Wprowadzone w ciągu lat zmiany pieców na ogrzewanie etażowe gazowe i koksowo – węglowe spowodowało ich

rozszczelnienie, rozluźnienie cegieł i wykwitły spalin z ogrzewania gazowego. Aktualnie wprowadzane są wkłady kwasoodporne jednak dotychczasowa degradacja wymaga przemurowania kominów poniżej stopów międzykondygnacyjnych.

Na podwórkach kamienic, gdzie nie zawsze odprowadzana jest woda deszczowa do instalacji występują miejsca, gdzie powinno zostać utwardzenie, odprowadzanie wód opadowych, wykonanie małej architektury.

Zieleń

Jedynym większym skupiskiem zieleni zlokalizowanym w obszarze rewitalizowanym jest Skwer im „Pierwszych Słupszczyń”. Skwer ten położony jest między ulicą Stefana Starzyńskiego a Anny Łajming. Na obszarze skweru występuje dość gęsto rozmieszczona zieleń niska i wysoka. Po zrealizowaniu przedsięwzięcia pt. „Rewitalizacja Traktu Książęcego w Słupsku” Skwer im. „Pierwszych Słupszczyń” posiadać będzie m. in. odnowione ciągi pieszo-rowerowe.

Funkcje obszaru

Funkcje pełnione przez dane miasto, czy jak w omawianym przypadku obszar Miasta dzielą się na funkcje endogeniczne oraz egzogeniczne.

Funkcje endogeniczne to funkcje miasta skierowane do wewnątrz (administracja miejska, część handlu). Funkcje egzogeniczne to z kolei funkcje skierowane na zewnątrz miasta (przemysł, turystyka, handel morski itp.).

Definiując strukturę funkcji obszaru jako zależną od przeważającej liczby oferowanych w nim usług i infrastruktury z nimi związanej rewitalizowany obszar należy określić jako pełniący funkcje usługowe.

Instytucje publiczne (infrastruktura społeczna)

Wśród instytucji publicznych zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze wymienić można Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 oraz Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy (SOSW). W ramach niniejszego projektu planuje się przedsięwziąć działania inwestycyjne i tzw. „miękkie” swym zakresem obejmujące wymienione powyżej instytucje. W obrębie rewitalizowanego obszaru ulokowana jest także Szkoła Podstawowa Nr 6.

Szkolny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy posiada ofertę szkolno-edukacyjną dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, w stopniu umiarkowanym i znacznym, w stopniu głębokim oraz dla uczniów z autyzmem. SOSW prowadzi także zajęcia rewalidacyjno-terapeutyczne (korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wychowawcze, logopedia, terapia mowy, komunikacja, gimnastyka korekcyjna, rehabilitacja ruchowa).

Organizacje pozarządowe

Podmiotem, którego działalność obejmuje m.in. rewitalizowany obszar jest Centrum Inicjatyw Obywatelskich. Podmiot ten pełni rolę jednego z partnerów biorących udział w przedsięwzięciu – odpowiedzialny będzie on za funkcjonowanie Centrum Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej. CIO jest stowarzyszeniem, którego celem jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a w szczególności:

CIO ściśle współpracuje z samorządem Słupska reprezentowanym przez koordynatora ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi - Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Słupsku.

Poniżej zamieszczono zestawienie innych organizacji działających w III sektorze, których zasięg działalności odnosi się również do rewitalizowanego obszaru.

Organizacje pozarządowe posiadające siedzibę w pobliżu obszaru rewitalizowanego:

- Centrum Informacji dla Osób Niepełnosprawnych
- Polski Związek Niewidomych koło Powiatowe
- Centrum Inicjatyw Obywatelskich
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu
- Ośrodek Polskiego centrum Mediacji w Słupsku
- Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii
- Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu
- Słupskie Stowarzyszenia Pomocy Psychologicznej Dziecku i Rodzinie „KRAĞ”
- Słupskie Biuro Porad Obywatelskich
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
- Stowarzyszenie „Bezpieczny Region Słupski”

W rewitalizowanym obszarze funkcjonują instytucje (także spoza III sektora) wspierające działania w zakresie pomocy społecznej oraz kultury. Należą do nich:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
- Punkt informacyjno-konsultacyjny dla ofiar przemocy domowej „TAMA”
- Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Świetlica Środowiskowa nr 2 MOPR
- Towarzystwo Kultury Teatralnej oddział okręgowy – Teatr Rondo

4.1.1 Zidentyfikowanie istniejących problemów

Najbardziej uciążliwe problemy dotyczące rewitalizowanego obszaru określone zostały w głównej mierze na podstawie konsultacji i spotkań pomiędzy pracownikami Urzędu Miejskiego w Słupsku i jednostek podległych z mieszkańcami i ich przedstawicielami. Do sporządzenia analizy problemów posłużono się także wskaźnikami statystycznymi najlepiej obrazującymi niepożądane (negatywne) sytuacje.

Problemy dotyczące sfery przestrzennej zdegradowanego obszaru

Rewitalizowany obszar cechuje się bardzo niskim zainwestowaniem w infrastrukturę. Na całym obszarze występuje brak infrastruktury służącej do odprowadzania wód deszczowych. W okresach nasilonych opadów atmosferycznych miejscami tworzą się zastoiny wody na grunтовой nawierzchni terenu. Bardzo uciążliwym następstwem nieuregulowanej gospodarki wodnej na omawianym obszarze jest postępujące zawilgocenie ścian piwnic budynków, a nawet pojawieniem się wody w piwnicach, co z kolei znacznie utrudnia ich użytkowanie.

Teren, na którym planuje się zorganizować tzw. „podwórko kulturalne” posiada nawierzchnię grunтовую, bez ciągów pieszych. Brakuje elementów zieleni, jak: trawniki, krzewy drzewa (istnieją jedynie pojedyncze, przypadkowe egzemplarze drzew). Cały obszar jest nieuporządkowany architektonicznie. Znajduje się na nim wiele bezładnie rozrzuconych komórek lokatorskich i garaży. Są to obiekty stare i zaniedbane, o bardzo niskich walorach architektonicznych. W powszechnej opinii obiekty te i ich najbliższe otoczenie uchodzą za swoistą „wizytówkę” omawianego obszaru świadczącą o złym klimacie tego miejsca. Ponadto teren podwórek jest nieoświetlony, co jest dodatkowym elementem stwarzającym niebezpieczeństwo i sprzyjającym zjawiskom patologicznym i o charakterze przestępczym.

Kamienice zlokalizowane na rewitalizowanym obszarze, których część posiada secesyjny charakter wymagają gruntownych remontów elewacji wraz z izolacją ścian piwnic, remontów dachów i klatek schodowych. Istniejące elewacje są uszkodzone, a na wielu ścianach odpada tynk i łuszczy się farba.

Ulice w zdegradowanym obszarze wymagają remontów, które pozwolą przywrócić im utracone walory estetyczne i użytkowe. Nawierzchnia ciągu pieszego przy ul. Wojska Polskiego, który stanowi tradycyjny trakt spacerowy oraz łączy dworce PKS i PKP z centrum wykonana została z różnych materiałów:

asfaltu, bazaltu (płyty), kostki kamiennej i tzw. polbruku. Dla przywrócenia reprezentatywnej funkcji ulicy konieczne jest wymiana obecnie zniszczonej nawierzchni wraz z zastosowaniem elementów małej architektury.

W trakcie spotkań z mieszkańcami (będącymi częścią konsultacji społecznych), na których omawiano m.in. kwestie występujących na zdegradowanym obszarze problemów najczęściej pojawiały się następujące opinie:

- przestrzeń „podwórkowa” jest uważana za niebezpieczną z powodu dużej ilości bram, zaułków, w których spotyka się osoby pijące alkohol, potencjalnie niebezpieczne z innych powodów,

- w obszarze rewitalizowanym powinny znaleźć się miejsca rekreacji dla dzieci i osób starszych,

- brak przestrzeni do spędzania czasu poza domem po godzinie 18-tej (zarówno dla mieszkańców Traktu, jak i osób spoza centrum),

- mieszkańcy uważają, że wydzielenie podwórek jest receptą na wandalizm (własnościowe enklawy funkcjonują bowiem bardzo dobrze, przestrzenie miejskie są zaniedbywane od lat),

- zgłoszono pogląd, iż „przestrzeń powinna oddziaływać na ludzi i ich uspołeczniać”, to znaczy oddziaływać na mieszkańców w sposób pozytywny, zachęcający, angażujący, itp.

- kwestia własności gruntu przynależącego do budynków jest nadal zarzewiem konfliktów (jedna z interpretacji prawnych mówi, że każdy budynek powinien posiadać zasób umożliwiający pełnienie funkcji, do jakiej został przeznaczony – tu rozumiany jako teren przy budynku mieszkalnym),

- powinna zafunkcjonować „sala społeczna”, z dostępem „z ulicy” (np. dla osób niepełnosprawnych, starszych), w której można organizować spotkania, debaty, dyskusje – wykorzystywać ją do spotkań mieszkańców oraz z mieszkańcami,

Na rewitalizowanym obszarze istnieje silna potrzeba opracowania oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Wśród propozycji mieszkańcy obszaru wymieniali m. in. potrzebę budowy placów zabaw dla dzieci. Mieszkańcy obszaru narzekają także na stan kanalizacji deszczowej przy kamienicach. Brak odpowiedniego zaplecza sportowego dla dzieci i młodzieży również postrzegany jest jako sytuacja generująca niepożądane zachowania młodzieży. Brak miejsc w okolicy centrum pozwalających na uprawianie sportu jest czynnikiem nie pozwalającym na kreowanie pożądanych postaw u najmłodszych mieszkańców rewitalizowanego obszaru.

Na zdegradowanym obszarze funkcjonują m.in. Teatr Rondo oraz pracownia ceramiczna. Budynki, w których zlokalizowane są wymienione placówki wymagają przeprowadzenia prac remontowych, które umożliwią ich dalszy rozwój.

Brak obiektów (przestrzeni) do uprawiania sportu przez dzieci i młodzież oraz organizacji i imprez rekreacyjno-kulturalnych jest kolejnym problemem zidentyfikowanym na zdegradowanym obszarze. Pomysłem na zaradzenie omawianemu problemowi jest realizacja ośrodka sportowo – rekreacyjnego przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4. Zakłada się udostępnianie Ośrodka wszystkim mieszkańcom.

Na terenie przyszłego „podwórka kulturalnego” brakuje miejsc do zabawy dla dzieci, a także tak podstawowych obiektów małej architektury, jak ławki czy kosze na śmieci. W związku z tym na terenie tzw. placu żydowskiego (przy ul. Krasińskiego) planuje się

organizację i montaż urządzeń przeznaczonych dla dzieci w ramach ogródka jordanowskiego (huśtawki, piaskownice itp.)

Problemy dotyczące sfery społecznej zdegradowanego obszaru

Jedną z przyczyn występowania negatywnych zachowań społecznych na zdegradowanym obszarze jest brak podstawowej infrastruktury (małej architektury) umożliwiającej mieszkańcom chociażby nawiązywanie dobrosąsiedzkich stosunków. Mieszkańcy kamieniec otaczających teren przyszłego „podwórka kulturalnego” spotykają się sporadycznie lub nie spotykają się w ogóle, a ich dzieci spędzają wolny czas na zabłoconym i brudnym podwórku.

W „Raporcie z badań socjologicznych prowadzonych w formie zogniskowanego wywiadu grupowego” opracowanego na potrzeby przedsięwzięcia znalazły się następujące zapisy odnoszące się do kwestii negatywnych zachowań społecznych mających miejsce na zdegradowanym obszarze:

- na obszarze rewitalizowanym mieszka duża ilość osób zagrożonych marginalizacją lub wykluczonych społecznie; sposobem poprawy takiej sytuacji w opinii mieszkańców może być stosowanie mieszkalnictwa zastępczego (przesiedlanie „trudnych” mieszkańców oraz prowadzenie działań, programów przeciwdziałających wykluczeniu,
- osoby zmarginalizowane, „z problemami” mogą swobodnie funkcjonować w okolicach W. Polskiego, ponieważ pozostali mieszkańcy raczej nie pojawiają się w tym obszarze (szczególnie wieczorami).
- brak całościowego systemu wspierania działań społecznych obejmującego swoim zasięgiem obszar całego miasta – rewitalizacja może być postrzegana przez to jako, sprawa niepoważna lub zbyt duży krok do przodu, zakładający wielkie zmiany w nieprzygotowanym do tego środowisku społecznym i obowiązującym porządku prawnym,
- monitoring obszarów newralgicznych połączony z szybką reakcją odpowiednich służb był wg. zebranych dobrym pomysłem na zabezpieczenie przestrzeni użyteczności publicznej, zauważono, że oznakowane/widoczne kamery mogą oddziaływać prewencyjnie,
- zauważono małą aktywność członków wspólnot w pracy na rzecz ich „własności” (kamieniec, podwórka),
- w integracji mieszkańców mogłyby pomóc festyny, organizowane specjalnie dla nich konkursy (na najlepiej utrzymaną klatkę schodową, balkon, część podwórka, itp.),
- zebrani zgłosili, iż warto się zastanowić nad powoływaniem „rad środowiskowych” (grup społecznych zrzeszonych w różnych formach), które działałyby na rzecz mieszkańców; powinny być one wspierane przez UM, organizacje pozarządowe i inne instytucje,
- dyrektorzy okolicznych szkół (i nie tylko) są obciążeni odpowiedzialnością za wydarzenia na terenach szkolnych po zakończeniu lekcji; jest to dla nich problem, który utrudnia/uniemożliwia współpracę w zakresie organizowania wolnego czasu dla mieszkańców, którzy chcieliby skorzystać ze szkolnej infrastruktury,
- planowanie, tworzenie projektów infrastrukturalnych i społecznych powinno odbywać się „z ludźmi”, a nie „dla ludzi” – wtedy bardziej się angażują i mają większe poczucie sukcesu, własności, wpływu itp.,
- konflikty rodzące się pomiędzy uczestnikami relacji (mieszkańcy, instytucje) powinny być odkrywane (nie wywoływane) i omawiane w gronie osób zaangażowanych (z udziałem mediatora),
- należy zwrócić uwagę na to, aby zakładane funkcje „centrowe” rozplanować w taki sposób, aby funkcje społeczne rewitalizowanego obszaru mogły być spełniane w sposób odpowiedni w ciągu całej doby,
- na deptak powinni wrócić lokalni artyści – potrzebna jest regulacja Zarządu Dróg Miejskich, która pozwoli na zajmowanie takim osobom pasa drogowego bez zezwolenia,

- badania nad problemami i rozwiązaniami powinny być prowadzone w sposób ciągły; obecne badania są prowadzone w ramach projektu zewnętrznego względem UM, w przyszłości UM powinien zabezpieczyć prowadzenie takiego procesu.

Problemy dotyczące sfery gospodarczej zdegradowanego obszaru

Na zdegradowanym obszarze głównym problemem wydaje się być fakt, że branże dominujące w pobliżu W. Polskiego (banki, salony sieci komórkowych, second-hand'y itp.) to nieodpowiedni dla tego obszaru biznes, z uwagi na mało „staromiejski” charakter. Prace rewitalizacyjne powinny zatem zakładać stworzenie warunków do rozwoju pożądanego sektora handlu/usług/produkcji; w miarę możliwości utworzenie dodatkowych miejsc pracy.

OBSZAR II

4.2 Opis obszaru

Obejmuje obszar w obrębie ulic: Bałtyckiej, Morskiej, Grunwaldzkiej w kierunku Bierkowa. Poniżej zamieszczono ogólny opis rewitalizowanego obszaru, którego celem jest zaprezentowanie charakterystyki i sytuacji w nim panującej.

Sytuacja społeczna obszaru

Łączna ilość osób zameldowanych na dzień 10 lutego 2009 r. na terenie obszaru przewidzianego do rewitalizacji wynosiła 414, co stanowiło 0,43 % ogólnej liczby mieszkańców Miasta. Ponad 63% mieszkańców obszaru zdegradowanego znajdowało się w omawianym okresie w wieku produkcyjnym, 22% w wieku przedprodukcyjnym, a 15% w wieku poprodukcyjnym.

Obszar zdegradowany, którego rewitalizacja jest celem przedsięwzięcia cechują przede wszystkim:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia – w 2008 r. ze świadczeń pomocy socjalnej skorzystało 88 osób,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia – 18 osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń - na zdegradowanym obszarze w 2008 r. odnotowano 52 zdarzeń.
- niski poziom wydajności energetycznej budynków – z 43 budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze żaden nie został wybudowany po 1989 r.

Zabudowa

Zabudowa w obrębie obszaru przewidzianego do rewitalizacji jest w większości w bardzo złym stanie technicznym, bez centralnego ogrzewania, instalacji gazowych i izolacji. Wszystkie istniejące na tym obszarze budynki zostały wybudowane przed rokiem 1989 a prawie połowa z nich znajduje się w ewidencji Konserwatora Zabytków. Spora część mieszkań to lokale socjalne o bardzo niskim standardzie, wiele też lokali nie posiada toalet, a kanalizacja w obrębie budynków wymaga wymiany. W obrębie budynków znajdują się stare pomieszczenia gospodarcze w większości nadające się do wyburzenia. Brak jest również utwardzonych wjazdów do posesji, parkingów oraz terenów rekreacyjnych. Prawie we wszystkie budynkach wymagana jest wymiana stolarki okiennej i drzwi wejściowych, potrzebne są też remonty dachów i klatek schodowych. Na całym obszarze powinno się uregulować gospodarkę wodno-ściekową i doprowadzić do budynków instalacje gazową.

Zieleń

Na obszarze rewitalizowanym brak zwartych terenów zielonych.

Funkcje obszaru

Funkcje pełnione przez dane miasto, czy jak w omawianym przypadku obszar miasta dzielą się na funkcje endogeniczne oraz egzogeniczne.

Funkcje endogeniczne to funkcje miasta skierowane do wewnątrz (administracja miejska, część handlu). Funkcje egzogeniczne to z kolei funkcje skierowane na zewnątrz miasta (przemysł, turystyka, handel morski itp.).

Definiując strukturę funkcji obszaru jako zależną od przeważającego przemysłu obszar należy określić jako pełniący funkcje przemysłowe.

Instytucje publiczne (infrastruktura społeczna)

Wśród instytucji publicznych znajdujących się na rewitalizowanym obszarze wymienić można Wojewódzka Szkołę Policealną dla Dorosłych, Wojewódzka Szkołę Policealną dla Młodzieży, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Wojewódzki Zespół Szkół Policealnych w Słupsku, Narodowy Fundusz Zdrowia i Naczelną Izbę Pielęgniarską.

Gospodarka

Na obszarze rewitalizowanym działalność gospodarczą prowadzi ponad 50 podmiotów,

Położenie obszaru na obrzeżu miasta sprzyja rozwojowi usług i hurtowni. Przykładem większych działających firm jest np. hurtownia artykułów nasiennych „Agroma” Sp. z o.o., hurtownia artykułów budowlanych „BAT” Sp. z o.o. czy też hurtownia artykułów elektrotechnicznych Enmat” Sp. z o.o.

Największą firmą działającą na tym terenie jest „Scania Production Słupsk” S.A.. Firma ta jednak nie przewiduje dalszego rozwoju w tym miejscu a w przypadku budowy nowego zakładu na obszarze SSSE istnieje uzasadnione przypuszczenie, że obecna działalność spółki zostanie przeniesiona.

W obszarze ulicy Grunwaldzkiej znajduje się wiele niewykorzystanych terenów, które mogą być przeznaczone pod dalsze inwestycje zarówno przemysłowe jak i usługowe.

4.2.1 Zidentyfikowanie istniejących problemów

Problemy dotyczące sfery przestrzennej zdegradowanego obszaru

Obszar cechuje się bardzo niskim zainwestowaniem w infrastrukturę. Na całym obszarze występuje brak infrastruktury służącej do odprowadzania wód deszczowych. W okresach nasilonych opadów atmosferycznych miejscami tworzą się zastoiny wody na gruntowej nawierzchni terenu. Bardzo uciążliwym następstwem nieuregulowanej gospodarki wodnej na omawianym obszarze jest postępujące zawilgocenie ścian piwnic budynków, a nawet pojawieniem się wody w piwnicach, co z kolei znacznie utrudnia ich użytkowanie.

Kamienice zlokalizowane na przewidzianym do rewitalizacji obszarze, których część posiada secesyjny charakter wymagają gruntownych remontów elewacji wraz z izolacją ścian piwnic, remontów dachów i klatek schodowych. Istniejące elewacje są uszkodzone, a na wielu ścianach odpada tynk i tuszycy się farba.

Ulice w zdegradowanym obszarze wymagają remontów, które pozwolą przywrócić im utracone walory estetyczne i użytkowe.

Na tym terenie istnieje silna potrzeba opracowania oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Wśród propozycji mieszkańcy obszaru wymieniali m. in. potrzebę budowy placów zabaw dla dzieci. Mieszkańcy obszaru narzekają także na stan kanalizacji deszczowej przy kamienicach. Brak odpowiedniego zaplecza sportowego dla dzieci i młodzieży również postrzegany jest jako sytuacja generująca niepożądane zachowania młodzieży.

Problemy dotyczące sfery społecznej zdegradowanego obszaru

Jedną z przyczyn występowania negatywnych zachowań społecznych na zdegradowanym obszarze jest brak podstawowej infrastruktury (małej architektury) umożliwiającej mieszkańcom chociażby nawiązywanie dobrosąsiedzkich stosunków. Mieszkańcy kamieniec otaczających teren przyszłego „podwórka kulturalnego” spotykają się sporadycznie lub nie spotykają się w ogóle, a ich dzieci spędzają wolny czas na zabłoconym i brudnym podwórku.

Problemy dotyczące sfery gospodarczej zdegradowanego obszaru

Na zdegradowanym obszarze głównym problemem jest niewielkie wykorzystanie obszarów, które mogą być przeznaczone zarówno pod duże inwestycje jak i dalszy rozwój usług i hurtowni, zwłaszcza że rozwojowi obszaru powinna sprzyjać wysoka koncentracja działalności gospodarczej w przylegającej bezpośrednio do zdegradowanego obszaru podstrefy „Słupsk-Włynkówko” Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, gdzie wielkość zrealizowanych nakładów inwestycyjnych wynosi ponad 119 mln zł a zatrudnienie przeszło 2 900 osób. Biorąc pod uwagę fakt, iż obszar inwestycyjny w podstrefie został niemal całkowicie wykorzystany, daje to pewien potencjał do dalszego rozwoju niewykorzystanych terenów w sąsiedztwie ulicy Grunwaldzkiej.

Prace rewitalizacyjne powinny zatem zakładać stworzenie warunków do zagospodarowania tych terenów z myślą o dalszym rozwoju działalności gospodarczej, a co za tym idzie utworzeniu jak największej ilości dodatkowych miejsc pracy.

ROZDZIAŁ 5

PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2009-2015 NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

5.1. Zadania przestrzenne

5.1.1. Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)									
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem		
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																		
1.	Miasto Słupsk	1. (194)	Rewitalizacja „Traktu Książęcego”					Miasto Słupsk	483 435,62	2 267 300,92	6 529 908,20	4 277 074,12	116 980,30			13 674 699,16		
								Skarb Państwa							0			
								Unia Europejska	1 234 302,94	3 950 506,74	16 827 418,02	9 559 004,26	249 620,68			31 820 852,64		
								Inne (wspólnoty mieszkaniowe)	77 079,55	704 434,96	941 467,67					1 722 982,18		
								Razem	1 794 818,11	6 922 242,62	24 298 793,89	13 836 078,38	366 600,98			47 218 533,98		
		2.	Słupsk, Ratusz Miejski: konserwacja i renowacja zabytkowego ogrodzenia ceglanego powstałego w 1901 r.							Miasto Słupsk			458 209,50					458 209,50
										Skarb Państwa (MKiDN)			458 209,50					458 209,50
										Unia Europejska							0	
										Inne							0	
										Razem			916 419				916 419	
		3. (3133)	Rewitalizacja podwórek i placów gminnych na terenie Miasta Słupska							Miasto Słupsk	400 000	350 000	350 000	350 000				1 450 000
										Skarb Państwa							0	
										Unia Europejska							0	
										Inne							0	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem	
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																	
								RAZEM	400 000	350 000	350 000	350 000					1 450 000
		4. (3154)	Zakup sprzętu nagłaśniającego na potrzeby Słupskiego Ośrodka Kultury					Miasto Słupsk	150 000								150 000
								Skarb Państwa									0
								Unia Europejska									0
								inne									0
								RAZEM	150 000	0	0						150 000
		5. (2064)	Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej (obiekty służby zdrowia - żłobki)					Miasto Słupsk	150 000	143 076							293 076
								Skarb Państwa									0
								Unia Europejska		879 227							879 227
								inne									0
								RAZEM	150 000	1 022 303							1 172 302
2.	Urząd Miejski w Słupsku	6.	Centrum Aktywności Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Ulica Mickiewicza 48	Remont, rozbudowa i wyposażenie	400 m ²			2 000 000								2 000 000
3.	Powiat Słupski	7.	Budynek przy ulicy Sienkiewicza 20	Słupsk ul. Sienkiewicza 20 nr działki 588, KW 46 765	Prace renowacyjne elewacji budynku		Kubatura 6240 m ² powierzchnia budynku 869,80 m ² powierzchnia terenu 687 m ²	UE*	200 000								200 000
4.	Wspólnota mieszkaniowa Wyspiańskiego 11 w Słupsku	8.	Odnowienie elewacji dziedzińca		- Naprawa tynków, - Odmalowanie.	950 m ²		UE*	20 000								20 000
						6 szt.											
		9.	Odnowienie elewacji frontowej kamienicy		- Naprawa tynków, - Odnowienie sztukaterii, - Odmalowanie.	600 m ²		UE*					200 000				

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem	
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																	
		10.	Zagospodarowanie dziedzińca		- Wymiana nawierzchni, - Dosadzenie zielenią, - Kanalizacja.	370 m ²		UE*			55 000						55 000
		11.	Remont klatki schodowej kamienicy		- Odnowienie sztuki, rii, - Renowacja schodów, - Naprawa tynków, - Malowanie, - Wykonanie posadzeki.	350 m ³		UE*		30 000							30 000
		12.	Remont klatki schodowej oficyny		- Renowacja schodów, - Naprawa tynków, - Malowanie.	200 m ³		UE*					10 000				10 000
		13.	Renowacja pokrycia dachowego budynku II kondygnacyjnego		1. Docieplenie styropianem z papą, - Pokrycie papą, - Wykonanie obróbki blacharskich.	132 m ² 57 mb		UE*					15 000				15 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)										
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem			
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																			
5.	Wspólnota mieszkaniowa mieszkańców ul. Solskiego 18 w Słupsku	14.	Remont dachu poddasza	Budynek przy ul. Solskiego 18 w Słupsku obręb 06, działka nr 450/4, nr KW 31501	- Wymiana pokrycia, - Wymiana elementów konstrukcyjnych - Podłogi poddasza, - docieplenie	160 m ² 280 m ² 380 m ²		UE*							80 000	80 000			
		15.	Osuszanie piwnicy		- osuszanie fundamentów,	m ²		UE*		40 000							40 000		
					- izolacja, - wymiana stolarki okiennej.	400m ² 56 m ²		UE*		6 000						6 000			
		16.	Remont klatki schodowej		3) Tynki, malowanie, wykładzina,	m ²						30 000						30 000	
					25. Wymiana pionów gazowych,	mb							5 000						5 000
					- Wymiana instalacji elektrycznej	mb								2 000					
		17.	Termoizolacja budynku		6. Remont elewacji,	m ²									40 000	20 000		60 000	
					- Termoizolacja	m ²									150 000	80 000			230 000
		6.	Wspólnota	18.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wileńska 4	- Dach	380		UE*		5 000							5 000
							- Elewacja	885											

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					- Stolarka	1									30 000	30 000
					16. Klatka schodowa	80					110 000				80 000	80 000
					- Piony wodno - kanalizacyjne	45				30 000						30 000
					- zagospodarowanie	592										
7.	Wspólnota	19.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wileńska 4A	- Elewacja	1241		UE*		570 000					30 000	570 000
					- Klatka schodowa	1				10 000						10 000
					- stolarka	10					40 000					40 000
					- Zagospodarowanie	810										
8.	Wspólnota	20.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wileńska 36	Dach	390		UE*		119 000						119 000
					- Elewacja	900				225 000						225 000
					- Klatka schodowa	1								30 000		30 000
					4. stolarka	24				24 000						24 000
9.	Wspólnota	21.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wileńska 37	- dach	390		UE*		117 000						117 000
					- Elewacja	1134				300 000						300 000
					- Klatka schodowa	1								300 000		300 000
					• stolarka	15				15 000						15 000
					- zagospodarowanie	200					20 000					20 000
10.	Wspólnota	22.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Tuwima 2	- Dach	438		UE*							63 000	63 000
					17. Piony wodno - kanalizacyjne	40			40 000							40 000
					- Klatka schodowa	2										
13.	Wspólnota	23.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Tuwima 21 A	- Elewacja	864		UE*		380 000						380 000
					2. Stolarka	60				60 000						60 000
											9 500					9 500

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)									
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem		
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																		
					- zagospodarowanie	336												
18.	Wspólnota	28.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Kołtątaja 11	- Dach	350		UE*	50 000								50 000	
					- Elewacja	630						180 000				180 000		
					- Klatka schodowa	1						50 000				25 000		25 000
					- stolarka	50												50 000
					- zagospodarowanie	781					55 000							55 000
19.	Wspólnota	29.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Kołtątaja 12	- Dach	350		UE*	50 000								50 000	
					- Elewacja	630						180 000					180 000	
					- Klatka schodowa	1									25 000		25 000	
					- stolarka	40								40 000				40 000
					- Piony wodno-kanalizacyjne	45										12 000		12 000
					- zagospodarowanie	780					80 000							80 000
20.	Wspólnota	30.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Kołtątaja 13	- Dach	230		UE*	70 000								70 000	
					- Elewacja	420						150 000					150 000	
					- Klatka schodowa	1									2 500		2 500	
					- stolarka	30								30 000				30 000
					- Zagospodarowanie	2425					80 000							80 000
21.	Wspólnota	31.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Kołtątaja 13A	- Dach	280		UE*		40 000							40 000	
					- Elewacja	1050						260 000					260 000	
					- Klatka schodowa	1								25 000				25 000
					- stolarka	30							30 000					30 000
					- piony wod.-kan.	30									8 000			
22.	Wspólnota	32.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Kołtątaja 13 B	- Dach	396		UE*		58 000							58 000	
					- Elewacja	1176									300 000		300 000	
					- Klatka schodowa	2									50 000		50 000	
													60 000		60 000			

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)										
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem			
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																			
					- stolarka	60													
					- pionowy wod. - kan.	56							14 000					14 000	
23.	Wspólnota	33.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Konopnickiej 14	- Dach	312		UE*	60 000									60 000	
					- Elewacja	640				160 000							160 000		
					- Klatka schodowa	1			30 000								30 000		
					- stolarka	30					30 000						30 000		
					- pionowy wod. - kan.	1123													
					- izolacja przeciw wilgoci	80													
					- izolacja przeciw wilgoci	80													
					- Elewacja	944				236 000							236 000		
					- Klatka schodowa	1				20 000							20 000		
24.	Wspólnota	34.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Konopnickiej 14	- stolarka	20		UE*	15 000									15 000	
					- izolacja przeciw wilgoci	40													
					- Dach	380													
					- Elewacja	736						200 000					200 000		
25.	Wspólnota	35.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Konopnickiej 15	- Klatka schodowa	1		UE*				30 000						30 000	
					- stolarka	40													
					- izolacja przeciw wilgoci	60													
					- zagospodarowanie	530													
					- stolarka	40													
					- izolacja przeciw wilgoci	60													
					- Dach	350											53 000		
26.	Wspólnota	36.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Konopnickiej 16	- Elewacja	672		UE*					180 000					180 000	
					- Klatka schodowa	1													
					- stolarka	45													
					- stolarka	45													
27.	Wspólnota	37.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Konopnickiej 17	- Dach	150		UE*										50 000	
					- Elewacja	672													
					- Klatka schodowa	1													
					- stolarka	45													
					- Elewacja	672											210 000		
					- Klatka schodowa	1											30 000		
					- stolarka	45												55 000	
					- stolarka	45												25 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)									
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem		
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																		
					- stolarka	50												
					- zagospodarowanie	161												
28.	Wspólnota	38.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Starzyńskiego 8	- Dach	450		UE*									0	
					- Elewacja	900										0		
					- Klatka schodowa	1										20 000	20 000	
					- stolarka	70							12 000				12 000	
					- pionowy wod.-kan.	45											25 000	25 000
					- zagospodarowanie	100												
29.	Wspólnota	39.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wyspiańskiego 2, obręb 6, nr dz. 441/2 KW 31113	- remont elewacji	300 m ²		UE*					150 000				150 000	
					- wymiana pionów wod.-kan.	120 mb						23 000					23 000	
					- przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	200 mb								100 000				100 000
30.	Wspólnota	40.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wyspiańskiego 3, obręb 6, nr dz. 445/53 KW 52853	- remont elewacji	280 m ²		UE*					140 000				140 000	
					- przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	150 mb							80 000					80 000
31.	Wspólnota	41.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wyspiańskiego 4, obręb 6, nr dz. 445/2 KW 25088	- remont dachu	150 m ²		UE*									0	
					- remont klatki schodowej	1 szt.										30 000		30 000
															100 000	100 000		

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem	
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																	
					- przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	200 mb											
32.	Wspólnota	42.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wyspiański ego 6, obręb 6, nr dz. 445/9 KW 26800	- remont elewacji	400 m ²		UE*				150 000				150 000	
					- remont klatki schodowej	1 szt.			25 000					25 000			
					- przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	150 mb					80 000			80 000			
33.	Wspólnota	43.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wyspiański ego 5, obręb 6, nr dz. 446/2 KW 22364	- remont klatki schodowej	1 szt.		UE*	25 000							25 000	
					- remont elewacji	380 mb					120 000			120 000			
					- przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	160 mb						100 000		100 000			
34.	Wspólnota	44.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wyspiański ego 7, obręb 6, nr dz. 458/2 KW 29791	- remont dachu	390 m ²		UE*	80 000							80 000	
					- remont klatki schodowej	1 szt.					30 000			30 000			
					- przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	150 mb						90 000		90 000			
35.	Wspólnota	45.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 17 obręb	- remont dachu	530 m ²		UE*	70 000							70 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem	
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																	
					- remont klatki schodowej	1 szt.								30 000		30 000	
					- remont elewacji	780 m ²				50 000						50 000	
36.	Wspólnota	46.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 13 obręb 6 nr dz. 555/10 KW 26837	- remont dachu	700 m ²		UE*									
					- remont klatki schodowej	2 szt.			40 000				40 000				
					- remont elewacji	1580 m ²					40 000		40 000				
37.	Wspólnota	47.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 13 obręb 6 nr dz. 453/2 KW 32142	- remont dachu	270 m ²		UE*		19 000						19 000	
					- remont klatki schodowej	1 szt.				18 000				18 000			
38.	Wspólnota	48.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Solskiego 18 obręb 6 nr 450/4 KW 31501	- remont dachu	150 m ²		UE*	10 000								10 000
					- remont klatki schodowej	1 szt.				20 000						20 000	
					- przyłączenie ogrzewania do c.o. miejskiego	80 mb						100 000				100 000	
39.	Wspólnota	49.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Solskiego 19 obręb 6 nr 450/5 KW 58629	- remont dachu	300 m ²		UE*	20 000								20 000
					- remont klatki schodowej	1 szt.					25 000					25 000	
													110 000		110 000		

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem	
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																	
					- przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	320 mb											
40.	Wspólnota	50.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 15-15A obręb 6 Nr 73/6 KW 41767	- remont klatki schodowej	1 szt.		UE*		20 000							20 000
					- remont elewacji	600 m ²					50 000			50 000			
					- wymiana pionów wod-kan	100 mb				20 000			20 000				
41.	Wspólnota mieszkaniowa	51.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicza 5A obręb 6 nr dz. 521/2 KW 24121	- remont elewacji	179 m ²		UE*		30 000							30 000
					- remont dachu	570 m ²							0				
					- remont klatki schodowej	1 szt.				20 000			20 000				
42.	Wspólnota mieszkaniowa	52.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicza 7 obręb 6 nr dz. 568 KW 67877	- remont elewacji	300 m ²		UE*		100 000			70 000				170 000
					- remont dachu	350 m ²			50 000					50 000			
					- wymiana okien na klatce schodowej	12 szt.					18 000			18 000			
43.	Wspólnota mieszkaniowa	53.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicza 6 obręb 6 nr dz. 570/1 KW 40494	- remont dachu	300 m ²		UE*	50 000								50 000
					- remont elewacji	330 m ²					140 000					140 000	
					- remont klatki schodowej	1 szt.							25 000			25 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem	
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkaniową i usługową ul. Wojska Polskiego																	
44.	Wspólnota mieszkaniowa	54.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicz a 8 obręb 6 nr dz. 567/2 KW 31395	- docieplenie ściany bocznej	150 m ²		UE*	20 000								20 000
					- remont elewacji	150 m ²						120 000					120 000
					- remont klatki schodowej	1 szt.				30 000							30 000
45.	Wspólnota mieszkaniowa	55.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicz a 1 obręb 6 nr dz. 572/1 KW 40806	- elewacja	600 m ²		UE*	40 000	40 000							80 000
					- klatka schodowa	2 szt.					40 000						40 000
					- zagospodarowanie podwórka	120 m ²				10 000							10 000
46.	Wspólnota mieszkaniowa	56.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicz a 3 obręb 6 nr dz. 573/3 KW 39514	- docieplenie ściany szczytowej	150 m ²		UE*	30 000								30 000
					- remont klatki schodowej	2 szt.				20 000		20 000					40 000
					- remont dachu	200 m ²					20 000						20 000
47.	Wspólnota mieszkaniowa	57.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicz a 4 obręb 6 nr dz. 571/2 KW 24195	- docieplenie ściany szczytowej	80 m ²		UE*	15 000								15 000
					- remont klatki schodowej	3 szt.				20 000	20 000	20 000					60 000
					- remont dachu	500 m ²											
48.	Wspólnota mieszkaniowa	58.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicz a 5 obręb 6 nr dz. 575/2 KW 32776	- remont dachu	300 m ²		UE*	20 000								20 000
					- remont elewacji	150 m ²					55 000						55 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					- remont klatki schodowej	2 szt.				20 000			15 000			35 000
49.	Wspólnota mieszkaniowa	59.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 15-15a	- remont elewacji			UE*	175 000							175 000
					- remont dachu				70 000						70 000	
					- remont klatki schodowej				28 000						28 000	
					- wykonanie izolacji ścian fun.				28 000						28 000	
50.	Wspólnota mieszkaniowa	60.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 14 a,b	- remont elewacji			UE*	245 000							245 000
					- remont klatki schodowej				14 000						14 000	
					- wykonanie izolacji ścian fun.										28 000	
51.	Wspólnota mieszkaniowa	61.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 14	- remont elewacji			UE*	196 000							196 000
					- remont dachu				42 000						42 000	
					- remont klatki schodowej				14 000						14 000	
					- wykonanie izolacji ścian fun.				21 000						21 000	
52.	Wspólnota mieszkaniowa	62.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 13	- remont elewacji			UE*	140 000							140 000
					- remont dachu				70 000						70 000	
					- wykonanie izolacji ścian fun.				21 000						21 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
53.	Wspólnota mieszkaniowa	63.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 12	- remont elewacji			UE*	140 000							140 000
					- remont dachu				70 000						70 000	
					- remont klatki schodowej				17 500						17 500	
					- wykonanie izolacji ścian fundamentów				21 000						21 000	
54.	Wspólnota mieszkaniowa	64.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Niedziałkowskiego 5	- remont elewacji			UE*	140 000							140 000
					- wykonanie izolacji ścian fundamentów				10 500						10 500	
55.	Wspólnota mieszkaniowa	65.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta 1 2 dz. nr 439/2 obręb 6 KW 22186	- remont balkonów	12 szt.		UE*								0
					- remont dachu	300 m ²				50 000					50 000	
					- remont elewacji	400 m ²					200 000				200 000	
					- remont klatki schodowej	1 szt.							40 000		40 000	
56.	Wspólnota mieszkaniowa	66.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 16, Niedziałkowskiego 4	- remont elewacji			UE*	210 000							210 000
					- remont dachu				42 000						42 000	
					- wykonanie izolacji ścian fundamentów				21 000						21 000	
57.	Wspólnota mieszkaniowa	67.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 1	- remont części wspólnych			UE*	714 000						714 000	
58.	Wspólnota mieszkaniowa	68.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 2-2a	- remont części wspólnych			UE*	500 500						500 500	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem	
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																	
59.	Wspólnota mieszkaniowa	69.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 3	- remont części wspólnych			UE*	255 500								255 500
60.	Wspólnota mieszkaniowa	70.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 4	- remont części wspólnych			UE*	199 500								199 500
61.	Wspólnota mieszkaniowa	71.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 6	- remont części wspólnych			UE*	128 100								128 100
62.	Wspólnota mieszkaniowa	72.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 8	- remont części wspólnych			UE*	140 000								140 000
63.	Wspólnota mieszkaniowa	73.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 10	- remont części wspólnych			UE*	154 000								154 000
64.	Wspólnota mieszkaniowa	74.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 11	- remont części wspólnych			UE*	162 400								162 400
65.	Wspólnota mieszkaniowa	75.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta1 3 i ul. Solskiego 14 dz. nr 439/2 obręb 6 KW 26437	- remont elewacji	800 m ²		UE*					300 000				300 000
					- remont klatki schodowej	2 szt.			40 000								40 000
66.	Wspólnota mieszkaniowa	76.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta1 i ul. Solskiego 13 dz. nr 430/3 430/2 obręb 6 KW 6154	- remont elewacji	300 m ²		UE*				150 000					150 000
					- remont klatki schodowej	2 szt.	40 000										40 000
67.	Wspólnota mieszkaniowa	77.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta2 i dz. nr 431/2 obręb 6 KW 501006	- remont dachu	250 m ²		UE*	20 000								20 000
					- remont klatki schodowej	1 szt.				25 000							25 000
					- remont elewacji	400 m ²						70 000					70 000
68.	Wspólnota mieszkaniowa	78.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta 3 dz. nr	- remont elewacji	400m ²		UE*			70000						70000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)										
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem			
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																			
					- remont klatki schodowej	1 szt.							25000				25 000		
69.	Wspólnota mieszkaniowa	79.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta 8 dz. nr 445/30 i 445/31 Obręb 6 KW 67657	- remont dachu	260 m ²		UE*	30 000								30 000		
					- remont elewacji	400 m ²					150 000						150 000		
70.	Wspólnota mieszkaniowa	80.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta 9 dz. nr 745/28 Obręb 6 KW 67657	- remont dachu	260 m ²		UE*	50 000								50 000		
					- docieplenie ścian szczytowych	150 m ²				30 000						30 000			
					- remont elewacji	450 m ²						100 000					100 000		
71.	Gmina Miejska Słupsk	81.	Budowa, rozbudowa, modernizacja i wyposażenie lokalnej infrastruktury edukacyjnej (przedszkola, szkoły i placówki edukacyjne działające w systemie oświaty)					UE*									0		
																		0	
				- Budowa łącznika przy ZSEIO						1 500 000									1 500 000
										4 500 000									4 500 000
				- Budowa łącznika przy ZSBIO							2 308 000								2 308 000
											4 800 000								4 800 000
				- Budowa boisk sportowych przy SP									13 000 000						13 000 000
				- Budowa boisk sportowych przy SP										4 000 000					4 000 000
- Budowa										4 000 000				4 000 000					

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego												8 900 000				8 900 000
					- Budowa basenu w kompleksie szkół SP 10 i ZSO 3											
					- Modernizacja i wyposażenie internatu ZSEIO											
					- Modernizacja i wyposażenie bursy											
					- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – szkoły i przedszkola						10 000 000					10 000 000
					- Remonty i modernizacja sal dydaktycznych, ciągów komunikacyjnych, sal gimnastycznych, dachów, posadz											

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)									
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem		
<i>Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego</i>																		
72.	Miasto Słupsk	82. (3003)	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej - szkoły i przedszkola					Miasto Słupsk	1 298 661	3 710 415	2 362 524	1 112 487					8 484 087	
								Skarb Państwa										0
								Unia Europejska		3 312 140	2 263 125	1 012 850						6 588 115
								inne										0
								RAZEM	1 298 661	7 022 555	4 625 649	2 125 337						15 072 202

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

5.1.2. Obszar II. Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014	Razem	
Obszar II. Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa																	
73.	Wspólnota	83. (2064)	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (obiekty służby zdrowia - żłobki)					Miasto Słupsk	150 000	143 076						293 076	
								Skarb Państwa							0		
								Unia Europejska		879 227					879 227		
								inne						0			
								RAZEM	150 000	1 022 303				1 172 302			
		84. (3155)	Sieć kanalizacji wodociągowej, deszczowej i sanitarnej na Dzielnicy Mieszaniowej "Zachód" w Słupsku						Miasto Słupsk			200 000	3 500 000				3 700 000
									Skarb Państwa							0	
									Unia Europejska							0	
									inne ("Wodociąg" Słupsk)			200 000	3 500 000		3 700 000		
									RAZEM			400 000	7 000 000		7 400 000		
		85. (3156)	Sieć kanalizacji wodociągowej, deszczowej i sanitarnej na osiedlu "Grunwaldzkie" w Słupsku						Miasto Słupsk	350 000	3 500 000	3 500 000	2 750 000				10 100 000
									Skarb Państwa							0	
									Unia Europejska							0	
									inne ("Wodociąg" Słupsk)	350 000	3 500 000	2 750 000				6 600 000	
									RAZEM	700 000	7 000 000	6 250 000	2 750 000			16 700 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014	Razem	
Obszar II. Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa																	
		86. (3160)	Podwyższenie kapitału zakładowego PARR S.A. w celu dofinansowania budowy Słupskiego Inkubatora Technologicznego					Miasto Słupsk	1 100 000	2 300 000	1 000 000						4 400 000
								Skarb Państwa									
								Unia Europejska		6 813 500	18 686 500						25 500 000
								Inne (PARR S.A., Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego)	2 350 000	1 700 000	1 450 000						5 500 000
								RAZEM	3 450 000	10 813 500	21 136 500						35 400 000
		87. (3131)	Budowa Parku Wodnego Centrum Rekreacji, Sportu i Rehabilitacji w Słupsku					Miasto Słupsk		8 531 747	20 487 275	12 017 944					41 036 966
								Skarb Państwa									
								Unia Europejska		2 495 317	9 932 580	6 831 804					19 259 701
								Inne (PARR S.A.)				2 050 000					2 050 000
								RAZEM		11 027 064	30 419 855	20 899 748					62 346 667

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

5.2. Zadania społeczne

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1.	Kluby Seniora		2009-2015	200 osób miesięcznie	1 000 000	Organizacje pozarządowe + spółdzielnie + instytucje samorządowe
2.	Świetlice środowiskowe		2008-2015	9 świetlic	16 000 000	MOPR+ organizacje pozarządowe
3.	Centrum organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej		2009-2015		5 000 000	Centrum Inicjatyw Obywatelskich + organizacje pozarządowe
4.	Program promocji zdrowia		2008-2015		820 000	UM Słupsk +NGO
5.	Program zapobiegania patologiom		2008-2015		4 000 000	UM Słupsk + NGO
6.	Centrum Sportów Alternatywnych		2009-2015		4 300 000	UM Słupsk + Słupskie Stowarzyszenie Footbagu
7.	Centrum Rozwoju Rehabilitacji Społecznej		2010-2015		7 200 000	UM + NGO
8.	Hostel		2009-2015		7 400 000	UM + TP im. Św. Brata Alberta
9.	Dom Pomocy Społecznej		2009-2015		5 000 000	UM Słupsk + NGO
10.	Centrum Integracji Społecznej		2009-2015		7 800 000	UM Słupsk, NGO, MOPR, PUP
11.	Zakład Pielęgnacyjny		2009-2015	1 placówka – 40 miejsc	10 600 000	UM Słupsk
12.	Żłobek		2009-2015	1 placówka – 70 dzieci	1 000 000	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie + UM Słupsk
13.	Środowiskowe Domy Samopomocy		2010-2015		1600 000	UM Słupsk + NGO
14.	Ścieżki Zdrowia		2009-2015		155 000	UM Słupsk + instytucje samorządowe
15.	Przychodnia świadcząca usługi medyczne		2009-2015		12 000 000	UM Słupsk
16.	Szkolenie w zakresie pozyskania środków pozabudżetowych		2009r.	4 osoby uzyskają umiejętności niezbędne do ubiegania się o środki pozabudżetowe (pisanie wniosków)	10 000	IV LO Słupsk
17.	Rozgrywki sportowe - Dzień Sportu -Dzień Zdrowia		corocznie	Zaangażowanie młodzieży szkolnej i osiedlowej do czynnego uprawiania sportu, organizowanie im wolnego czasu możliwość organizowania zawodów sportowych i meczy, festynów	80 000	IV LO Słupsk
18.	Szkolenie kadry kierowniczej szkoły		IX-VIII	Studia podyplomowe w zakresie zarządzania oświatą – 1 osoba Studia Podyplomowe w zakresie BHP- 1 osoba	6 000	IV LO Słupsk
19.	Cykliczne Zbiórki Żywności	a) ustalenie grupy beneficjentów b) mobilizacja wolontariatu c) zbiórka żywności	Przynajmniej jedna zbiórka w każdym roku	- wsparcie dla osób ubogich (ok. 1000 osób z każdej zbiórki) - aktywizacja wolontariatu i społeczności lokalnych (ok. 60 osób rocznie)	9 700	MOPR, organizacje pozarządowe
20.	Aktywności Lokalna – Festyny Integracyjne	a) organizacje festynów przez grupy inicjatywne b) organizacje festynów w partnerstwie ze społ. Lokalną c) org. Festynów przez społeczności lokalne	Kilka festynów w każdym roku od maja do września na kilku osiedlach	- wzrost więzi lokalnych - powstanie „rynku” na działalność promocyjna dotyczącą m.in. bezpieczeństwa, zdrowia i kultury, - powstanie lub rozwój grup nieformalnych klubów osiedlowych, stowarzyszeń - rekreacja mieszkańców na placach osiedlowych	97 000	MOPR, Urząd Miasta, organizacje pozarządowe, inne instytucje i firmy w zależności od tematów promocji

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Zadania społeczne

Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
21.	Cykliczna diagnoza socjalna – tworzenie map zagrożeń	a) badanie pilotażowe na jednym z obszarów miasta b) badanie cykliczne na kilku obsz. lub w całym mieście lokowania pomocy w miejscach zagrożeń	Pilotaż w 2008 roku. Badanie coroczne lub co dwa lata	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie rozkładu zagrożeń społecznych w mieście - śledzenie dynamiki zmian w powiązaniu z oddziaływaniami społecznymi - możliwość lokowania pomocy w miejscach zagrożeń 	268 000	MOPR, PAP, organizacje pozarządowe
22.	Wdrażanie programu „Asystent osoby niepełnosprawnej”	c) wdrożenie programu d) rozwój programu	c), d) od 2009 – działaln. ciągła	<ul style="list-style-type: none"> - powiększenie uczestnictwa społecznego osób niepełnosprawnych - wzrost udziału talentów osób niepełnosprawnych w kapitale społecznym - wzmocnienie pozycji osoby niepełnosprawnej w codziennym życiu 	769 000	MOPR
23.	„Streetworking” dla osób bezdomnych	Kontynuacja działalności	Działalność ciągła	<ul style="list-style-type: none"> - stały monitoring miejsc niemieszkalnych - możliwość wczesnej interwencji - brak lub radykalny spadek zgonów w miejscach niemieszkalnych 	198 000	MOPR
24.	„Pedagog uliczny” dla dzieci i młodzieży	a) kofwaczenie bazy działalności pedagoga ulicznego w osiedlowym centrum aktywności lub świetlicy środowiskowej b) wkraczanie na nowe obszary miasta – analogicznie jak a1) i a2).	a) w 2009 roku b) w 2010 roku i sukcesywnie w latach następnych.	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie liczby „błokersów” - wzrost aktywności prospołecznych dzieci i młodzieży - poprawa diagnozy potrzeb i problemów społecznych - wzrost aktywności lokalnej mieszkańców 	656 000	MOPR
25.	Objęcie większej ilości osób niepełnosprawnych domowymi usługami opiekuńczymi	Coroczne sukcesywne powiększanie zatrudnienia opiekunek domowych	Działalność ciągła	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia osób niezaradnych i niesamodzielnych życiowo - wydłużenie czasu przebywania tych osób w środowisku rodzinnym i lokalnym 	1 218 000	MOPR bezpośrednio lub za pośrednictwem podmiotów podwykonawczych
26.	Uruchomienie i działalność Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego	a) zaangażowanie zgodnie z wynikami diagnozy.	- od 2009 roku	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost wiedzy mieszkańców o możliwościach systemu pomocy społecznej i rodzinie - wsparcie dla aktywności własnej mieszkańców - wzrost dostępności 	695 000	MOPR

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Zadania społeczne

Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
				informacji i konsultacji		
27.	Działalność całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej (dla 30 dzieci)	a) wyposażenie placówki, dobór kadry, początek działalności b) działalność ciągła	a) 2010 r. b) 2011 rok	- objęcie opieką dzieci (pozbawionych opieki) w ich środowisku lokalnym - wzrost powrotów dzieci do rodzin naturalnych - ułatwienie dostępności do placówek dzieciom tam kierowanym.	6 877 000	MOPR
28.	Działalność 5 nowych świetlic środowiskowych	a) wyposażenie i początek działalności 3 świetlic w tym świetlicy specjalistycznej b) działalność ciągła 3 świetlic c) wyposażenie i początek działania 2 kolejnych świetlic d) działalność ciągła 5 świetlic	a) 2009 r. b) od 2010 roku c) 2010 r. d) od 2011 roku	- wzrost uspołecznienia dzieci na osiedlu - spadek skierowań dzieci do całodobowej opieki zastępczej - wzrost sukcesów szkolnych tych dzieci - wzrost uczestnictwa mieszkańców osiedla w życiu społecznym	5 419 000	MOPR
29.	Działalność Hostelu – schroniska o profilu pielęgnacyjnym dla bezdomnych osób niepełnosprawnych wymagających długotrwałej opieki	a) wyposażenie i początek działalności b) działalność ciągła – 25 miejsc	a) 2009 r. b) od 2010 roku	- objęcie opieką bezdomnych osób niepełnosprawnych dla których opieka pielęgnacyjna w innych miejscach jest nieosiągalna - poprawa sprawności i godności życia tych osób	2 153 000	Podmiot do ustalenia przez Urząd Miasta
30.	Utworzenie nowej noclegowni dla osób bezdomnych (liczba miejsc - 40 +30)	a) wyposażenie nowej noclegowni b) działalność ciągła	a) 2009 r. b) od 2010 roku	V. zapewnienie noclegu osobom bezdomnym zgodnie z obowiązującymi standardami		Podmiot do ustalenia przez Urząd Miasta
31.	Czytanie na zawołanie zajęcia czytelnicze dla przedszkolaków cykliczne raz w miesiącu		II-XII	Wyrobienie nawyku czytania	350	MBP – Filia Nr 3 przedszkola
32.	Ferie w bibliotece zajęcia dla dzieci i młodzieży		II-XII	Promocja biblioteki, umożliwienie kulturalnego spędzenia wolnego czasu	5 600	MBP- biblioteki dziecięce
33.	Spotkania z niespodziana w ramach Słupskiej Wiosny Literackiej - wspólny projekt wszystkich placówek MBP		IV	Popularyzacja literatury dla dzieci	2 700	MBP, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Słupsku
34.	Wakacje z biblioteką zajęcia dla dzieci i młodzieży		VII-VIII	Promocja biblioteki umożliwienie kulturalnego spędzenia wolnego czasu	96 000	
35.	Słupskie Konferencje regionalne		X-XI	Promocja regionu, jego historii, przyrody i osiągnięć wśród młodzieży	32 000	MBP, Akademia Pomorska, PK " Dolina Słupi", Nadleśnictwa, Instytucje Kultury, Szkoły i biblioteki w mieście i w terenie
36.	Wierszami Tuwima jesień się zaczyna – konkurs recytatorski wspólny projekt placówek dziecięcych		X	Kształtowanie nawyków czytelniczych od lat najmłodszych	800	MBP, przedszkola w Słupsku
37.	Biblioturnieje przyrodnicze dla klas VI SP		X	Rozwijanie zainteresowań przyrodą i jej ochroną	4 800	MBP- Filia nr 7, PK Dolina Słupi", szkoły podstawowe
38.	„Droga do niepodległości” – konkurs dla uczniów klas VI SP związany z		XI	Rozwijanie zainteresowań historycznych, przypomnienie	7 200	MBP- Oddział dla Dzieci i Młodzieży, szkoły podstawowe

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Zadania społeczne

Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	odzyskaniem przez Polskę Niepodległości w 1918 roku			ważnych wydarzeń z historii Polski		
39.	Rajd kolarski z ok. „Dnia dziecka”	Corocznie	VI		1200	RO PTK
40.	Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy	Cykliczne edycje – co rok		Zbiórka funduszy przy udziale artystów i wolontariuszy, aktywizacja ludności społecznej.	88 450	Fundacja WOŚP
41.	Kawiarnia Artystyczna „Klimat”	Cykliczne edycje	4-5 razy w roku	Przygotowywanie autorskich programów teatralnych, muzycznych, muzyczno-teatralnych, poetyckich.	18 800	
42.	Edukacja ekologiczna na wszystkich poziomach wiekowych - przedszkola	Cykliczne prelekcje z zakresu ochrony środowiska	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	16 000	„Wodociągi Słupsk”
43.	Edukacja ekologiczna na wszystkich poziomach wiekowych – szkoły podstawowe	Cykliczne prelekcje, badania laboratoryjne z wody i ścieków, cykliczny konkurs ekologiczny	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	40 000	„Wodociągi Słupsk”
44.	Edukacja ekologiczna na wszystkich poziomach wiekowych - gimnazja	Cykliczne prelekcje, badania laboratoryjne z wody i ścieków, cykliczny konkurs ekologiczny	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	64 000	„Wodociągi Słupsk”
45.	Edukacja ekologiczna na wszystkich poziomach wiekowych – szkoły ponadgimnazjalne	Cykliczne prelekcje, badania laboratoryjne z wody i ścieków, cykliczny konkurs ekologiczny	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	104 000	„Wodociągi Słupsk” ZSA
46.	Edukacja ekologiczna na wszystkich poziomach wiekowych – szkoły wyższe	Prelekcje i praktyki zawodowe	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	16 000	„Wodociągi Słupsk”
47.	Edukacja ekologiczna w szkołach gimnazjalnych gmin stowarzyszonych	Współpraca CEE z ZMIGDRSił	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	40 000	„Wodociągi Słupsk” ZMIGDRSił
48.	Program środowiskowy „Ekospotów” dla wszystkich grup wiekowych	Współpraca z fundacją GAP POLSKA – CEE jako ośrodek koordynujący region słupski	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	16 000	„Wodociągi Słupsk” GAP POLSKA
49.	Edukacja ekologiczna w szkołach gimnazjalnych	Współpraca z Białowieskim Parkiem Narodowym – Ogólnopolski konkurs ekologiczny – CEE ośrodek koordynujący etap szkolny i wojewódzkiego w regionie słupskim	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	16 000	„Wodociągi Słupsk” Białowieski Park Narodowy
50.	Wyposażenie szkół w podręczniki szkolne umożliwiające kształcenie uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej	Opracowanie Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie i przełożenie do Instytucji Pośredniczącej	2007-2013	Projekt ma dać możliwość dostępu do informacji podręcznikowych, które często są utrudnione ze względu na brak możliwości zakupu podręczników przez rodziców.	2 712 000	Gmina Miejska Słupsk
51.	Pomoc materialna o charakterze motywacyjnym dla uczniów i słuchaczy instytucji systemu oświaty	Opracowanie Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie i przełożenie do Instytucji Pośredniczącej	2007-2013	Nagradzanie dzieci i młodzieży w formie stypendium motywuje ich do dalszej pracy rozwijania swoich umiejętności, a także zainteresowań. Stymuluje do zdrowej rywalizacji oraz dalszej pracy, pokazuje możliwość zagospodarowania czasu wolnego.	624 000	Gmina Miejska Słupsk
52.	Pomoc stypendialna na wyrównanie szans	Opracowanie Powiatowego	2007-2013	Wyrównanie szans edukacyjnych	6 678 000	Gmina Miejska Słupsk

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Zadania społeczne

Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	uczniów i słuchaczy instytucji systemu oświaty	Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie i przełożenie do Instytucji Pośredniczącej		umożliwiające kształcenie w szkołach ponadgimnazjalnych uczniom zamieszkałym na terenach wiejskich i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.		
53.	Edukacja najmłodszych	Opracowanie Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie i przełożenie do Instytucji Pośredniczącej	30.09.2007- 30.09.2011	Zwiększenie szans edukacyjnych i umożliwienie wszechstronnego rozwoju większej ilości dzieci, w tym dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, zagrożonych ubóstwem i patologiami społecznymi, dzieciom z opóźnieniem rozwojowym.	1 144 000	Gmina Miejska Słupsk, Przedszkola Miejskie w Słupsku, poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
54.	Edukacja na rynku pracy	Opracowanie Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie i przełożenie do Instytucji Pośredniczącej	30.09.2007-30.09.2011	Zmiana struktury kształcenia na rzecz rozwoju szkolnictwa zawodowego i uświadomienie potrzeb zmian. Promocja kształcenia zawodowego i dostosowanie ofert kształcenia do aktualnych i przewidywanych potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.	2 000 000	Gmina Miejska Słupsk, zakłady pracy
55.	Final Turnieju Teatrów Jednego Aktora Sam Na Scenie – Ogólnopolski Konkurs Recytatorski	Corocznie	VI	Przeprowadzenie ważnej ogólnopolskiej imprezy kulturalnej; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; przeprowadzenie ważnej kulturotwórczej i miastotwórczej imprezy kulturalnej; Upowszechnienie kultury w społeczeństwie; Podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; promocja miasta; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; konfrontacja z innymi znaczącymi uczestnikami z całej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań.	400 000	TKT
56.	Jesienny Przeciąg Gitarowy	Corocznie	X	Przeprowadzenie ważnej ogólnopolskiej imprezy kulturalnej; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; przeprowadzenie ważnej kulturotwórczej i miastotwórczej imprezy kulturalnej; upowszechnienie kultury w	807 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Zadania społeczne

Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
				spoteczestwie; podwyższenie kompetencji spoteczestwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; promocja miasta; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; konfrontacja z innymi znaczącymi uczestnikami z całej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań.		
57.	Wieczór Ekscentryczny. Rocznica urodzin S.J. Witkiewicza	Corocznie	II	Uczczenie rocznicy urodzin S.J. Witkiewicza; promocja twórczości S.J. Witkiewicza; promocja miasta ; podwyższenie kompetencji spoteczestwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań	40 000	TKT
58.	Ogólnopolski Konkurs Interpretacji Dzieł S.J. Witkiewicza „Witkacy pod strzechy”	Corocznie	IX	Witkiewicza; promocja twórczości S.J. Witkiewicza; promocja miasta ; podwyższenie kompetencji spoteczestwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; konfrontacja z innymi znaczącymi zespołami z całej Polski.	80 000	TKT
59.	Spotkania propagujące kulturę miast zaprzyjaźnionych, a także innych narodów (tatarskie, rosyjskie, indonezyjskie itp.)		I 2008 – XII 2015	Propagowanie tolerancji w spoteczestwie; przeciwdziałanie ksenofobii i dyskryminacji; poznawanie innych kultur; przeprowadzenie ważnej kulturotwórczej i miastotwórczej imprezy kulturalnej; upowszechnienie kultury w spoteczestwie; podwyższenie kompetencji spoteczestwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; promocja miasta ; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań.	80 000	TKT
60.	Udział reprezentantów RONDA w Ogólnopolskich Konkursach Recytatorskich		I 2008- XII 2015	Promocja miasta; umocnienie pozycji miasta na mapie	40 000	TKT

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Zadania społeczne

Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	w Szczecinie, Ostrowcu, Kołobrzegu, Warszawie ect.			kulturalnej Polski; konfrontacja z innymi znaczącymi uczestnikami z całej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań.		
61.	Udział Grup Teatralnych i osób indywidualnych w festiwalach teatralnych		I 2008- XII 2015	Promocja miasta; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; konfrontacja z innymi znaczącymi uczestnikami z całej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań.	120 000	TKT
62.	Prezentacja spektakli i koncertów cyklicznie		I 2008- XII 2015	Przeprowadzenie dużej imprezy młodzieżowej; upowszechnienie kultury w społeczeństwie; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; promocja miasta ; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; konfrontacja z innymi znaczącymi uczestnikami z całej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań.	160 000	TKT
63.	Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej (dla szkół podstawowych i gimnazjalnych)	Corocznie	II i III	Inspirowanie dzieci i młodzieży do zainteresowania się prozom i poezją kunsztem pięknej prezentacji tekstów; popularyzacja idei żywego słowa; w drodze eliminacji wyłonienie jednostek wrażliwych , ambitnych i zdolnych; upowszechnienie kultury w społeczeństwie; rozwój zainteresowań; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury.	8 000	TKT
64.	Eliminacje powiatowe Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego	Corocznie	III	Zachęcanie ok. 50 uczestników do pracy twórczej z literaturą. Przeprowadzenie eliminacji do etapu wojewódzkiego; upowszechnienie kultury w społeczeństwie.	20 000	TKT
65.	Międzynarodowy Dzień Teatru	Corocznie	III	Upowszechnienie roli teatru w życiu społecznym; przeprowadzenie ważnej imprezy kulturotwórczej; promocja miasta ; umocnienie pozycji miasta na	24 000	TKT

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Zadania społeczne

Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
				mapie kulturalnej Polski; upowszechnienie kultury w społeczeństwie.		
66.	Wiosenny Plener malarski w Warcinie	Corocznie	IV; w roku 2008 potoczony z 50-leciem Klubu Plastyka im. Stefana Morawskiego	Prace na wystawę plenerową; wymiana doświadczeń i inspiracja do dalszej twórczości.	170 000	Urzędy Gminne, zespół szkół Leśnych
67.	Niebieski Tarcze – Festiwal Teatrów Szkolnych	Corocznie	V	Przeprowadzenie eliminacji i wywołanie reprezentantów Słupska do dalszych etapów	8 000	TKT
68.	Dni Kultury Żydowskiej	Corocznie	IX	Przybliżenie kultury żydowskiej; propagowanie tolerancji w społeczeństwie; przeciwdziałanie ksenofobii i dyskryminacji; poznanie innych kultur; przeprowadzenie ważnej kulturotwórczej i miastotwórczej imprezy kulturalnej; upowszechnienie kultury w społeczeństwie; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; promocja miasta; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań.	40 000	TKT; Gmina Żydowska
69.	Międzynarodowy plener malarsko-rzeźbiarski	Corocznie	IX; w roku 2008 potoczony z 50-leciem Klubu Plastyka im. Stefana Morawskiego	Prace na wystawę poplenerową; wymiana doświadczeń poszukiwanie inspiracji do dalszej twórczości.	180 000	Gminy Pomorza
70.	Zaduszki muzyczne	Corocznie	Sobota przed 1 XI	Uczczenie pamięci muzyków, których gry nie można już usłyszeć na żywo; przeprowadzenie ważnej kulturotwórczej i miastotwórczej imprezy kulturalnej; upowszechnienie kultury w społeczeństwie; promocja muzyki jazzowej.	40 000	Słupski Ośrodek Kultury
71.	Tworzenie sieci współpracy z lokalnymi liderami, której celem jest wsparcie udziału partnerów lokalnych w formułowaniu strategii regionu i tworzenie działalności ukierunkowanych na pobudzanie środowisk lokalnych i ich zaangażowanie na rzecz rozwoju regionu	<ul style="list-style-type: none"> - Nawiązanie współpracy z partnerami lokalnymi - Opracowanie zasad współpracy i form wykorzystania jej efektów - Stworzenie systemu zarządzania kontaktami z lokalnymi partnerami i zbudowanie bazy danych 	2008 – 2015	Nawiązanie długotrwałej współpracy uczelni z lokalnymi przedstawicielami w zakresie lepszego prognozowania zjawisk gospodarczych i społecznych zachodzących na poziomie lokalnym	800 000	Partnerzy lokalni
72.	Badania i ocena potrzeb lokalnych	1. Opracowanie	2009 – 2015	Badania i analizy dotyczące	2 400 000	Partnerzy lokalni

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Zadania społeczne

Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
		wspólnie z lokalnymi partnerami zakresu tematycznego projektu badawczego 2. Przygotowanie formy narzędzi badawczych 3. Przeprowadzenie przez lokalnych partnerów pilotażowych, a następnie właściwych badań w swoich regionach 4. Opracowanie i prognozowanie zmian zachodzących na lokalnych rynkach oraz przygotowanie działań i instrumentów odpowiadających wymaganiom społeczności na poziomie lokalnym		trendów rozwojowych i prognozowania zmian gospodarczych zachodzących w regionie, upowszechnianie wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana informacji		
73.	Prowadzenie Centrum Aktywności i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych		2009 – 2015	200 osób miesięcznie	7 000 000	Organizacje pozarządowe ON
74.	Dzienny Dom Pobytu		2010 – 2015	30 osób	1 400 000	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe
75.	Pedagog uliczny		2009 – 2015	10 pedagogów	2 500 000	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe
76.	Prowadzenie mieszkań chronionych		2008 – 2015	9 mieszkań	2 000 000	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, NGO
77.	Centrum Aktywności Lokalnej		2008 – 2015	3 CALe	2 100 000	MOPR, NGO
78.	Placówki wielofunkcyjne		2008 – 2015	9 placówek	20 300 000	Spółdzielnie, MOPR, NGO
79.	Miejski Program Opieki nad Dzieckiem i Rodziną		2008 – 2015		12 000 000	UM Słupsk, MOPR, NGO
80.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przemocy		2008 – 2015		9 500 000	UM Słupsk, MOPR, NGO
81.	Zakład pielęgnacyjny		2009 – 2015	1 placówka – 40 miejsc	10 600 000	UM Słupsk
82.	Żłobek		2009 – 2015	1 placówka – 70 dzieci	7 000 000	MOPR, UM Słupsk
83.	Środowiskowe Domy Samopomocy		2010 – 2015	2 placówki	5 000 000	UM Słupsk, NGO
84.	Ścieżki zdrowia		2009 – 2015	2 ścieżki	155 000	UM Słupsk instytucje samorządowe
85.	Przychodnia świadcząca usługi zdrowotne		2009 – 2015	1 placówka	12 000 000	UM Słupsk
86.	Słupski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych		2008 – 2015		16 700 000	UM Słupsk, NGO
87.	Europejski Dzień Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych		2008 – 2015		1 000 000	UM Słupsk, NGO

ROZDZIAŁ 6

OCZEKIWANE WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

Zgodnie z wymogami obowiązującymi w funduszach strukturalnych UE każdy projekt musi mieć zgodnie z zasadą trwałości precyzyjnie określone wskaźniki monitorowania, czyli wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. Wskaźniki te służą do oceny każdego projektu w trzech fazach:

I faza – realizacji,

II faza – zamknięcia inwestycji,

III faza – w ciągu 2 lat po jej zakończeniu.

Dla oceny „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska 2009–2015” przyjęto **7** wskaźniki w tym:

A) w zakresie oczekiwanych produktów 4 wskaźniki:

- liczba zrewaloryzowanych obszarów
- powierzchnia zrewitalizowanych obszarów
- liczba obiektów poddanych działaniom rewitalizacji,
- długość przebudowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją,

B) w zakresie oczekiwanych rezultatów 3 wskaźników:

liczba mieszkańców objętych projektami rewitalizacyjnymi,

liczba nowych ofert programowych przygotowanych w obiektach poddanych rewitalizacji,

liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach realizowanych w ramach projektu

ROZDZIAŁ 7**PLAN FINANSOWY PROGRAMU REWITALIZACJI NA LATA 2009-2015**

Realizacja zadań inwestycyjnych (dot. obszaru I i II) ujętych w latach 2009-2015 kosztować będzie łącznie: **261 164 925, 98 zł** z czego:

Zgodnie z założeniami obowiązującymi w funduszach strukturalnych UE i Mechanizmach Finansowych EOG w latach 2009–2015 obowiązują następujące mechanizmy finansowania:

- z funduszy UE:
  - do 70% I wariant
  - 50% II wariant
- wkład własny:
  - 30% I wariant
  - 50% II wariant

Tab.7.1. Zestawienie zbiorcze wielkości nakładów finansowych w latach 2009-2015

Obszar	ogółem w zł
I	138 145 956, 98
II	123 018 969, 00
Razem obszar I i II	261 164 925, 98
Zadania społeczne	230 730 600, 00
Razem obszary i zadania społeczne	491 895 525,98

1. Planowany koszt realizacji zadań inwestycyjnych (dot. obszaru I i II) w latach 2009-2015 wynosi **261 164 925, 98 PLN** (100%).
2. Planowana dotacja – **182 815 448, 19 PLN** (70% wariant I), lub **130 582 462, 99 PLN** (50% wariant II).
3. Wymagany wkład własny beneficjentów końcowych – I wariant wkładu własnego – **78 349 477, 79 PLN** (30%).
4. Wymagany wkład własny beneficjentów końcowych – II wariant wkładu własnego – **130 582 462, 99 PLN** (50%).

Od tej zasady mogą wystąpić następujące odstępstwa:

1. Dotacja z ERDF może być mniejsza niż 70% i 50% wartości budżetu poszczególnych projektów, a wtedy wkład własny beneficjenta końcowego będzie większy niż planowane 30% i 50%.
2. Wkład własny miasta Słupska i pozostałych beneficjentów może być mniejszy niż 30% i 50% w przypadku, gdy skorzystają z dofinansowania z krajowych środków publicznych:
  - z budżetu państwa:

- rezerwa celowa budżetu państwa na współfinansowanie wkładu własnego samorządów terytorialnych dla projektów inwestycyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych UE, Funduszu Spójności, MF EOG (w budżecie państwa na rok 2007, część 83, poz. 8),
  - zgodnie z zasadami ustalonymi przez danego dysponenta części budżetowej np. Minister Kultury na projekty inwestycyjne może dać swoją promesę na pokrycie nawet 25 % wartości budżetu, a więc całego wkładu własnego.
3. Pamiętać należy o obowiązywaniu w zarządzaniu finansowym funduszami pomocowymi UE „Reguły n+3”. Podstawę prawną tej reguły stanowi Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999. Stanowi ona, że jeśli zobowiązanie Komisji ujęte w budżecie wspólnotowym w danym roku (roku n) nie zostanie „wyczerpane” wnioskami o płatność przekazywanymi Komisji przez Instytucję Płatniczą do końca roku n+3, różnica między kwotą zobowiązania a kwotą wniosków o płatność zostanie automatycznie anulowana. Zobowiązanie Komisji jest równoznaczne z alokacją rocznej transzy środków w budżecie wspólnotowym. Zdarzenie to następuje w roku n oraz w każdym kolejnym roku, który na potrzeby stosowania reguły n+3 staje się kolejnym rokiem n. Dnia 31 grudnia roku n+3 zobowiązanie zostaje anulowane. Oznacza to, że Państwo Członkowskie, które do końca roku n+3 złożyło wnioski o płatność opiewające na kwotę mniejszą niż roczna zobowiązań na rok n, bezpowrotnie traci kwotę różnicy. Anulowanie dotyczy, zatem jedynie tej części środków, dla której nie złożono poprawnego wniosku o płatność okresową. Celem stosowania omawianego zabiegu jest motywowanie Państw Członkowskich do sprawnego wydatkowania alokowanych środków pomocowych.
4. Ważny wpływ na finansowanie projektów ma także możliwość uznania podatku VAT za koszt kwalifikowany w przypadku, gdy beneficjenci sektora finansów publicznych, mimo iż są jego płatnikiem, nie mają realnej możliwości jego odliczenia /Rozporządzenie KE (WE) nr 448/2004/ Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783 /1999 oraz inne rozporządzenia⁴. Dotyczy to Słupska i pozostałych jednostek finansów publicznych uczestniczących w programie rewitalizacji. Pozostałym beneficjentom końcowym zgodnie z przepisami Ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 roku przysługuje prawo do odliczenia podatku VAT. W tym jednak przypadku podatek VAT w projektach będzie stanowił koszt niekwalifikowany.

Projekty objęte Programem Rewitalizacji mogą być współfinansowane z wielu dostępnych źródeł krajowych i zagranicznych, w tym UE. Szczególnie atrakcyjne są dla projektów objętych Programem Rewitalizacji następujące fundusze i oferty bankowe:

1. **Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013**
3 Oś Priorytetowa: Funkcje miejskie i metropolitalne.
2. **Inicjatywa JESSICA** (*Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas*) - zakłada współpracę między KE, EBI oraz Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR), mającą na celu wspieranie inwestycji w zakresie zrównoważonego rozwoju na obszarach miejskich w UE. Istnieje możliwość utworzenia w oparciu o środki pochodzące tej Inicjatywy Funduszu Rozwoju Miasta Słupska, z którego mogą być finansowane projekty rewitalizacyjne oraz rozwój różnych form budownictwa mieszkaniowego.
3. **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet 1. Gospodarka wodno ściekowa.
4. **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet 2. Gospodarka Odpadami i ochrona ziemi.

---

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1084/2006 z dnia 11 lipca 2006 r ustanawiające Fundusz Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1164/94, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1081/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1784/1999;

5. **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet 5. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych.
6. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 1. Zatrudnienie i integracja społeczna.
7. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 2. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących.
8. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 3. Wysoka jakość systemu oświaty.
9. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 4. Szkolnictwo wyższe i nauka.
10. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 5. Dobre rządzenie.
11. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 6. Rynek pracy otwarty dla wszystkich.
12. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 7. Promocja integracji społecznej.
13. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 8. Regionalne kadry gospodarki.
14. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 9. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.
15. **Program Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej** w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.
16. **Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich** Priorytet 1, 2, 3, 4, 5.
17. **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.**
18. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** "Rozwój infrastruktury kultury".
19. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** "Edukacja kulturalna i diagnoza kultury".
20. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** „Wydarzenia artystyczne”.
21. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** „Literatura i czytelnictwo”.
22. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** „Promocja kultury polskiej za granicą”.
23. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** „Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego”.
24. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** „Fryderyk Chopin”.
25. **Europejska Współpraca Terytorialna** – Program Morza Bałtyckiego
26. **Z rezerwy celowej budżetu państwa na współfinansowanie wkładu własnego samorządów terytorialnych dla projektów inwestycyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych UE, Funduszu Spójności, (w budżecie państwa na rok 2007, część 83, poz. 8).**
27. **Prefinansowanie wydatków związanych z realizacją projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej** – polega na możliwości przejściowego finansowania zadań z pożyczki z budżetu państwa. Mechanizm ten jest konieczny z wagi na fakt, iż dofinansowanie pomocy strukturalnej UE przekazywane jest jako refundacja, a więc po dokonaniu wydatku przez realizatora projektu i po zweryfikowaniu dokumentu potwierdzającego jego dokonanie.
28. **Fundusz Poręczeń Unijnych** – powołany został, by ułatwić firmom i samorządom finansowanie inwestycji z kredytów i zwiększyć dostępność środków unijnych. Warunkiem udzielenia poręczenia będzie ustanowienie przez kredytobiorcę zabezpieczenia.
29. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** – największa instytucja realizująca Politykę Ekologiczną Państwa poprzez finansowanie inwestycji w ochronie środowiska i gospodarce wodnej o znaczeniu ogólnopolskim, ponadregionalnym i zadań lokalnych, które są istotne z punktu widzenia potrzeb środowiska.

30. **Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych** – kredyty dla gmin i ich związków, przyznane przez FRiK, przeznaczone są na przygotowanie przez gminy i ich związki projektów inwestycji komunalnych (studium wykonalności, analiz kosztów i korzyści, ekspertyz) przewidzianych do współfinansowania z funduszy unijnych.
31. **Fundusz Dopłat** – środki finansowe przeznaczone są na dopłaty do kredytów mieszkaniowych, udzielanych przez banki komercyjne. Kredytów mogą udzielać banki, które w tym celu zawarły umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.
32. **Krajowy Fundusz Kapitałowy** – zasila kapitałowo małe i średnie przedsiębiorstwa polskie. KFK został utworzony w celu ograniczania luki kapitałowej, polegającej na niskiej podaży kapitału. Preferowane są fundusze inwestujące w przedsiębiorstwa innowacyjne lub prowadzące działalność badawczo – rozwojową.
33. **Krajowy Fundusz Drogowy** – stanowi wsparcie dla realizacji rządowego Programu Budowy Dróg i Autostrad w Polsce poprzez gromadzenie środków finansowych na przygotowanie, budowę, przebudowę, remonty, utrzymanie i ochronę autostrad, dróg ekspresowych, a także innych dróg krajowych.
34. **Bank Gospodarstwa Krajowego** – w ramach którego funkcjonuje Krajowy Fundusz Termomodernizacji. Jego celem jest wspieranie finansowe inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne. Pomoc ta zwana „premią termomodernizacyjną” stanowi źródło spłaty 25 % zaciągniętego kredytu na wskazane przedsięwzięcie.
35. **Europejski Fundusz Hipoteczny** – oferuje finansowanie nieruchomości komercyjnych na terenie Polski. Finansuje nieruchomości o wartości 1 mln zł.
36. **Subregionalny Fundusz Pożyczkowy GRYF** – celem funduszu jest wspieranie lokalnej aktywności gospodarczej w regionie słupskim poprzez ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania w postaci pożyczek.
37. **PO „Rozwój infrastruktury kultury”** – cele programu to m.in.: wyrównywanie dostępu do dóbr i usług kultury, poprawa warunków funkcjonowania instytucji kultury, filmu oraz szkół i uczelni artystycznych a także poprawa efektywności zarządzania i funkcjonowania instytucji kultury.
38. **PO „Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego”** – celem tego programu jest zwiększenie efektywności wykorzystania środków europejskich na rzecz rozwoju kultury. Polega na dofinansowaniu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wkładu krajowego do wybranych projektów kulturalnych.
39. **PO „Dziedzictwo kulturowe”** – celem programu jest intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa stanu zachowania zabytków, wsparcie działalności muzeów i rozwój kolekcji muzeów.
40. **Bank Gospodarstwa Krajowego** – Kredyt dla samorządów ze środków EBI.
41. **Bank Gospodarstwa Krajowego** – Fundusz Poręczeń Unijnych.
42. **Bank Gospodarstwa Krajowego** – Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych.
43. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** – Program Ochrona wód przed zanieczyszczeniem.
44. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** - Program Gospodarka wodna.
45. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** – Program Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem poprzez zapobieganie i ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz oszczędzanie surowców i energii.

Podane źródła współfinansowania projektów realizowanych w ramach „**Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015**” mogą posłużyć do przygotowania w przypadku większych projektów montażu Partnerstwa Publiczno-Prywatnego PPP. Słupsk może w takich partnerstwach również uczestniczyć.

ROZDZIAŁ 8

INSTRUMENTY WDRAŻANIA PROGRAMU I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

8.1. System wdrażania Programu Rewitalizacji

System wdrażania zapisów Programu Rewitalizacji na lata 2009–2015 jest niezbędnym elementem ich realizacji. Realizacja Programu jest uzależniona od pozyskania środków finansowych z funduszy zewnętrznych, krajowych i zagranicznych, w tym Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Program Rewitalizacji jest dokumentem niezbędnym do pozyskiwania funduszy strukturalnych. Jednak samo posiadanie tego dokumentu nie gwarantuje sukcesu. Aby Program Rewitalizacji mógł przynieść oczekiwane efekty konieczne jest jego sukcesywne wdrażanie i realizacja.

Właściwe wdrażanie Programu Rewitalizacji wymaga skumulowania działań wszystkich jednostek zaangażowanych w jego wdrożenie i realizację.

Głównym podmiotem – operatorem odpowiedzialnym za realizację zapisów dokumentu jest Urząd Miejski w Słupsku, a w ramach urzędu Zespół ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji, powołany przez Prezydenta Miasta Słupska (tzw. operator Programu).

Zespół ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji będzie odpowiadał za realizację zadań będących w gestii miasta. Nie jest bowiem możliwe, aby odpowiadał w pełni także za wykonanie zadań należących do innych beneficjentów czyli: spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, kościołów i związków wyznaniowych, czy też fundacji i stowarzyszeń.

Do zadań zespołu będzie należało:

1. Monitoring i ewaluacja Programu.
2. Nadzór nad realizacją poszczególnych zadań związanych z wdrożeniem Programu Rewitalizacji.
3. Bieżąca weryfikacja postępów prac nad realizacją zadań będących w gestii miasta.
4. Pomiar efektywności i aktualizacja zapisów Programu Rewitalizacji, co dwa lata na koniec 2011, 2013 i 2015 roku.
5. Kontrola nad obiegiem informacji oraz środków finansowych Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji.

W skład Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji powinni wejść:

1. Koordynator ds. Rewitalizacji przy Prezydencie Miasta Słupska – Zastępca Prezydenta odpowiedzialny za koordynację prac Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji oraz społecznej Rady ds. Rewitalizacji, pełniący również rolę pełnomocnika ds. wdrożenia Programu Rewitalizacji,
2. Członkowie zespołu, wśród których przede wszystkim przedstawiciele Wydziału Urbanistyki i Architektury, Wydziału Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Ochrony Środowiska, Wydziału Geodezji, Gospodarki Gruntami i Rolnictwa, Wydziału Rozwoju Miasta, Wydziału Finansowego, Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych oraz Biura Promocji i Integracji Europejskiej.

System wdrażania Programu Rewitalizacji obejmować winien następujące kroki:

KROKI	OPIS	OKRES REALIZACJI
KROK 1	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Słupsku o przyjęciu do realizacji Programu Rewitalizacji	Zgodnie z programem obrad Rady Miejskiej w Słupsku.
KROK 2	Powołanie Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji przez Prezydenta Miasta Słupska.	W ciągu 1 miesiąca po przyjęciu dokumentu przez Radę Miejską w Słupsku.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

KROKI	OPIS	OKRES REALIZACJI
KROK 3	Opracowanie ramowego planu działania dla Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji.	W ciągu 2 miesięcy po przyjęciu dokumentu przez Radę Miejską w Słupsku na dany rok. Kolejne harmonogramy opracowywane będą, co roku do końca stycznia każdego roku.
KROK 4	Opracowywanie dokumentacji technicznej dla projektów wpisanych do Programu Rewitalizacji lub programów funkcjonalno – użytkowych, kosztorysów, uzyskiwanie wszelkich pozwoleń.	Sukcesywnie zgodnie z harmonogramem prac na lata 2009–2013
KROK 5	Opracowanie studiów wykonalności i wniosków aplikacyjnych oraz niezbędnych załączników.	Sukcesywnie zgodnie z ogłoszeniami naborów wniosków na lata 2009–2013
KROK 6	Realizacja zadań wpisanych do Programu Rewitalizacji zgodnie z harmonogramem.	Sukcesywnie, zgodnie z harmonogramem. 2009–2015
KROK 7	Monitoring i ewaluacja Programu Rewitalizacji. Zgodnie z harmonogramami opracowywania, składania, realizacji i rozliczenia poszczególnych projektów na współfinansowanie zadań.	Sukcesywnie zbieranie informacji o stanie realizowanych zadań. (Szerzej o monitoringu w podrozdziale 8.2)
KROK 8	Pomiar efektywności Programu Rewitalizacji	Co dwa lata, czyli na koniec co drugiego roku kalendarzowego, należy przedstawić raport z monitoringu i ewaluacji oraz pomiaru efektywności Programu Rewitalizacji. Pierwsza ocena zostanie dokonana na koniec 2011, 2013 roku oraz po zakończeniu realizacji Programu Rewitalizacji w 2015.
KROK 9	Uzupełnienie i rozszerzanie Programu Rewitalizacji o nowe zadania zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym Programem Rewitalizacji, w tym także o zadania miasta.	Co dwa lata, do końca października należy ogłosić rozpoczęcie prac dotyczących aktualizacji Programu Rewitalizacji. Beneficjenci zainteresowani uaktualnieniem swoich zadań w ciągu miesiąca składają nowe wnioski o umieszczenie zadania Zespołowi ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji. Zespół ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji aktualizuje dokument, usuwając z niego zadania zrealizowane, przesuując w czasie zadania, które nie zostały zrealizowane zgodnie z zapisami Programu Rewitalizacji, dopisując jednocześnie nowe zadania, zarówno miasta, jak i innych beneficjentów. Zespół będzie aktualizować zapisy o obecnej sytuacji społeczno – gospodarczej miasta oraz zapisy dotyczące sytuacji finansowej miasta. Na wniosek Zespołu Prezydent Miasta Słupska przekazuje Program Rewitalizacji Radzie Miejskiej w Słupsku w celu uchwalenia aktualizacji dokumentu.
KROK 10	Public relations Programu Rewitalizacji w całym okresie jego realizacji.	Na bieżąco w czasie realizowania Programu Rewitalizacji. Zgodnie z zasadami marketingu terytorialnego; 2011–2015
KROK 11	Opracowanie raportu podsumowującego realizację Programu Rewitalizacji.	Raport opracowuje Zespół ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji. Dokument powinien zawierać również propozycje i kierunki działań związanych z kontynuacją Programu Rewitalizacji przez miasto. IV kwartał 2015 – I kwartał 2016.

8.2. System monitorowania Programu Rewitalizacji

Monitorowanie (ang. monitoring) to zorganizowany sposób obserwacji, ciągły i długoterminowy⁵. Monitorowanie można zdefiniować jako systematyczne i ciągłe zbieranie, analizowanie i wykorzystywanie informacji dla celów kontroli zarządzania i podejmowania decyzji w sprawie realizacji i aktualizacji Programu.

Monitorowanie projektu stanowi integralną część codziennego zarządzania. Jego celem jest dostarczenie informacji, na podstawie, której osoby zarządzające projektem mogą wskazać na problemy związane z wdrażaniem projektu oraz je rozwiązać, jak również ocenić postęp w stosunku do pierwotnych planów.

Monitorowanie pokazuje osobom realizującym Program Rewitalizacji wiarygodne, rzetelne informacje o stanie zaawansowania prac, postępach, uchybieniach w realizacji zadań, zmianie zakresu zadań, czy też o zaniechaniu realizacji zadania wraz z przyczynami i uzasadnieniem takiego stanu rzeczy.

Osoby monitorujące Program Rewitalizacji muszą znać odpowiedź na następujące pytania:

1. Które zadania za rok poprzedni zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem?
2. Które zadania za rok poprzedni nie zostały zrealizowane, wraz z podaniem przyczyn opóźnienia realizacji bądź przyczyn nie rozpoczęcia realizacji?
3. Czy istnieją nowe zadania do umieszczenia w Programie Rewitalizacji?
4. Czy są ewentualne zmiany w realizacji zadań przewidzianych do realizacji w późniejszym okresie?

Osoby odpowiedzialne za monitorowanie procesu realizacji Programu Rewitalizacji muszą mieć na uwadze fakt, iż proces monitorowania jest procesem ciągłym i ważnym we wdrażaniu założeń. Przerwanie procesu monitorowania jest stanem niebezpiecznym. Skutkować może dużymi opóźnieniami w realizacji poszczególnych zadań, a nawet poważnie zagrozić realizacji całego Programu.

Plan i charakterystyka systemu monitorowania obejmują pięć głównych etapów:

- ETAP 1 – Analiza celów projektu.
- ETAP 2 – Przegląd procedur wdrażania.
- ETAP 3 – Przegląd wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania.
- ETAP 4 – Zaprojektowanie formatu raportów.
- ETAP 5 – Przygotowanie planu wdrażania systemu monitorowania.

W odniesieniu do Programu Rewitalizacji te pięć etapów w procesie monitoringu to:

ETAP 1. **Analiza celów projektu** – monitorowanie w całym okresie realizacji Programu Rewitalizacji, czy cele określone w rozdziale 4 są osiągane poprzez realizację poszczególnych projektów objętych Programem oraz czy cele realizowane przez Program Rewitalizacji są nadal aktualne.

ETAP 2. **Przegląd procedur wdrażania** dotyczyć będzie harmonogramu realizacji 11 etapów systemu wdrażania Programu Rewitalizacji. Zasadniczo ten etap służy dopasowaniu potrzeb informacyjnych do roli podejmowania decyzji przez instytucję zarządzającą Programem Rewitalizacji.

---

⁵ www.wikipedia.pl

ETAP 3. **Przegląd wskaźników** dotyczy właściwego doboru wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania dla poszczególnych projektów przygotowywanych przez beneficjentów końcowych na realizację zadań objętych Programem Rewitalizacji. Wskaźniki te muszą być zgodne z wytycznymi funduszy strukturalnych, jeżeli będą współfinansowały dany projekt. Muszą się także odnosić do 35 wybranych wskaźników (rozdział 6), które zgodnie z zasadą trwałości będą służyły do pomiaru efektywności całego Programu Rewitalizacji, który będzie przeprowadzony w czterech etapach: na koniec: 2011, 2013 roku oraz po zakończeniu realizacji Programu Rewitalizacji w 2015 roku.

ETAP 4. **Zaprojektowanie formy raportu.** Raporty z realizacji poszczególnych projektów będą składane w standardowej formie przez beneficjentów końcowych do Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji. Monitorowania nie można uznać bowiem za pomyślne tylko dlatego, że zostały zebrane wymagane informacje. Zebrane informacje muszą zostać przekazane w odpowiedniej formie, odpowiedniej osobie i w odpowiednim czasie. Konieczne jest zatem stworzenie odpowiedniej formy raportu z realizacji zadania, aby każdy z beneficjentów przekazał informację o swoim zadaniu w tej samej formie. Ułatwi to znacznie monitorowanie zadań. Warto podkreślić fakt, iż tylko w takiej sytuacji można podjąć techniczną i właściwą decyzję, by zająć się problemem i zapewnić, że projekt „wróci na właściwy tor realizacji”, albo upewnić się, iż jest realizowany prawidłowo. Raporty powinny być składane wg następującego wzoru:

Raport z realizacji projektu

Tytuł projektu	Nr zadania w Programie Rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Nazwa instytucji wdrażającej projekt	Kierownik projektu / stanowisko w instytucji wdrażającej / tel.
Fundusz /priorytet /działanie	Cele projektu	Produkty	Rezultaty	Opis projektu
Finansowanie projektu	Informacje o postępach w realizacji zadania:			
wkład własny	Napótkane problemy	Przyczyny	Uzasadnienie	Propozycja rozwiązania problemu (ów)
- ..... dotacja z RPO				
2. .... inne				
Osoba do kontaktu				
Tel.				

ETAP 5. **Przygotowanie planu wdrażania systemu monitorowania** – równolegle realizowane z harmonogramem systemu wdrażania Programu Rewitalizacji – rozdział 8.1.

Za proces monitorowania i raportowania odpowiadać będzie Prezydent Miasta Słupska wraz z podległym mu aparatem wykonawczym.

Prezydent Miasta przedkładać będzie Radzie Miejskiej, przy okazji przedkładania kolejnych projektów budżetu miasta, raport monitoringowy z wdrażania Programu Rewitalizacji. Ponadto na zakończenie okresu objętego programowaniem Prezydent przedłoży raport końcowy.

Oprócz raportów okresowych, Prezydent Miasta przedkładać będzie Radzie prognozę dotyczącą wdrażania Programu w kolejnym roku wraz z propozycją ewentualnych modyfikacji, która poddawana będzie analizie każdorazowo przy okazji zatwierdzania budżetu.

Zakres przedmiotowy raportów okresowych przedkładanych przez Prezydenta będzie obejmował:

- przebieg procesu wdrażania poszczególnych projektów,
- realizację planu finansowego,
- sposoby promocji projektów,

- zidentyfikowane i przewidywane zagrożenia realizacji planu.

Stanowiska wypracowane przez Radę w przedmiocie przedkładanych raportów z monitoringu, stanowiąc będą również podstawę sporządzenia oceny wdrożenia Programu Rewitalizacji sporządzanej na zakończenie okresu planowania.

8.3. Ewaluacja Programu Rewitalizacji

Ewaluacja to systematyczne badanie wartości albo cech konkretnego programu, planu, działania, w tym także Programu Rewitalizacji z punktu widzenia przyjętych kryteriów, w celu jego usprawnienia, rozwoju lub lepszego zrozumienia. Ewaluacja to także umiejętność zbierania i analizowania wszelkich informacji, danych, aby móc odpowiedzieć na pytanie – **czy zostały osiągnięte zamierzone cele zakładane przez Program Rewitalizacji**.⁶

Ewaluacja Programu Rewitalizacji obejmować powinna ocenę okresową odpowiedzialności, efektywności, skuteczności, wpływu, realności ekonomicznej i finansowej oraz trwałości Programu w kontekście jego ustalonych celów.

Zasadniczym celem ewaluacji jest przegląd osiągnięć Programu Rewitalizacji w stosunku do planowanych oczekiwań oraz wykorzystanie doświadczeń płynących z realizacji Programu w przyszłości. Przy dokonywaniu ewaluacji korzysta się z rutynowych raportów przygotowanych w trakcie wdrażania Programu Rewitalizacji.

Ocena zostanie dokonana na poziomie wewnętrznym przez powołany wcześniej zespół wdrożeniowy składający się z pracowników Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych. Wyniki tej oceny zostaną przedłożone Prezydentowi Miasta.

Etapy procesu ewaluacji

- 1) Określenie przedmiotu ewaluacji, a więc odpowiedź na pytanie, co będzie podlegało ewaluacji. W przypadku Programu Rewitalizacji ewaluacji podlegają zadania wpisane do Programu Rewitalizacji.
- 2) Postawienie pytań kluczowych – pytań, na które ewaluator powinien znać odpowiedź.
- 3) Ustalenie jakie zagadnienia należy przeanalizować w celu udzielenia odpowiedzi na pytania ewaluatora.
- 4) Zidentyfikowanie źródeł potrzebnych informacji – np. dobór próby przy badaniu ankietowym, gdzie znaleźć konieczne dokumenty, źródła GUS, PUP, itp.
- 5) Wybranie metod pracy – badanie ankietowe, wywiady, obserwacja, analiza dokumentów źródłowych.
- 6) Opracowanie narzędzi – formularze ankiet, wytyczne do wywiadów, raportów ze zrealizowanych zadań.
- 7) Przygotowanie harmonogramu ewaluacji oraz narzędzia monitoringu (sprawdzenie czy otrzymujemy potrzebne informacje)⁷.

Ewaluacja to stałe, cykliczne zbieranie informacji. Bardzo ważne jest to, aby na etapie planowania, a więc na etapie opracowanie Programu Rewitalizacji określić jak będzie wyglądała ewaluacja zadań wpisanych do Programu Rewitalizacji – już na etapie planowania powinniśmy określić jak będzie wyglądać ewaluacja naszych działań:

- cele ewaluacji,
- sposoby zbierania informacji,

---

⁶ www.wikipedia.pl

⁷ Stanisław Ubermanowicz, 2005, Ewaluacja splotowa InfoKultury. Skala dwuważonych, ocen, Poznań Wydawnictwo Naukowe UAM, ISBN 83-232-1608-8. Katarzyna Goleman, EWALUŁOA..., "CZUWAJ", 5/2003

- terminy cząstkowe,
- odbiorcy ewaluacji.

Dużą zaletą ewaluacji jest jej systematyczność. Pozwala to na systematyczne zbieranie informacji, a co za tym idzie ewaluacja umożliwia na każdym etapie planowania, realizacji ulepszenie podejmowanych działań, pozwala na wykrycie, w zasadzie na każdym etapie realizacji na wykrycie najmniejszych uchybień. Dzięki temu można zniwelować ryzyko, a co za tym idzie pozwoli na uniknięcie nadmiernych kosztów związanych z nieprawidłowym realizowaniem zadań.

Do ewaluatora należy przede wszystkim kierowanie się obiektywizmem w procesie ewaluacji. Brak obiektywizmu, zachowania dokładności i precyzji w ocenie, powoduje, że działania ewaluacyjne stają się nieprecyzyjne, konsekwencją jest ich nieprzydatność.

W procesie ewaluacji bardzo ważne jest zbieranie informacji. Jednak nie każda informacja jest przydatna w procesie ewaluacji. Aby uniknąć zbierania niepotrzebnych informacji, już na etapie tworzenia Programu Rewitalizacji ewaluator powinien jasno sprecyzować, jakie informacje są mu potrzebne do ewaluacji. Warto, przy zbieraniu informacji do ewaluacji usystematyzować informację, precyzyjnie określić, co jest ewaluatorowi potrzebne.

Ważną kwestią, która wywiera wpływ na każdą ewaluację jest wybór kryteriów. Komisja Europejska stosuje następujące kryteria:

1. **Odpowiedniość** – odpowiedniość celów Programu Rewitalizacji i poszczególnych projektów realizowanych w jego ramach dla problemów, jakie Program miał rozwiązać, jak również dla środowiska fizycznego i środowiska polityk, w ramach których funkcjonuje.
2. **Przygotowanie Programu Rewitalizacji** – logika i kompletność procesu planowania Programu oraz wewnętrzna logika i spójność Programu.
3. **Efektywność** – koszty, szybkość i efektywność zarządzania, przy wykorzystaniu których wkład i działania zostały przekształcone w wyniki oraz jakość osiągniętych wyników.
4. **Skuteczność** – ocena wkładu osiągniętego dzięki wynikom w stosunku do osiągnięcia celów Programu, oraz tego, jaki wpływ miały założenia na osiągnięcia Programu.
5. **Wpływ** – skutek, jaki wywiera Program w szerszym środowisku, oraz jego wkład w rozwój i podniesienie konkurencyjności miasta.
6. **Trwałość** – prawdopodobieństwo, że strumień korzyści wynikających z Programu będzie „płynął” nadal, szczególnie kontynuacja działań w ramach Programu i osiąganie wyników, ze szczególnym uwzględnieniem czynników rozwojowych wsparcia ze strony polityki, czynników ekonomicznych i finansowych aspektów społeczno-kulturowych, płci. Odpowiedniość technologii i zdolności instytucjonalnych.

W ramach ewaluacji dokonywana będzie ocena raportów, składanych przez beneficjentów końcowych po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań. Natomiast okresowe oceny Programu Rewitalizacji dokonywane będą zgodnie z systemem wdrażania Programu Rewitalizacji i monitoringiem co dwa lata. Pierwsza ocena zostanie dokonana na koniec 2011, 2013 i 2015 roku.

Przy opracowywaniu poszczególnych raportów w ramach ewaluacji ważne będzie także powiązanie poszczególnych wskaźników produktu, rezultatów i oddziaływań z celami Programu Rewitalizacji. Aby ten efekt osiągnąć ważne jest na samym początku określenie i usystematyzowanie źródeł informacji, z których korzystać będzie Zespół ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji.

8.4. Public relations Programu Rewitalizacji

Realizacja zadań zawartych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Słupska 2009–2015” bezwzględnie wymaga do swej realizacji akceptacji społecznej. Nie ulega żadnym wątpliwościom, że realizacja działań zapisanych w Programie Rewitalizacji zależy w dużej mierze od reakcji społeczności lokalnej na zaproponowane zadania rewitalizacyjne.

W związku z tym public relations Programu Rewitalizacji powinien w przystępny sposób prezentować:

- **przyczyny podjęcia działań w ramach Programu Rewitalizacji,**
- **spodziewane wskaźniki osiągnięć: produktu, rezultatu i oddziaływania,**
- **zalety wybranych wariantów działania.**

Warto podkreślić fakt, iż public relations to nie tylko i wyłącznie kontakty z prasą i mediami. To przede wszystkim sposób wprowadzania projektów, spotkania z beneficjentami, których projekty dotyczą, minimalizacja ewentualnych negatywnych efektów planowanych działań, szkolenia, przepływy informacji dotyczące drogi aplikacji o środki finansowe itp.

W konsekwencji utrzymane powinno zostać zainteresowanie realizacją działań (kontrola społeczna), a co za tym idzie ustanowienie i utrzymanie wzajemnego zrozumienia między beneficjentami końcowymi Programu, a odbiorcami poszczególnych projektów. Dzięki temu nastąpi polepszenie społecznego stosunku do działań i ukształtowanie mechanizmów poparcia społecznego dla Programu Rewitalizacji.

Public relations to także niewątpliwie ważny instrument informacji o sukcesach Programu Rewitalizacji i jego wpływie na podniesienie standardów życia mieszkańców obszarów zrewitalizowanych oraz rozwój Słupska.

Podstawowym celem komunikacji społecznej jest uzyskanie partycypacji społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywnego udziału w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu.

Komunikacja społeczna ma zapewnić:

- dostęp partnerów Programu do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji,
- pobudzenie partnerów Programu do wyrażania własnych opinii,
- pobudzenie do przedstawiania własnych projektów, które mogłyby być współfinansowane ze środków strukturalnych (przede wszystkim EFRR i EFS),
- nawiązanie porozumienia pomiędzy partnerami procesu rewitalizacji, a Instytucją Wdrażającą (Urząd Miejski w Słupsku, odpowiednie wydziały merytoryczne), niezbędne do uwzględnienia projektów zgłaszanych przez beneficjentów zewnętrznych w stosunku do Słupska – Programu Rewitalizacji.

Podstawą partycypacji społeczności lokalnej we wdrażaniu zapisów Programu Rewitalizacji jest informacja, zwłaszcza informacja zwrotna wymieniana pomiędzy partnerami, a Zespołem ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji w procesie komunikacji społecznej, zorganizowanej w sprawny system.

Informowanie w procesie komunikacji społecznej ma wyjaśnić mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji w zamian za tymczasowe zakłócenie normalnego rytmu życia i określony wysiłek, także finansowy. Na system komunikacji społecznej składają się:

- podmiot inicjujący proces komunikowania się (Urząd Miejski w Słupsku),
- podmiot odbierający informacje (partnerzy indywidualni i zbiorowi),
- określone informacje (wyjaśnienia zagadnień rewitalizacji i uzasadnienie potrzeby realizacji Programu, wiadomości na temat bieżącej realizacji Programu, wnioski z monitorowania, oceny i aktualizacji),
- określony sposób komunikowania się - komunikacja bezpośrednia (kontakty i spotkania z mieszkańcami) i pośrednia (prasa, radio, telewizja, ulotki, biuletyny, wydawnictwa, ogłoszenia, strona internetowa).

Sprawność i efektywność działania systemu komunikacji społecznej zależy z jednej ze strony od zaangażowania, umiejętności, sposobu pozyskiwania, analizy i oceny informacji od mieszkańców, a z drugiej strony od umiejętności doboru form i środków przekazywania informacji, a więc do przeprowadzonego monitoringu i ewaluacji Programu Rewitalizacji.

Oprócz Prezydenta Miasta, jako głównego podmiotu odpowiedzialnego za prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych związanych z Programem Rewitalizacji, działania tego typu będą prowadzić wszystkie inne podmioty zaangażowane w poszczególne projekty składające się na treść Programu, między innymi jednostki organizacyjne.

8.5. Sposoby inicjowania współpracy z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi

Przy sporządzaniu założeń Programu Rewitalizacji bazowano w głównej mierze na oczekiwaniach społecznych związanych z realizacją konkretnych projektów. Posłużyły temu między innymi wnioski dotyczące realizacji zadań składane do Urzędu Miejskiego.

W trakcie wdrażania Programu Rewitalizacji należy spodziewać się dopływu dalszych propozycji od przedstawicieli społeczności lokalnej, które mogą zostać uwzględnione poprzez modyfikację zapisów obecnego Programu.

Jednocześnie przewiduje się, że co dwa lata do końca października za pośrednictwem Internetu oraz prasy lokalnej przedkładana będzie informacja o możliwości składania propozycji przez reprezentantów społeczności lokalnej do kolejnych modyfikacji Programu Rewitalizacji. Za pośrednictwem tych środków przekazu Prezydent Miasta podawał będzie do publicznej wiadomości informacje o dotychczasowym przebiegu wdrażania założeń Programu.

Przewiduje się, iż podczas licznych spotkań w Urzędzie Miejskim poświęconym aktualnym problemom Miasta, ich tematyka uwzględniać będzie w miarę możliwości założenia i sposoby wdrażania niniejszego opracowania.

Zespół redakcyjny

Słupsk, marzec 2010

